Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, October 1, 2002

Alp(LK) 2766

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 39 (2742) 2002 OCTOBER-SPALIS 1 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr.kaina – $1

Ir pareiga, ir džiaugsmas

Išeivijos lietuviai didesniuose telkiniuose nuo pokario laikų pasižymi margaspalve savanoriška veikla. Tarsi platus audinys, austas visuose žemynuose, jis puošė ir šildė likimo išmėtytus po pasaulį lietuvius, kurie pasijuto vieniši svetimų kraštų vėsoje. Šildė juos ir širdyse deganti Tėvynės meilė, nušvietusi jų darbų takus. Degė negęstančiu noru burtis, gelbėti Tėvynę, išsaugoti jos kultūrą ir dvasią.

ŠIE pokario imigrantai Kanadoje steigė ir ugdė dar dabar veikiančias dvasines, kultūrines ir finansines institucijas, norėdami užtikrinti tarpusavio bendravimą, talką, būdą vieningai teikti pagalbą Tėvynei. Ypač iš pradžių, organizacijose dirbo savanoriai – ne tik neapmokami, bet ir iš savo kišenių net pridurdami sunkiai uždirbtų pinigų apmokėti paprastiems reikmenims. Negailėjo jie nei laiko, nei aukų savų institucijų išlaikymui. Su pasitenkinimu ir užsitarnautu pasididžiavimu buvo paminėti veiklos dešimtmečiai ir dvidešimtpenkmečiai. Štai ir išsilaikė parapijos, kredito kooperatyvai, fondai, tautinių šokių, dainos bei dramos sambūriai, kitos kultūrinės organizacijos. Šiemet Toronte net keturios minės veiklos auksinius jubiliejus. Tai Kanados lietuvių bendruomenė, Kanados lietuvių fondas, kredito kooperatyvas "Parama" ir Toronto Lietuvių Namai. Ta proga rengiami įvairūs minėjimai, pobūviai ir leidiniai, kurie lauks visuomenės dėmesio ir dalyvavimo.

PER tiek metų sukaktuviniai renginiai kai kam gali būti ir pabodę. Reikia pripažinti, kad kalbos ir programos būna panašios, kalbėtojai bei svečiai – tie patys. Vis dėlto svarbu prisiminti, juk yra natūralu, kad tokios iškilmės, kaip ir kiti ritualai, kartojasi. Tai yra savi, pažįstami ir todėl malonūs. O ypač mažai bendruomenei priklausantiems dalyvavimas minėjimuose yra ne tik pareiga, bet rengėjams ir jų organizacijai parodo deramą paramą, pasitikėjimą ir solidarumą. Vyresnioji karta savaime šiuos principus supranta, nes toli nuo Tėvynės jiems ilgai buvo brangus ir reikšmingas kiekvienas susibūrimas. Liūdniau yra matyti, kad visuose renginiuose mažai atsiranda jaunimo. Iš dalies galima pateisinti juos, bent kol jie yra paaugliai. Tačiau ateina laikas, kada ir jaunesni turi suprasti veiklos principus. Tą patį galima taikyti ir vadinamai "vidurinei" kartai, nes jie anksti tapo išrankūs, pasyvūs. Nors patys augo tose organizacijose, nori, kad jos būtų ir jų vaikams, bet neparodo joms pakankamo dėmesio, renkasi lengvesnius, "įdomesnius" užsiėmimus.

JAUNIMUI ir viduriniajai kartai derėtų giliau vertinti, kaip ir kiek organizacijos – KLB, KLF, Lietuvių Namai, net "Parama", remia ir padeda kurti, gyvą išlaikyti lietuvišką veiklą. Jos sudaro sąlygas visų dalyvavimui įvairiuose renginiuose, projektuose, šventėse. Pasinaudoti šių institucijų paslaugomis visi gali, daug kas taip ir daro. Bet ar pakankamas skaičius lanko metinius susirinkimus, stengiasi susipažinti su jų veikla, užtikrinti, kad ji nežlugtų? Atsakymas yra aiškus. Reikėtų pradėti dabar, joms švenčiant auksinį jubiliejų. Ne tik pagalvoti ir suprasti, kokį didelį, daugelio žmonių darbą ir pasiaukojimą ta sukaktis pažymi, bet ir ateiti, kartu pasidžiaugti, pasveikinti tuos, kurie šiomis organizacijomis rūpinasi. Jeigu norime, kad jos išliktų, turime dalintis ir jų rūpesčiais bei jų džiaugsmais. **RSJ**

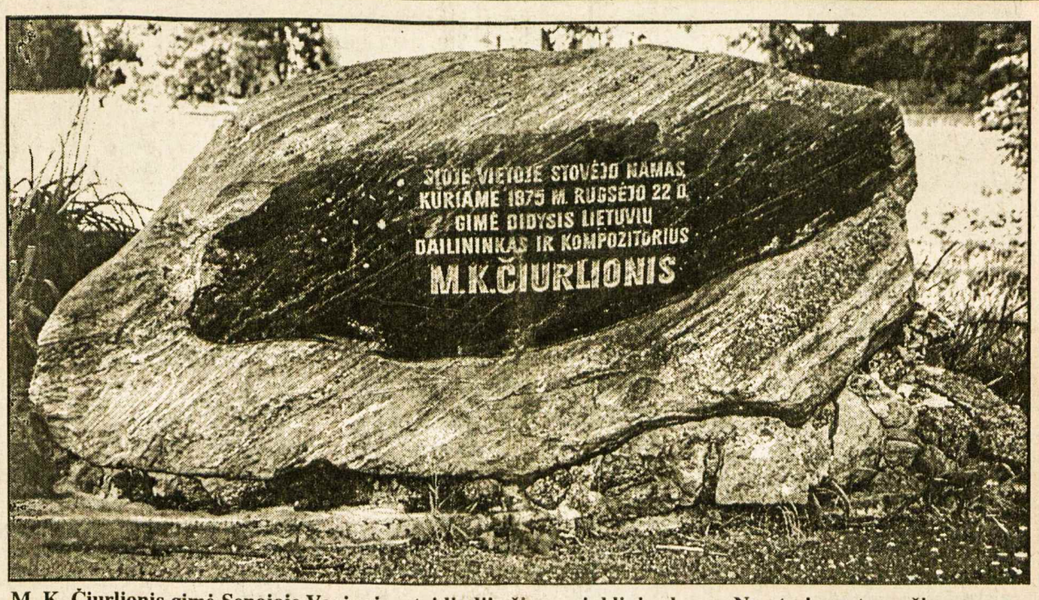

M. K. Čiurlionis gimė Senojoje Varėnoje – tai liudija šis paminklinis akmuo. Nuo trejų metų amžiaus gyveno Druskininkuose Nuotr. I. Ross

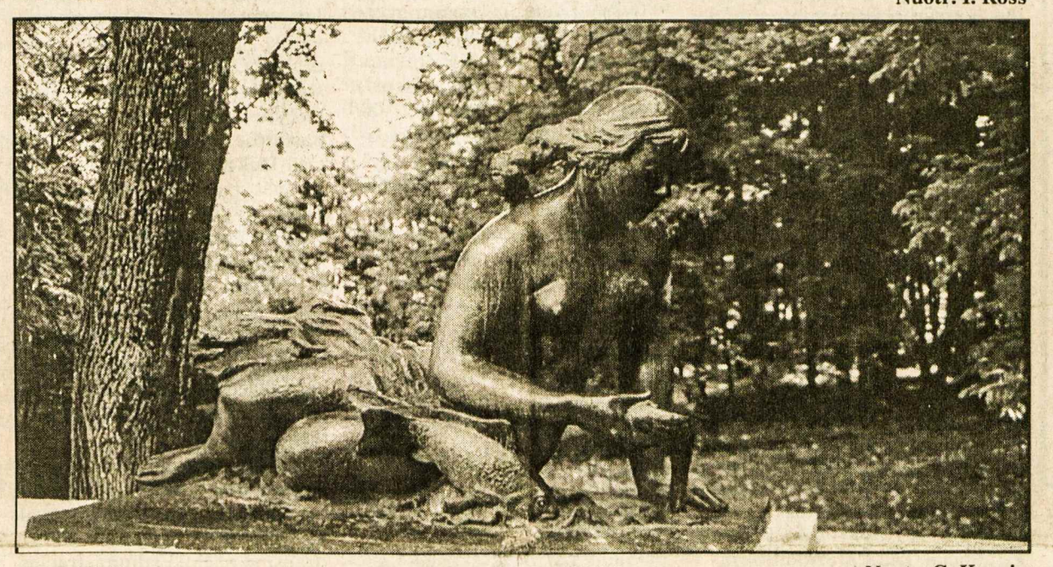

"Ratnyčėlė" – skulptūra prie tilto per Ratnyčėlės upelį Druskininkuose Nuotr. G. Kurpio

Paklydusi Amerikos valdžia

POVILAS ŽUMBAKIS

Po tragiškų 2001 m. rugsėjo 11-sios įvykių Amerikos prezidentas aiškiai, kategoriškai paskelbė karą teroristams ir kraštams, kurie juos remia ar globoja.

Prezidentas G. W. Bush davė pasaulio kraštams galimybę apsispręsti, ar jie eis kartu su Amerika kovoje prieš terorizmą, ar ne.

Pagrindinių demokratinių kraštų vadovai ir eilė diktatorių – netgi komunistinių kraštų partiečiai – pasisakė už Amerikos prezidento paskelbtą karą tarptautiniams teroristams. Vieni tai darė iš principo, kiti – dėl diplomatinių, ekonominių ar politinių sumetimų, treti – bijodami, kad gali patys tapti amerikiečių taikiniais. Pasaulis, atrodo, susivienijo kovai su tarptautiniu terorizmu.

Tačiau neužilgo kai kurie kraštai pakeitė propagandos terminologiją savo naudai kovoje su kaimynais, okupuotais kraštais ar net savo krašto gyventojais. Tokios progos nenorėjo praleisti nė viena valdžia, savivaliaudama žmogaus teisėmis ar pažeisdama normalius tarptautinės teisės principus.

Pirmas sėkmingas žingsnis

Pirmiausia prezidentas nukreipė dėmesį į Afganistaną, kuriame buvo įsikūrusios teroristų, užpuolusių Ameriką, bazės. Diktatūrinei krašto valdžiai jis davė trumpą laiko terminą, kad būtų suimti ir sunaikinti ten esantys teroristai. Taliban'o fanatikų valdžia nesutiko su Amerikos reikalavimais, nes iš dalies teroristai finansavo patį valdžios aparatą.

Gavęs neigiamą atsakymą, Amerikos prezidentas puolė Afganistaną ir per keletą mėnesių okupavo jį. Tai nebuvo tokia okupacija, kaip sovietinės kariuomenės. Amerika neturėjo tikslo užkariauti kraštą, okupuoti jį. Jos tikslas buvo kitoks. Žmonės tai suprato. Dešimtmečius skriaudžiamų afganistaniečių dauguma pasitiko Amerikos karius su džiaugsmu. Amerikiečiai, skirtingai nuo sovietų, tuoj pat suteikė ekonominę ir politinę pagalbą. Amerikiečiai turėjo aiškų tikslą – suardyti teroristų bazes ir sugauti kuo daugiau jų narių, o po to, kaip galima greičiau, pasitraukti iš krašto.

Iš kelio į takelį...

Deja, atrodo, kad, pakeliui į pergalę, prezidentas pasiklydo. Ir tai atsitiko dėl draugų.

Tuo pačiu metu, kai amerikiečiai vedė karą su teroristais Afganistane, Artimuosiuose rytuose vyko kova tarp Izraelio ir okupuotų sričių Palestinoje. Ta kova vienaip ar kitaip tęsiasi nuo 1967 m., kuomet Izraelio kariuomenė užėmė Palestiną, pristatė gyvenviečių izraeliečiams ir padalino kraštą į okupantų ir pralaimėjusių sritis. Okupantai ten gyvena gerai, prabangiai, o palestiniečiai skursta.

Prieš trejus metus atrodė, kad bus galima susitarti ir įvesti taiką Palestinoje. Tačiau visos viltys žlugo, rinkimus laimėjus A. Šaronui. Jis yra aiškiai pasisakęs prieš tokias derybas. Jo tikslas yra jėga valdyti okupuotą kraštą, toliau steigti savo piliečių gyvenvietes, kuo daugiau apsunkinti palestiniečių gyvenimą ir visokiais būdais žeminti juos, kad pagaliau jie nusileistų okupacijai ir užleistų savo kraštą okupantams.

Nebegalėdami toliau kentėti, palestiniečiai pradėjo priešintis. Jie pradėjo kovoti ne tik su Izraelio kariuomene, bet ir su pačiais Izraelio gyventojais. Toje žiaurioje kovoje žuvo šimtai neginkluotų, nekaltų žmonių – daug vaikų, moterų, senelių. Abi šalys stipriai nukentėjo. Palestiniečių žuvo bent keletą kartų daugiau, negu izraeliečių, bet taikos nesimato.

Izraelio rėmėjų spaudžiamas prezidentas Bush pagaliau nukrypo nuo karo su teroristais ir pradėjo ieškoti būdų taikai tarp Izraelio ir Palestinos. Nors tas noras buvo doras, bet tuo bandymu buvo nukrypta nuo pagrindinio tikslo – kovos su teroristais. Tai pakeitė prezidento perspektyvą ir tikslus.

Bandydamas sutaikyti kariaujančius kraštus, prezidentas stengėsi laikytis principų ir būti bent kiek palankus abiem pusėm. Prezidentas reikalavo iš palestiniečių tuoj pat mesti ginklus, nustoti pulti izraeliečius bei pasmerkti suvižudžių veiksmus. Iš Izraelio prezidentas reikalavo išvesti savo kariuomenę iš okupuoto krašto.

Izraelis kategoriškai atmetė Bush reikalavimą. JAV kongresas leido prezidentui aiškiai suprasti, kad Izraelio negalima kritikuoti ar kaip nors riboti jo karinius veiksmus. Netgi buvo padidinta pagalba Izraeliui – skubiai nusiųsta $200 milijonų dolerių. Prezidento bandymai taikyti palestiniečius ir izraeliečius nepavyko.

Amerikiečiai kartais bando išlaikyti tam tikrą objektyvią poziciją derybose, tačiau realybė yra kitokia. Izraelio kariuomenė kovoje su palestiniečiais naudoja Amerikos lėktuvus, malūnsparnius, tankus, šarvuočius, raketas ir kitus ginklus. Taip Amerika yra praradusi objektyvaus derybų dalyvio vaidmenį. Okupacija bei karas lieka be "teisėjo".

Žingsnis į šalį

Nukrypęs nuo pradėtos kovos su tarptautiniais teroristais, prezidentas ima pasiklysti ieškodamas antro kovos lauko. Negalėdamas sugauti Osama bin Laden, Amerikos prezidentas skelbia kitą tikslą – susidoroti su Saddam Hussein, kurį surasti bus daug lengviau.

Gan aišku, kad Bush administracija pakeitė tikslus dėl kitų priežasčių. Gali būti dvi pagrindinės priežastys: nafta bei kelių Irako kaimynų strateginiai apskaičiavimai. Taip pat gali būti politinės priežastys. Sūnus nori užbaigti tai, ko neužbaigė jo tėvas 1991 m. O gal būsimi rinkimai reiškiasi administracijos mąstyme, nes karas vyktų (amerikiečių kariuomenei naudinga kariauti žiemos metu) kaip tik tuo pačiu metu, kaip JAV kongreso rinkimai. Rinkėjai paprastai karo atveju remia valdančiąją partiją. (Nukelta į 2-rą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Atnaujinta koncertų salė

Toronto Roy Thomsom pastato koncertų salė, kurios pagrindinis nuomininkas nuo pat jos atidarymo 1982 metais yra Toronto simfoninis orkestras, buvo atnaujinta tobulinant salės akustiką. *Kuwabara Payne McKenna Blumberg Architects* bendrovė darbavosi 22 savaites. Salėje kilimai buvo pakeisti medinėmis (klevo) grindimis, sienų struktūra pakeista, kad praleistų mažiau triukšmo iš prieangio bei gatvės; salėje sumažintas kėdžių skaičius iki 2,630, parteryje įvesti dar du perėjimo takai. Salės sienos palubyje pridengtos 23-mis masyviomis klevo plokštėmis, kad sumažinus salės kubatūrą. Prie lubų buvo pritvirtintos dvi sunkios judinamos plokštės – viena apskrita, sverianti 38 tonas, kita mėnulio delčios pavidalo, sverianti 10.5 tonos – kurios bus nuleidžiamos iki 9 m. aukščio mažesnių muzikinių vienetų koncertams ir pakeliamos iki 20 metrų aukščio orkestrų ar stipriai pastiprinto garso atvejais. "Kuo daugiau muzikos, tuo aukščiau keliamos plokštės", paaiškino C. Cutts, Roy Thomson ir Massey salių vedėjas. Salės akustikos patobulinimas kainavo $20 milijonų, kurių ketvirtadalį paaukojo Thomson šeima.

Roy Thomson pastato, kainavusio $36 milijonus, architektas Arthur Ericson nebuvo patenkintas salės atnaujinimu. Net ir užsigavęs, kad nebuvo pakviestas bent atnaujinimo patarėju, kaip kad jis pats siūlėsi. Jo originalus salės spalvų planas ("vėsus, paprastas", pilka su tamsiau pilka) buvo sujauktas įvedant į lubas, sienas ir grindis daug medienos, pakeičiant kėdžių spalvą iš pilkos į "šiltesnę" gelsvą. Senosios salės akustika, ją tik atidarius prieš 20 metų, buvo gana palankiai įvertinta, bet po kurio laiko ir žiūrovai, ir muzikai pradėjo ją kritikuoti. Po pirmojo koncerto naujoje salėje, rugsėjo 21 dieną, žiūrovai ir muzikos kritikai akustiką vertino teigiamai, bet geriausių pažymių duoti dar nesiteikė: taip, orkestras girdėjosi žymiai geriau, garsas buvo "šiltesnis, sodresnis", choras skambėjo aiškiau ir natūraliau, bet salė dar nevisai gali lygintis su akustiškai geriausiomis koncertų salėmis. Pirmasis koncertas naujoje salėje buvo, kaip ir pirmasis koncertas prieš 20 metų, su Toronto simfoniniu orkestru (per 300 muzikantų), Toronto *Mendelssohn* choru ir solistais; dirigavo tas pats Sir Andrew Davis, jau daugiau pražilusia barzdele, bet platesne šypsena. Progra- (Nukelta į 8-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Lankėsi Švedijos karalienė

Rugsėjo 20 d. Lietuvoje antruoju vizitu lankėsi 58 metų Švedijos Karalienė Silvija, skelbia ELTA/LGTIC. Ji, Pasaulinio vaikų fondo "Vaikystė" (*World Childhood Foundation*) steigėja, kartu su prezidentu Valdu Adamkumi atidarė organizacijos "Gelbėkit vaikus" centrą Vilniuje, kuris veiks karalienės įsteigto fondo dėka, rūpinsis gatvės vaikais, kurie dėl įvairių priežasčių nelanko mokyklos. Fondo veikla aktyviausiai plėtojama Brazilijoje, Rusijoje ir Baltijos valstybėse.

Kalbėdama tarptautinėje AIDS konferencijoje, vykusioje Vilniuje, karalienė teigė, jog jokių didelių permainų nelaimingų vaikų gyvenime neįvyks, jeigu jais nesirūpins valstybių vadovai, o vaikų globos programų neparems verslo pasaulis. Savo vizito metu Karalienė Silvija taip pat aplankė Lukiškių kalėjimą bei vaikų globs namus "Atsigręžk".

Taiklios pastabos

Lietuvoje pirmą kartą oficialiu vizitu rugsėjo 19 d. lankėsi Lenkijos seimo pirmininkas Marek Borowski, praneša ELTA/LGTIC. Susitikime su užsienio reikalų ministeriu Antanu Valioniu daug dėmesio buvo skirta pasirengimui narystei Europos sąjungoje bei ŠAS. Sutarta, jog reikalingas glaudesnis bendradarbiavimas derantis dėl narystės ES, aptarta būtinybė paspartinti bendrų projektų įgyvendinimą. Taip pat buvo kalbėta apie Karaliaučiaus srities gyventojų tranzito per Lietuvos ir Lenkijos teritoriją klausimai.

A. Valionis svečiui pareiškė, jog Lenkijos humanitarinių organizacijų veiksmai gali pakenkti valstybių tarpusavio ryšiams. Jo pastabos taikomos trečius metus Lenkijoje rengiamam vajui, kurio metu renkamos aukos neva badaujantiems ir mokyklų nelankantiems Lietuvos lenkų vaikams. Lietuvos politikų teigimu, Lenkijoje yra skleidžiama Lietuvą žeminanti informacija, nes lenkiškų mokyklų būklė Lietuvoje nėra tokia bloga. Lenkijos seimo pirmininko teigimu, turėtų būti įmanoma bendras problemas išspręsti nuolatiniu dialogu.

Praras vizų lengvatas

Lietuvos vyriausybė rugsėjo 25 d. paskelbė negaliojančiomis praėjusio dešimtmečio viduryje su Rusija ir Gudija pasirašytas sutartis, numačiusias vizų lengvatas šių valstybių gyventojų kelionėms į Lietuvą, rašo *Lietuvos rytas*. Kitų metų sausio mėnesį ketinama panaikinti vizų lengvatas per Lietuvą važiuojančių Rusijos traukinių keleiviams, o nuo 2003 m. liepos 1 d. vizos bus reikalingos ir Karaliaučiaus srities gyventojams, vykstantiems į Lietuvą ir per ją automobiliais. Nuo 2003 m. sausio 1 d. bus panaikinamos vizų lengvatos kai kurioms Gudijos piliečių grupėms – pensininkams, pasienio rajonų gyventojams ir vežėjams. Lietuva šių žingsnių imasi, kad galėtų prisijungti prie Šengeno sutarties, valdančios laisvą judėjimą tarp jos narių.

Lietuva pasiūlė Gudijai, kad abi šalys išduotų nemokamas vizas vežėjams ir kai kurioms socialinėms grupėms, tačiau derybos buvo nesėkmingos. Rusija buvo pasiūlyta Karaliaučiaus srities gyventojams išduoti perpus pigesnes vizas negu kitų Rusijos dalių gyventojams, vežėjams – išduoti vizas be kvietimų, bet derybos su Rusija neįvyko. Užsienio reikalų ministerio Antano Valionio teigimu, dabar vyksta Rusijos ir Europos sąjungos derybos, kurioms teikiamos Lietuvos pastabos.

Susitarė dėl Karaliaučiaus?

ELTOS/LGTIC žiniomis, Lietuva ir Rusija iš principo susitarė dėl Rusijos susisiekimo su Karaliaučiaus sritimi. Rugsėjo 16 d. susitikęs su prezidentu Valdu Adamkumi, Rusijos prezidento ypatingasis įgaliotinis Karaliaučiaus srities klausimams Dmitrijus Rogozinas pabrėžė, jog "Lietuva ieškos maksimaliai lanksčių sprendimų Šengeno sutarties ribose, o Rusija atsižvelgs į Lietuvos suverenumą bei jos įsipareigojimus Europos sąjungai".

Svečio teigimu, Rusija neketina "spekuliuoti Lietuvos ir Rusijos bendradarbiavimu", Lietuvos ir Rusijos valstybinės sienos sutarties ratifikavimas su Karaliaučiaus problemos sprendimu nėra susijęs. Šis klausimas "numatytas svarstyti Rusijos Valstybės dūmoje šių metų gruodžio – kitų metų sausios mėnesiais".

D. Rogozinas pasiūlė tarpinį tranzito problemos sprendimą – kad rusai traukiniais ir autobusais per Lietuvą į Karaliaučių važiuotų be vizų, su atitinkamų Lietuvos institucijų priežiūra. Europos komisija savo ruožtu siūlo Rusijos piliečiams išdavinėti palengvinto tranzito dokumentus, ragina Rusiją skubiai leisti įsteigti naują Lietuvos konsulatą Karaliaučiaus srityje.

Lietuvos užsienio reikalų ministerio Antano Valionio nuomone, pirmiausia turi būti užbaigtos derybos dėl Lietuvos stojimo į ES ir Šengeno sutarties, kad ji turėtų "svarų balsą" ir kad finansines išlaidas būtų galima dalintis su ES. Ministeris pirmininkas Algirdas Brazauskas teigė, jog geležinkelio ruožui techniškai parengti bevizių nesustojančių traukinių eismui reikėtų apie 400 mln. litų, rašo *Lietuvos rytas*. **RSJ**

Šiame numeryje

Ir pareiga, ir džiaugsmas
Ateina laikas, kada ir jaunesni turi suprasti veiklos principus
Paklydusi Amerikos valdžia
Izraelio negalima kritikuoti ar kaip nors riboti jo karinius veiksmus
Ką žada rinkimai Lietuvoje?
Kad nesiseka dešiniesiems, kalti jie patys ir jų vadai
Rusijos prezidento siūlymas
ES vizų įvedimas galėtų pakenkti Putin'o įvaizdžiui...
Dabartinis Lietuvos jaunimas
Vakarietiškų vertybių sistema jam buvo įbrukta skubos tvarka
Lietuviška šeima – buvusi tvirtovė
Nė vienas iš keturių tų vaikų tėvų jai niekuo nepadeda
Eutanazija – beskausmė mirtis
Su sparčiaja medicina nespėja kartu žengti lėtoji etika
Automobiliu Lietuvos keliais I
Tytuvėnų altorius laikomas vertingiausiu paminklu Lietuvoje
Lietuviškieji psalmynai liturgijai
Todėl ir teisme netvirti bus bedieviai... tarpe teisiųjų

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
PAP Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

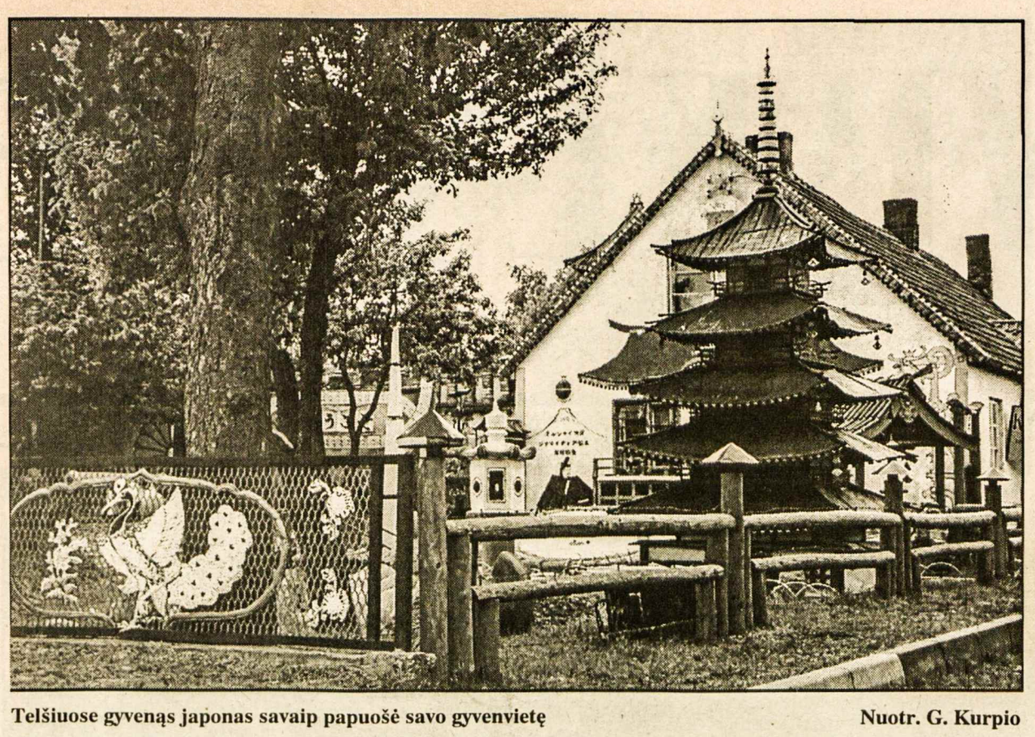

Telšiuose gyvenąs japonas savaip papuošė savo gyvenvietę — Nuotr. G. Kurpio

RELIGINIAME GYVENIME

Šeimos centrų stovyklos, kurias finansiškai parėmė Vokietijos katalikų sąjūdis "Renovabis", buvo surengtos Šventojoje. Š.m. liepos 8-12 d.d. stovyklavo Šeimos centrų vadovai ir jų šeimos – iš viso 45 žmonės. Vadovavo kun. A. Tamošaitis, SJ. Rugpjūčio 12-16 d.d. stovykla buvo surengta Kauno arkivyskupijos ir Panevėžio bei Telšių vyskupijų šeimos centrų darbuotojams ir savanoriams su šeimomis. Stovyklavo 125. Jie išklausė įdomių paskaitų – psichologo G. Vaitoškos, gyd. N. Liobikienės, gyd. V. Rudzinsko, B. Obelienienės. Kartu stovyklavo ir keturi svečiai kunigai. Vilniaus arkivyskupijos, Kaišiadorių ir Šiaulių vyskupijų šeimos centrų savanoriams ir jų šeimoms stovykla buvo surengta rugpjūčio 19-23 d.d. Suvažiavo 107 dalyviai. Konferencijas vedė kun. A. Tamošaitis, SJ, kun. S. Matulis ir gyd. N. Liobikienė.

Tituliniai Žolinės atlaidai Krekenavoje vyko š.m. rugpjūčio 8-15 d.d. Švč. M. Marijos ėmimo į dangų šventovėje. Įžangines Mišias aukojo vysk. J. Kauneckas. Kitą dieną Mišioms vadovavo ir pamokslus sakė Krekenavos dekanato kunigai. Pagrindinę atlaidų dieną – rugpjūčio 15 vyskupas emeritas J. Preikšas šimtui jaunuolių suteikė Sutvirtinimo sakramentą, vadovavo Sumai ir pasakė pamokslą. Po pietų miestelio centre susirinkusius linksmino Krekenavos ir Linkaučių kapelos. Jau trylikti metai, kai Krekenavos tikintieji tęsia kun. S. Kazėno, SJ, atgaivintą prieškario tradiciją pėsčiomis keliauti į Marijos atlaidus. Šiemet būrelis, vad. Albinos Sadūnaitės, ėjo per Vadaktėlius, Ustronę ir vakare pasiekė Krekenavą.

"Laisvės ugnis – ateities kartoms" – tokiu pavadinimu š.m. rugpjūčio 3 d. Ariogaloje vyko dvyliktasis tarptautinis Laisvės gynėjų sąskrydis, kurį globojo Lietuvos prezidentas V. Adamkus, organizavo Nepriklausomybės gynėjų labdaros ir paramos fondas "Balsas". Šventė pradėta Mišiomis, kurias, vadovaujant arkivyskupui S. Tamkevičiui, koncelebravo kunigai dr. J. Ivanauskas, R. Grigas, V. Rutkūnas, G. Jankauskas, V. Aukštakalnis, A. Pasilauskas. Pamoksle arkivyskupas pabrėžė, kad laisvės gynėjų dvasia padėjo iškovoti ir šiandien įtvirtinti laisvę. Po pamaldų kalbėjo advokatas V. Zabiela, buvęs Vilniaus visuomeninio tribunolo pirmininkas. Prezidentas, sveikindamas laisvės gynėjus, sakė, kad Lietuva bus stipri, jeigu ją statysime ant tvirtų moralės pagrindų. Šventės rengėjai prezidentui įteikė simbolinį Laisvės varpą su dvylika mažų varpelių ir knygą *Antikomunistinis kongresas ir Tribunolo procesas*. Sąskrydžio dalyvius taipgi sveikino – seimo narys V. Landsbergis, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirm. dr. P. Jakučionis, PLB pirm. V. Kamantas, Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio prezidiumo pirm. divizijos kpt. J. Čeponis. Jaunimo vardu kalbėjo M. Kiznis. Šventėje dalyvavo Lietuvos krašto apsaugos ministeris L. Linkevičius, švietimo ministeris A. Monkevičius, kariuomenės vadas gen. J. Kronkaitis, Kauno apskrities ir Raseinių rajono vadovai, Vokietijos, Lenkijos, Čekijos, Estijos, Latvijos ir kitų šalių atstovai. Į sąskrydį atvyko ir likę gyvi 1941 m. sukilimo dalyviai, tremtiniai, Sausio 13-tosios kovotojai, buvę partizanai ir kt. Koncertavo jungtinis tremtinių choras, vyko konkursai, buvo leidžiami aitvarai, aukštąjį pilotažą rodė karinių pajėgų lėktuvai, vakare liepsnojo draugystės laužas.

Vilniaus Šventosios Dvasios vienuolyne miesto ortodoksai š.m. liepos 26 d. šventė trijų jų šventovėje palaidotų kankinių – Jono, Antano ir Eustachijo – dieną. Tą dieną 1946 m. šventųjų kūnai iš Maskvos buvo grąžinti į Vilniaus Šv. Dvasios cerkvę. Šventųjų pagerbime dalyvavo Minsko ir Slucko ortodoksų metropolitas Filaretas, su savimi atsivežęs 1960 m. iš Vilniaus Kalvarijų paimtą kryžių, kurį grąžino katalikams. Šis kryžius – tai XVIII š. relikvijorius su šv. Kryžiaus relikvija, kuri buvo dingusi, bet metropolito pastangomis nauja buvo gauta iš Jeruzalės.

Pranciškonų šv. Kazimiero viceprovincijos Palapinių kapitula "Mes vakar, šiandien ir rytoj" įvyko š.m. rugpjūčio 19-24 d.d. prie Šamuko ežero, Trakų rajone. Dalyvavo ir viceprovincijolas kun. A. Simanavičius, OFM, iš Toronto. Svarstytas pranciškonų įvaizdis šių dienų Lietuvos visuomenėje, santykiai su ja ir su Katalikų Bendrija, pasisakyta įvairiais kitais aktualiais klausimais.

Grigališkojo choralo ir Katalikų Bendrijos tradicijos studijų savaitė *Ad Fontes* (*Šaltinių link*) vyko Kražiuose š.m. rugpjūčio 5-11 d.d. Suvažiavo apie 80 įvairaus amžiaus dalyvių iš visos Lietuvos. Jie gyveno benediktinų gyvenimo ritmu – maldą keitė užsiėmimai. Bet daugiausia laiko buvo skiriama choralo kaip liturginės giedojimo tarnystės gilinimui. Vadovavo žymūs specialistai – Ž. Stonytė ir J. Vilimas. Šiemet pasigilinta ir į lietuviškos kultūros studijas. Pabrėžta būtinybė giedojimą sieti su teologijos studijomis. Dalyviai klausėsi skulptoriaus V. Vildžiūno, prof. E. Ulčinaitės, poeto dr. V. Valatkos paskaitų. Palendrių benediktinų vienuolyne kartu su vienuoliais meldėsi, klausėsi paskaitų, bendravo. Studijų savaitė užbaigta Mišiomis ir *Musica Humana* bei choro "Aidija" koncertu.

Tarptautinė jaunimo stovykla Šventojoje "Come and Go" buvo surengta š.m. rugpjūčio 6-12 d.d. Dalyvavo apie 100 įvairaus amžiaus ir įvairių tautybių žmonių. Lietuviai sudarė daugumą, bet su jais kartu stovyklavo latviai, slovakai, maltiečiai. Stovyklos tema – krikščioniško charakterio ugdymas. Be paskaitų organizuotos ir popietinės darbo grupės kaip šokio, pantomimos, šlovinimo vedimo, mokinių ugdymo evangelizacijai. Vakarai buvo nuotaikingi ir pilni netikėtumų. Grojo evangelinio roko grupė iš Vilniaus "The Password". Stovyklą rengė tarptautinis komitetas "Europe Arise" ir Katalikų evangelizacijos centras.

Knygų rišykla "SAMOGITIA" meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Ką žada rinkimai Lietuvoje?

DR. JONAS KUNCA

Prezidento rinkimai bus tik formalumas. Nedalyvaujant juose A. Brazauskui iš anksto aišku, kad juos laimės V. Adamkus. Galbūt nereikės nei antro rato. Spėlioti galima tik apie rinkimų pasekmes tolimesniam valstybės gyvenimui.

Tokie ramūs rinkimai parodys lietuvių politinį subrendimą ir prisidės prie valdžios pastovumo, prie užsienio investicijų ir ES didesnio pasitikėjimo mūsų šalimi. Besiartinant nutarimui dėl Lietuvos priėmimo į ES ir ŠAS (NATO) toks įvaizdis yra labai svarbus.

Kadangi A. Brazauskas rinkimuose nedalyvauja ir seimo sudėtis iki ateinančių jo rinkimų nežada keistis, liks pastovi ir vyriausybė, kuri visai neblogai dirba, nors ir kovoje su korupcija ir netvarka labai nedaug pasiekė. Šiaip ar taip viskas liks po senovei ir po rinkimų. Pastovumas lyg ir garantuotas. Kai kas pasiges priešrinkiminių šūkavimų ir aštrių žodžių. Likę kandidatai nuliūs, nes kai kurie iš jų nesurinks nei 5000 balsų. Pamoka ateičiai, kad į prezidento rinkimus privalu žiūrėti rimčiau.

Suglaudus galima pasakyti, kad Lietuva lauks ES ir ŠAS sprendimų būdama galimai geriausioje būklėje. Tik čia yra nelauktų pokyčių, kurie tą įstojimą galėtų kiek apsunkinti. Vienąkart prileista prie Europos tarybos stalo, Maskva reikalaus bevizio susisiekimo su Karaliaučiaus sritimi. ES yra prieš tai. Bet susibičiuliavus Vašingtonui su Maskva, Vašingtonas ko gero galėtų daryti spaudimą, kad patenkintų rusus. Kaip tuo atveju reaguotų ES, sunku pasakyti. Tik vargu ji norės susipriešinti dėl to su JAV. Čia gana painus klausimas. Gerai, kad tokiu momentu valdžios priekyje sėdi patyrę vyrai.

Mes visad laikėm Ameriką užtarėja. Daug tėvynainių gyvena ten ir stengiasi paveikti politikus mums palankia linkme. Bet neturim pamiršti ir nepriklausomybės pripažinimo. Vašingtonas su Izraeliu ją pripažino paskutinieji. Ir šį kartą geriau būti atsargiem su optimistiškom prielaidom.

Politinis apsukrumas tikriausiai bus labai reikalingas. Nors mažos valstybės balsas ir nėra labai svarus, bet ne bereikšmis. Dabar pats laikas kalbinti ES nares, kad jos mus paremtų. Laimė, kad turime išmintingą užsienio reikalų ministerį ir jo padėjėjus. Po rinkimų, reikia tikėtis, kabinete žymių pasikeitimų neįvyks. Taigi ir mums svarbi užsienio politika liks patikimose rankose.

Šiaip negalima skųstis Lietuvos pažanga. Viskas juda į priekį. Sumažėjo bedarbių skaičius iki 10%. Eksporto lygis beveik pastovus. Tik ši vasara, ypač paskutiniai jos mėnesiai, nesulaukė lietaus. Javų derliaus neužteks vidaus rinkai patenkinti.

Iš kitos pusės, auga turistų skaičius. Tekstilės, trikotažo ir odos gaminių parduodama užsieniui už maždaug 500 milijonų dolerių. Graži suma. Iš viso pramonė, kuri išsilaikė, dirba patenkinamai toliau.

Kita maloni naujiena – tai gausiai lankomi vadybos kursai. Į juos skuba ne vien studentai, bet ir politikai, ypač aukštesni pareigūnai. Mat, pagal naują įstatymą, A kategorijos tarnautojas privalo turėti aukštąjį išsilavinimą. Niekas nenori prarasti vietos. Taigi visi skuba įsigyti diplomą, jei jo neturėjo. Be to, sovietinių fakultetų mokslo aukštis buvo nekoks. Su juo dabartinėse sąlygose niekur nenueisi. Dėl to vadybos kursus lanko net patys įmonių vadovai. Puiki idėja. Taip pakils per trumpą laiką bendras mūsų šalies žmonių civilizacijos lygis, nelaukiant kol išaugs nauja šviesesnė karta. Į kursus bėga net toks pagarsėjęs skandalais Šustauskas. Yra ir neakivaizdiniai bei vakariniai kursai tiem, kurie jau turi darbą ir nenori jo prarasti.

Taigi rinkimai mums žada V. Adamkų ir pastovią vyriausybę. Kaip tik to ir reikia Lietuvai. Jei dar būtų įvesta tvarka ir drausmė pačioje administracijoje, sumažėtų korupcija, nusikalstamumas ir padidėtų pajamos iždui. Tai jau būtų beveik ideali padėtis. Kad nesiseka dešiniesiems, kalti jie patys ir jų vadai, kuriuos seniai jiems reikėjo pakeisti. Susiskaldymas į kelias mažesnes grupuotes irgi prisideda prie dešinės bejėgiškumo.

Vysk. Rimantas Norvila (kairėje) ir vysk. Paulius Baltakis, OFM, džiaugėsi lietuvių dalyvavimu Pasaulio jaunimo dienose š.m. liepos mėn. Toronte
Nuotr. E. Astrauskaitės

PADĖKA

AtA
PETRUI STYRAI
mirus 2002 m. rugpjūčio 28 d.,

nuoširdžiai dėkojame Toronto Prisikėlimo parapijos klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM, kun. Pijui Šarpnickui, OFM, už gedulines Mišias ir pastarajam už maldas laidotuvių koplyčioje ir a.a. Petro lankymą Šv. Juozapo ligoninėje, D. Radtkienei už gražų giedojimą šventovėje. Dėkojame karsto nešėjams – A. Urbonui, E. Benečiui, J. Barakauskui, A. Zaleskiui, G. Miniotai ir dukrai Vidai.

Ačiū visiems už gražias gėles, M. Povilaitienei ir D. Keršienei už aukų rinkimą Mišioms ir vėžiu sergantiems vaikučiams Lietuvoje, J. Gurklienei už skanius pietus, ponioms už skanius pyragus. Dėkoju giminėms ir draugėms, kurios lankė velionį namuose ir ligoninėje. Dar kartą visiems labai ačiū už atsilankymą į laidotuvių koplyčią, šventovę ir kapines. Jūsų visų gerumas ir užuojautos pasiliks ilgai mūsų širdyse –

Sofija Styrienė ir dukra Vida su šeima

Paklydusi...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Nutarimas, po to pateisinimas

Pirmiausia buvo nutarta pulti Iraką, o po to – ieškoti pateisinimo.

Iš pradžių prezidento administracija bandė aiškinti, kad Irakas prisidėjo prie teroristų antpuolio rugsėjo 11. Tačiau tam nebuvo jokių įrodymų. Tuomet taktika buvo pakeista. Buvo paskelbta, kad Irakas bando gaminti biologinius, cheminius bei atominius ginklus. Kalbėdamas Jungtinėse Tautose, prezidentas ypač pabrėžė, kad Irakas nesilaiko JT rezoliucijų. JT istorija yra pilna pavyzdžių, kai valstybės nesilaikė JT rezoliucijų. Prieš keletą savaičių Izraelis neįsileido JT tyrinėtojų į palestiniečių stovyklą, kurioje buvo iššudyti beginkliai arabai. Izraelio valdžia nekreipė dėmesio į JT norus. Prezidentas to Izraelio sprendimo nekritikavo.

Nors Irakas sutiko įsileisti JT inspektorius, JAV valdžia tuo nėra patenkinta. Taktinis JAV karo centras *de facto* jau perkeliamas į Artimuosius rytus. Skubiai gabenamos karo priemonės Irako link. Net dalis kariuomenės ruošiasi išvykti iš Afganistano.

Pasaulio demokratijų vadai bei mąstantys žmonės mato šią padėtį ir kritiškai reaguoja į vienpusišką Amerikos nusistatymą pradėti karą Artimuosiuose rytuose. Tie žmonės nėra akli ar norintys blogo Amerikai. Daugelis tai mato kaip žingsnį atgal į kruviną XX š. istoriją, kuomet galingosios valstybės galėjo naudoti jėgą dėl savo kėslų. Tik tuomet mažiesiems buvo taikomos tarptautinės teisės normos. Karo nusikaltėliai yra tik pralaimėjusieji arba silpnesnieji.

SPAUDOS BALSAI

Rusijos prezidento siūlymas

Panaikinti įprastines tranzito vizas per Lietuvą Karaliaučiaus srities gyventojams

Toronto lenkų savaitraštis *Przegląd* š.m. rugpjūčio 30 d. laidoje rašo: "Rusijos prezidentas V. Putin pasiūlė 15-kos valstybių priklausančių Europos sąjungai šefams visiškai panaikinti vizas Rusijos gyventojams, keliaujantiems po ES kraštus, ir ES piliečiams, vykstantiems į Rusiją dėl 'strateginės partnerystės' pagilinimo. Putin pateikė savo pasiūlymą vakar laišku ES valstybių šefams ir ES komisijos pirmininkui R. Prodi. (...)

Rusijos pasiūlymas numato ilgą 'laikiną etapą', kurio metu pvz. Lietuvos vizų išdavimas (tranzitas iš Karaliaučiaus į Rusiją daugiausia vyksta per šią valstybę) būtų atliktas ne konsulate, bet sienos perėjimo punkte. 'Laikinas etapas' galiotų ligi to laiko, kada Lenkija ir Lietuva pilnai įsijungtų į Šengeno grupę, kuriai priklauso dauguma ES valstybių. Prezidento įgaliotinis Karaliaučiaus reikalams Ragozin tvirtina: jeigu Sąjunga gali įsileisti be vizų 40-ties valstybių piliečius tai jų tarpe gali būti ir Rusijos piliečiai."

Laikraščio komentaras: "Reikalaudami keliavimui tokių pačių teisių, kokias turi nauji ES nariai, Ragozin ir Putin pamiršta apie ilgą ir sunkų kelią, kurį turi pereiti valstybės, kandidatuojančios į ES, kol jos bus priimtos. Juodu taip pat pamiršta apie kriterijų, liečiantį laisvos rinkos funkcionavimą. Sunku įsivaizduoti, kad tokie patys įstatymai galiotų sąjungos kraštams ir Rusijai, kurioje pagal statistikas 100 iš 140 milijonų gyventojų pripažįsta, kad jie gyvena žemiau skurdo ribos."

Tą patį klausimą svarsto Vokietijos dienraštis *Die Welt* š.m. rugsėjo 4 d. laidoje: "Maskva suprato, kad ES vizų reikalavimas Karaliaučiaus keliautojams nėra priekabių ieškojimas, bet greičiau susirūpinimas dėl nusikalstamumo NVS-gos ribose. ES turi saugotis, kad jos rytinėje sienoje nebūtų skylės, pro kurią imigrantų srautas galėtų patekti į Vakarus, tačiau yra sunku naujus Maskvos pasiūlymus be svarstymo atmesti. Rusijos prezidentas tikisi, kad Prancūzijos ir Vokietijos valstybių šefai įsijungs į derybas. Prievartinis ES vizų įvedimas galėtų pakenkti Putin'o įvaizdžiui Rusijoje. ES turi vengti santykių su Rusija nutraukimo rizikos. Į Putin'o pasiūlymą panaikinti vizas turi būti atsakyta taip, kad esant pozityvaus bendradarbiavimo perspektyvai tarp ES ir Rusijos nebūtų skilimo."

Sausra Lietuvoje

Toronto rusų savaitraštis *Canadian Courier* š.m. rugsėjo 6 d. laidoje rašo: "Jau trečias mėnuo Lietuvoje vyrauja karštas be lietaus oras. Didžiausius nuostolius sausra padarė krašto sodininkystei ir gyvulininkystei. Tragiškoje padėtyje atsidūrė pienininkystės sektorius – svarbiausia Lietuvos žemės ūkio šaka. Ūkininkai yra priversti duoti gyvuliams ėsti tai, kas buvo laikoma žiemai. Upės nuseko, ganyklos nudegintos. Žmonės masiškai veža gyvulius į skerdyklas. Sausros pasekmės atliks neigiamą vaidmenį Lietuvos pokalbiuose su Europos sąjunga dėl žemės ūkio kvotų. Esant tokiai padėčiai, pieno gamintojai paskelbė vyriausybei ultimatumą – jeigu ji per 10 dienų nepaskirs papildomų lėšų šios krašto ūkio dalies išgelbėjimui, tai kaimo žmonės užblokuos oro uostus ir geležinkelius. Šioje žemės ūkio srityje dirba daugiau kaip 200, 000 žmonių. 50% krašto pieno produkcijos yra eksportuojama. Jeigu artimiausiu laiku nebus lietaus, Lietuvą bus galima paskelbti stichinės nelaimės sritimi."

Maskva apie bevizes keliones

Varšuvos savaitinis žurnalas *Przegląd* š.m. rugsėjo 3 d. laidoje išspausdino savo korespondento pokalbį su prez. Putin'o įgaliotiniu Karaliaučiaus sričiai D. Ragozin, kuris tarp kitko pasakė: "Mūsų tikslu turėtų būti neleisti tranzito keleiviams išlipti iš traukinio arba autobuso Lietuvos teritorijoje. Aš kol kas turiu tik savo projektą, kuris patenkintų 95% Europos sąjungos reikalavimų. Visų pirma tranzito bilietai į ir iš Karaliaučiaus srities turėtų būti parduodami Rusijos piliečiams, parodant naują Rusijos pasą į konkretų traukinį ar autobusą, važiuojantį tranzitu, taigi be sustojimo per Lietuvą. Ne iš Rusijos ar ES šalių svetimšaliai turėtų turėti Lietuvos bei T.V. Šengeno kraštų vizą, kurią galima būtų patikrinti prie kasos, kaip dabar yra daroma su lėktuvų bilietais. Informacija apie konkretų bilietą į konkrečią vietą vagone arba autobuse ir konkretų asmenį turėtų būti perduota Vilniui. Lietuvos pasienio sargybos kartu su Rusijos pasieniečiais galėtų patikrinti, ar viskas sutinka su anksčiau pateikta informacija.

Pervažiavimas per Lietuvą – tai tik 200 kilometrų. Autobusai galėtų važiuoti su policijos palyda ir juose galima būtų įrengti specialias blokuojančias duris. Jeigu kas nors jas pralaužtų, Lietuvos policija gautų specialų signalą. Techniškai šiandien tai nėra jokia problema. Traukiniai galėtų važiuoti tokiu greičiu, kad iš jų iššokus galėtų likti gyvas tik arba Rambo, arba James Bond. Davus Sąjungai visišką užtikrinimą, tikimasi, kad Maskva pasirašys sutartį su Lietuva dėl sugrąžinimo kiekvieno nelegalaus imigranto iš Rusijos." **J.B.**

AtA
PETRUI DRANGINIUI

mirus, jo žmonai ALDONAI, dukrai DALIAI ir vaikaitei RINAI nuoširdžią užuojautą reiškia –

Jonas Aukštaitis
Feliksas Mockus

MIELAM KAIMYNUI
a.a. VLADUI MORKŪNUI

mirus, gilią užuojautą reiškiame žmonai GALINAI, dukroms – LINAI ir RAMUNEI su šeimomis –

Ada Jagėlienė, dukros –
Dana ir Laima su šeima

AtA
v.s. VLADUI MORKŪNUI

iškeliavus į amžinuosius namus, reiškiame nuoširdžią užuojautą giliame liūdesyje likusiai žmonai GALINAI, dukroms – RAMUNEI ir LINAI su šeimomis –

Toronto skautininkės ir skautininkai

Dabartinis Lietuvos jaunimas

GIEDRIUS SURPLYS

Šią vasarą teko lankytis Toronte. Tautiečių bendruomenė čia tokia stipri ir gyvybinga, kad tikrai pajutau pasididžiavimą, jog esu lietuvis. Ypač didelį įspūdį paliko tai, kad net dvidešimtmečiai ir jaunesni lietuviukai yra išlaikę protėvių kalbą ir papročius. O liaudies dainas plėšia į jas įdėdami daugiau širdies nei tūla kaimo močiutė.

Ir šaltibarščiai! O, brol, skanūs kaip namie.

Idealizuota ir tikrovinė Lietuva

Kaip gyva, kaip tyra ir idealizuota ta Lietuva išeivijoje! Tokia skaisti, kokia išėjo per abu pasaulinius karus. Palikusi savo rūtas, Rūpintojėlius, nenuskintas braškes ir alyvų kvapus. Maironio, Bradūno, Brazdžionio Lietuva.

Kalbėdamas su tautiečiais iš Kanados, gailėjaus, kad kažkuriame istorijos momente laikas nesustojo vietoje. Ir nedrįsau, o gal tiesiog nenorėjau jiems išduoti, kad šiandieninė Tėvynė – ne visai tokia, kokią piešia jų vaizduotės. Evoliucijos ratai sukasi, ridendami mus modernizmo, sekuliarizmo ir technokratijos plentu. Ar tai blogai? Sakau – "ne", bet tik jei aklai tiki, kad viską stebi mylinti Dievo akis.

Kalbėsiu apie šiandieninį Lietuvos jaunimą: kas įvyko, kaip ir kodėl? Nieko negražinsiu, bet kalbėsiu su viltimi.

Mokslo metai pas mus prasidėjo kraupiai: per paauglių muštynes, kilusias koncerto Vilniuje metu, nudurtas šešiolikos metų vaikinas, o Kėdainių rajone aštuoniolikmetis, nesėkmingai pabandęs išprievartauti devynerių metų mergytę, ją nužudė smūgiais į galvą mediniu vėzdu. Šie du reiškiniai buvo tik ledkalnio viršūnė, iškilusi į paviršių ir sukėlusi visuomenės susirūpinimą (Vilniaus meras iki Naujųjų metų mieste uždraudė bet kokius masinius renginius po atviru dangumi). Laikraščiuose kasdien galima rasti žinučių apie jaunuolių nusikaltimus, stebinančius įžūlumu bei žiaurumu.

Kas galėjo sukelti tokį žiaurumą?

Sovietiniais laikais apie tokius įvykius girdėti buvome įpratę tik per radiją, pranešant žinias iš Amerikos. Žinoma, tuo galima kaltinti spaudos cenzūrą, kuri neleisdavo žurnalistams teršti klestinčios socialistinės respublikos vardo. Nėra paslaptis, kad žiauriausi nusikaltimai būdavo nutylimi, tačiau žmonės dar ir šiandien tvirtina, kad jaunimas tais laikais buvo geresnis. Vadinasi, lūžio galima ieškoti Nepriklausomybės atgavimo laikotarpyje. Tai KAS gi lėmė, kad šiandien Lietuvoje gausu paauglių ir jaunimo žiaurumo ir, antra vertus, savižudybių atvejų?

Mano galva, įvyko štai kas – apie 1986 m., tuometiniam TSRS prezidentui M. Gorbačiovui paskelbus "perestroiką", judėjimas už nepriklausomybę Lietuvoje labai sustiprėjo. Kad Sąjūdžio palaikytojų gretos sparčiai augtų, buvo būtina "užkurti" liaudį. Staiga viską, kas buvo gerbiama ir mylima, imta niekinti. Reikėjo naujų idealų, kuriais tapo viskas, kas ilgą laiką buvo uždraustas vaisius – visos tuometinių "supuvusių Vakarų" vertybės. Tais metais gimė šiandieniniai šešiolikmečiai. Jų tėvams tada buvo per dvidešimt metų, kai jūra buvo ligi kelių, bet labai imliai pasiduodanti įvairiausiems vėjo gūsiams.

Pertvarkos laikotarpis

Valdžiai šiek tiek pravėrus valstybės sienas ir po truputį leidus privataus verslo iniciatyvas, Lenino paminklus keitė *Stalone, Madonna, Bruce Lee* plakatai ant sienų. Visa tai, kaip ir kitas vakarietiškas prekes, į Lietuvą parveždavo tie, kurie greičiausiai susigaudė santvarkų pasikeitime – jauni žmonės.

Kadangi naujai susikūrusioje valstybėje vyko policijos, muitinės, mokesčių sistemos ir kitos pertvarkos, pinigus galėjai pasidaryti labai greit. Todėl daugelis dabartinių šešiolikmečių tėvų, suprasdami, kad toks laukinis "biznis" truks neilgai, visa galva pasinėrė į Lenkijos, Turkijos turgus ar Vokietijos automobilių laužynus, iš kur viską tempdavo į Tėvynę, pelnydamiesi iš vakarietiškais blizgučiais susižavėjusių tautiečių. Nebebuvo laiko mokytis, studijuoti, auklėti vaikus – reikėjo kalti pinigus. Neveltui sąvoka *market economy* lietuviškai buvo verčiama dvejopai: tiek "rinkos ekonomika", tiek "turgaus ekonomika". Daugelis jaunuolių, baigę vidurines mokyklas, vietoje universitetų rinkdavosi turgus.

Kaip tai paveikė šiandieninę būklę?

Labai paprastai: šiendieniniai šešiolikmečiai augo, formavo savo pasaulėžiūrą, vertybių skalę. Daugelio jų tėvai, prisimindami kovą su TSRS ir alpdami nuo laisvės gūsių, juos auklėjo vakarietiškai, t.y. kaip Vakarus suprato patys, remdamiesi lengviausiai prieinamais šaltiniais: savo patirtimi Lenkijos turguose ir Holivudo trileriais ir vesternais.

Žinoma, vaikučiai mokėsi ir patys: iš animacinių filmukų, kompiuterinių žaidimų, vieni iš kitų. Taigi dešimties metų pipirui buvo aišku, kad jei jis nori būti kietas ir turėti draugų, jam visai nereikia eiti į bažnyčią ir vakarais melstis, kaip darydavo jo senelis; nereikia gerai mokytis ir groti pianinu, kaip tėčiui vaikystėje. Turėti daug kišenpinigių (kieti vyrai filmuose buvo turtingi ir visiškai nesirūpino, kad jų pinigai uždirbti nešvariai), gerai žaisti kompiuterinius žaidimus (sugebėti kuo daugiau nužudyti; užrašų *not for children under 16* ant diskų niekas nesuprato ir nenorėjo suprasti), duoti visiems į galvą (tai irgi buvo filmų *credo*), kuo riebiau keiktis, naktimis žiūrėti porno (nes jų tėvai vienas kitam su pasididžiavimu girdavosi, kad tai daro) ir, žinoma, kuo greičiau išbandyti lytinius žaidimus (kitaip tu – ne vyras). Visa tai tik ką dar buvo uždraustas vaisius, kuris, kaip žinome, labai saldus.

Greitai tapo nebemadinga skaityti knygas – juk tą patį buvo galima pamatyti per teliką, o be to, kaip pasakysi draugams, kad skaitei *Tris muškietininkus,* bet neturi kompiuterio. Greitai tapo nebemadinga eiti į Mišias sekmadienį – tėveliams tai buvo darbo diena turguose, o vaikams – prieštaravimas jų laisvės ir visagališkumo įvaizdžiui.

Šiandien vaikams, kurie gimė pačiame nepriklausomybės priešaušryje, jau po šešiolikadvidešimt metų. Nesakau, kad visi. Bet daugelis jų nukentėjo nuo transformacinio laikotarpio. Nepilnamečių kolonijos Lietuvoje perpildytos, vaikų globos namuose nemažai kūdikių, kuriuos pagimdo paauglės, pasitaiko nepilnamečių prostitucijos, išprievartavimo atvejų, alkoholio, narkomanijos perdozavimų. Žodžiu, kaip kiekvienoje normalioje šalyje, ar ne? Tik gal šiek tiek daugiau.

Šiandieninis jaunuolis yra labai siaurai išprusęs (per televiziją rodomoje laidoje, kurioje praeiviai gatvėje atsakinėja į įvairius klausimus, jauni žmonės neretai nežino, kas yra Gorbačiovas, kas – Lietuvos prezidentas, kas parašė *Tomo Sojerio nuotykius*), agresyvus, ciniškas ir netolerantiškas. Daugelis tyrėjų dėl to kaltina Vakarus.

Vakarų įtaka

Liberalizmas ir sekuliarizmas yra pagrindinės moderniųjų laikų vertybės, kuriomis remiasi tiek laisvoji rinka, tiek demokratija. Gali pardavinėti viską, netgi savo kūną (kai kuriose valstybėse), jei tik nepažeidinėji susitarimu nustatytų rinkos principų. Gali tikėti Dievu, technologijos pažanga, dangaus kūnais. Gali niekuo netikėti. Gali išpažinti savo tikėjimą įvairiausiais būdais, jei tik nepažeidi įstatymų. Tai šiuolaikiška, tai visiems teikia mažiausiai žalos. Taip auklėjame ir savo vaikus.

Bet įdomiausia yra tai, kad kitose Vakarų šalyse – Europoje ar Šiaurės Amerikoje šios naujos vertybės nesumindė tradicinių, bendražmogiškųjų. Tokių kaip pagarba žmogui, meilė grožiui, pakantumas. Taip, ir Vakaruose reiškiasi narkomanijos, alkoholizmo, paauglių nusikalstamumo ir panašios problemos. Tačiau skirtumas, kurį aš įžvelgiu tarp Lietuvos ir Vakarų pasaulio valstybių yra tas, kad pas mus ta problema žymiai didesnė – žymiai daugiau agresyvių, vartojančių alkoholį ar narkotikus paauglių. Ne tokia didelė ir atsvara blogai aplinkos įtakai. Juonuoliai, praktikuojantys vieną ar kitą tikėjimą, užsiimantys socialine ar kultūrine veikla, iš tikrųjų sudaro mažumą. Dauguma jaunų žmonių pomokyklinį laiką praleidžia gatvėse. Be to, ciniškumo, agresyvumo ar netgi žiaurumo laipsnis Lietuvoje labai didelis. Čia nedaug atvejų, kai nušaunama ar nuduriama. Dažniausiai mirtis nuo jauno žmogaus rankos ištinka po ilgų kankinimų, pasityčiojimų arba keliolikos stiprių smūgių.

Kodė netapo vakariečiais?

Kodėl lietuviai, perėmę Vakarų vertybes, netapo tikrais vakariečiais? Juos greičiau galima apibūdinti kaip žmones be jokios vertybių sistemos. Manau, čia pats laikas pradėti kalbėti apie viltį, kaip žadėjau straipsnio pradžioje. Ir apie vilties sąjungininką – laiką.

Nors mūsų valstybė jau atsidūrė ant ŠAS (NATO) ir ES slenksčio, reiškiančio, kad ji yra lygiavertė Vakarų partnerė, Lietuvos visuomenę pavadinti vakarietiška dar anksti. Kalbant apie jaunimą, reikia pabrėžti, kad visa vakarietiškų vertybių sistema jam buvo įbrukta didelės skubos tvarka ir pačiu paprasčiausiu būdu: ištrynus viską iš sovietinės tvarkos (tiek blogus, tiek gerus dalykus) ir įrašius viską vakarietiška, kas tuo metu pasitaikė po ranka. Taip lietuvaičiai įsisavino turto kaupimą be pagarbos tam, kuriam nesiseka, tikėjimo laisvę be laisvės tikėti, drąsą, ryžtą ir jėgą be užuojautos silpnesniam. Materialinės vertybės visiškai užgožė dvasines. Vienintelis šeimų galvų tikslas – kad jų vaikai turėtų ką valgyti, kuo apsirengti. Rūpintis vidiniu žmogaus formavimu nebėra laiko. Dėl to ir susiklostė situacija, kurią trumpai pabandžiau Jums pavaizduoti.

Viskas susitvarkys. Pamatysite. Tiesiog reikia laiko. Dar daug kartų nudegsime pirštus, bet suprasime, kad demokratija suteikia ne tik laisves, bet ir pareigas, nes be jų, ko gero, išžudytume vieni kitus.

Vienas mano pažįstamas kunigas kartą pasakė: "Aš nė kiek nesijaudinu, kad jaunimas neina į bažnyčią. Ateis laikas. Jie pasens ir sugrįš". Viliuosi, kad mums tiek daug laiko neprireiks.

Lietuvos jaunimas, dalyvavęs Pasaulio jaunimo dienose Toronte, lankėsi ir Hamiltone. Nuotraukoje – su vietiniu lietuvių jaunimu

Vėjo malūnas Žemaičių kaimo muziejuje **Nuotr. G. Kurpio**

Supuvęs gelbėjimosi ratas

ANTANINA GARMUTĖ

Gaudami elgetiškas pensijas, garbingiausi Lietuvos žmonės, atidavę Tėvynei jėgas ir sveikatą, šiandien įvairiausiais būdais ieško išeities. Randa. Vieni tiesiogine prasme elgetauja, kiti rausiasi šiukšlių dėžėse, treti, kurių nelietė okupantų trėmimai ir grobstymai, pardavinėja daiktus, neretai dar tėvų ir senelių sukauptas vertybes.

Labai populiarus yra kambarių išnuomavimas, ypač kai pensininkas gyvena netoli universiteto ir turi didesnį negu vieno kambario butą, tačiau neišgali susimokėti mokesčių už komunalines paslaugas (šildymą, vandenį, elektrą, dujas, telefoną). Išnuomoti kambarį studentui – rožinė pensininko svajonė. Juk studentas – tai ne koks bemokslis ar vertelga, o būsimas elitas, Tautos pasididžiavimas!

Tikrovė – margaspalvė kaip drugys.

Pateiksiu pavyzdį, pagrįstą tikrais faktais (dėl suprantamų priežasčių visi vardai pakeisti, vietovė nenurodyta). Laikotarpis – 12 metų nuo Nepriklausomybės atgavimo. Nuomininkų skaičius taip pat 12. Viena bičiulė (negi sakysiu, kad tai aš?) nuomoja 2 atskirus kambarius.

Pirmasis nuomininkas – kuklus kaimo vaikinukas Joniukas. Nepriklausomybės pradžioje butų išlaikymas dar pigus, o Joniukas – tremtinės Barborytės vaikas, tai iš jo jokių mokesčių šeimininkė kilniaširdišdai neima. Vaikis išbūna 2 metus. Įspėtas nelandžioti po šeimininkės kambarius, jis maždaug vienerius metus ištveria. Paskui šeimininkė randa išlaužytas dėžutes (vaikis nemoka gražiai atidaryti). Bet jis nevagia, tik žvalgosi. Galiausiai šeimininkė pasigenda poros mediciniškų knygų, kurias andai vartė vaikio mamytė. Nuvartė. Tiek to "Tremtinė – vargšė". (Ne kokia nors ten "barakūda" – kaip užsienio šmaikštuoliai pavadintų…).

Šeimininkė ruošia poezijos knygelę ir kartą apsižiūri, kad nėra viso pluošto rankraščių. Ogi tas pluoštas begulįs paslėptas vaikio Joniuko rašomojo stalo nišoje! Dingo dar keletas daikčiukų, ir Joniukas pats išsikraustė kitur.

Priėmė Kęstutį. Pusmečiui. Kęstučio teko atsisakyti, kai jo motina, pedagogė, ėmė reikalauti, kad šeimininkė papirkinėtų visus dėstytojus. (Tėvas – muitininkas, turi iš ko!).

Kai šeimininkė gulėjo ligoninėje, buto raktą jos draugė perdavė studentei Lijanai, kuri išgyveno išsinuomotame kambaryje net 8 metus! Kadangi tai buvo visais atžvilgiais pavyzdingas jaunas žmogus (retenybė, išimčių išimtis?), tad belieka Lietuvai palinkėti daugiau tokio jaunimo!

Kitame kambaryje pagal rekomendacijas apsigyvena pirmakursė Audra. Maloni, paslaugi. Bendras patalpas išvalo ir… bene visą bendrabutį apskalbia. (Vanduo – jau brangus!). Grįžta į namus švintant, dūmais prakvipusi. Teko "atsikvituoti". (Iš servizo komplekto pasigesta 3-jų brangių indų, o vieną šimtą litų savo pensijoje šeimininkė turbūt neatidžiai suskaičiavo…).

Rima gyveno bene pusmetį, ir šeimininkė nespėjo nieko pasigesti. Rita – po vienerių metų, kai iš šeimininkės piniginės žaibiškai dingo 50 litų, buvo išprašyta išsikraustyti, bet korektiškai ir prisibijant, kad pas ją nakvojantys draugai neišdaužytų langų.

Salvinija – kaip gėlė – buvo išties spalvinga. Ir sąžininga. Niekas nedingo! Bet… kažkokia keista. Nors bijodavo išvėdinimui atsidaryti langą, bet telefonu ir per radiją vis ieškojo pažinčių su berniukais. Anie būdavo gana nedrąsūs, – neidavo pro duris, o vidurnaktį po langais šaukė: "Salve! Salve!"

O kartą iš periferijos atvyko Salvinijos motina ir šeimininkę tiesiai šviesiai paklausė:

– Ar Jūs prižiūrite, kad mano Salvė kasdien imtų vaistus?

– Kokius vaistus? – pralemeno ši. – Ir kodėl aš turiu prižiūrėt?

– Ji privalo kasdien imti tuos vaistus! Kitaip vėl pateks į tą ligoninę… Joms aiškinantis, iš virtuvės kambarin įbėgo Salvinija su ilgu peiliu rankoje. Ji puolė motiną:

– Aš tave papjausiu! Tėvą akmenimis užmušiu!…

Ramiai gražiai teko atsisveikinti ir su šia nuomininke.

Toliau. Marius kreipėsi su draugu Niku. Paliko šimtą litų užstato. "Ačiū Die, gyvens berniukai, mažiau skalbimų ir virimų" – apsidžiaugė šeimininkė. Atvyko dviese: Marius su drąsia, energinga mergina. "Kur pagalbinės patalpos? – puolėsi žiūrėti. – Tokios mažos?" "Bet aš šeimų nelaikau", – pastebėjo šeimininkė. "O mes ir ne šeima. Draugai!" – atšovė mergina. Po 1 mėnesio tų draugų teko atsisakyti.

Tada iš bendrabučio atėjo kukli kaip pelytė, trapi, gražutė Julytė. Tiesiog angelas, ne mergaitė, o dar medikė. Vienerius metus mergaitė pragyveno ramiai. "Ilgų pirštų" nepastebėta. Ateidavo draugių ir draugų, bet ne pro langus.

Pagaliau – paskutinis akordas. Sekančiais metais šeimininkė priėmė gyventi antrąjį nuomininką – Bronių, netašytą bernelį is toliausio Lietuvos kaimo.

Reikia pasakyti, kad moteriškė buvo jau beveik be dantų, ir jiems protezuoti ir gydyti per daugelį metų pagaliau susitaupė 3 tūkstančius litų, parsinešė iš banko juos į namus ir, prieš eidama pas stomatologus, dviem dienom paslėpė tik jai vienai žinomoje buto slaptavietėje. Buvo mokslo metų pradžia – pirmoji savaitė. Kurjozas: po 2 dienų pinigų slėptuvėje jau nebuvo! Mokslas šiemet jau mokamas. Įtariamieji 2 studentai: viena gyvena vienerius metus, o kitas per kelias dienas vos kojas apšilęs. Kuris?

Policijos išvada: "Per apklausą nė vienas neprisipažino. O pirštų atspaudų mes nenustatinėjam! Kodėl? Nes gali nepavykt nustatyti". Štai tau: nedejuok, žmogeli, kad pilka kumelė!

Štai tau – būsimas tautos elitas… Ir supuvęs gelbėjimosi ratas pensininkams.

Lietuviška šeima - buvusi tvirtovė

VIKTORAS ALEKNA

Buvo laikai, kada šeima buvo mažiausia valstybės ir tautos ląstelė, visų tvirtovių pamatas. Pamažu tas pamatas pradėjo pleišėti ir šeima vadinamojoje vakarų civilizacijoje bei kultūroje neteko savo reikšmės. Šeima pasidarė malonumų ieškojimo priemone, todėl vyro ir moters santykiai neteko pastovumo. Patiko – susidėjo, susipyko – poros nariai savais keliais nuėjo.

Lietuviška šeima šimtmečius buvo tvirta ir gausi. Net ir sovietmečio pradžioje ji dar laikėsi tvirtai. Neseniai varčiau vieno rajono laikraštį ir radau, kad 1950 m. rajone liaudies teismas per metus paskelbė tik dvi šeimų skyrybos bylas. Vėliau kasmet tų skyrybų bylų daugėjo ir per keliolika metų skyrybų skaičius pašoko iki 11-12,000 per metus. Tokiam nedideliam kraštui kaip Lietuva tai labai daug: skiriasi trečdalis tais metais susituokusių šeimų. Skyrybų dar padaugėjo jau atkūrus nepriklausomybę. Štai 1990 m. įregistruota 36,310 santuokų ir 12,747 ištuokos, o 1999 m. santuokų įregistruota per pus mažiau – 17,800, o ištuokų beveik tiek pat – 11,400. Dabar jau daug porų gyvena nesusituokę. Tokias šeimas pripažįsta ir naujasis šeimos kodeksas. Tokių šeimų labai gausėja ne tik miestе, bet ir kaime. Šakių rajonas – visai kaimiškas, tačiau ten dar 1996 m. per vienuolika mėnesių buvo įregistruotos 186 santuokos ir 106 ištuokos. Tuokiasi ir nepilnamečiai – tokios šeimos gana greitai išyra.

Kai šeima jau ne tvirtovė, tai tokia šeima būna ir labai maža. Daugumas šeimų augina vos po vieną vaiką. Rečiau po du. O jei šeimoje auga trys vaikai, tai jau daugiavaikė šeima. Todėl šiandien vidutinė Lietuvos šeima – 3.1 žmogaus.

Kadaise ta mažiausioji tautos ląstelė buvo kelis kartus gausesnė negu šiandien. Prieš šimtą metų šeimoje augdavo 8 – 12 vaikų. Neretai ir dar daugiau. Šiandien tokių gausių šeimų retenybė. Prieš keletą metų spauda papasakojo apie vieną šeimą Šilutės rajone, auginančią 14 vaikų. O netrukus kitas laikraštininkas atrado šeimą Klaipėdoje, kuri augina net septyniolika vaikų. Kažin ar šiandien rastume Lietuvoje dar gausesnę šeimą? Įdomu, kad šią gausią šeimą maitina vienas vyras – tarptautinių kelionių vairuotojas.

Daug šeimų, auginančių vos po vieną du vaikus, skundžiasi, kad jiems trūksta lėšų vaikams auginti. Žinoma, gyvenant miestе "ant bruko", kaip kadaise sakydavo, arba ant asfalto, kai mažiausią smulkmeną reikia pirkti, o vaikas nesugeba nieko uždirbti iki tos dienos, kada gaus bakalauro ar net magistro diplomą, nelengva. Deja, toks magistras ir pradėjęs dirbti dažnai nežino lito vertės. Ypač jei jis šeimoje užaugo vienas ir neturėjo broliuko ar sesutės, su kuriuo būtų dalinęsis saldainiuku, žaisliuku ar vadovėliu, o dabar ir kompiuteriu. Kitaip būna gausesnėje šeimoje, ypač kaime. Neseniai ėjau iš ryto pro vieno ūkininko sodybą ir pamačiau: vyriausias sūnus, devyniolikmetis studentas, sėdo prie traktoriaus vairo ir nuburzgė, tempdamas priekabą. Du jaunesnieji broliukai ganykloje girdė karves, perkėlinėjo jas iš vienos vietos į kitą, dvylikametis tempė iš lauko į kiemą karutį, prikrautą žolės kiaulėms, šešiolikmetė duktė virtuvėje ruošė šeimai pusryčius, o mažiausioji aštuonmetė – lesino vištas, o po to nešė lakalą kiemsargiui. Tiems vaikams nebus įdomu eiti pasivaikščioti su šuns pavadėliu rankoje, kaip dažnai galima matyti miesto vienturtes "paneles" ar ponaičius.

Laikraščiuose rašoma, kad vieno vaiko sistema atėjusi iš Vakarų. Tikriausiai iš Vakarų atėjo ir sugyventinių, arba laisvos šeimos. Neseniai per radiją girdėjau: pranešėja sakė visai Lietuvai, jog kažkoks sporto ar "pop" muzikos ponaitis džiaugėsi, kad jo draugė pagimdė jam dukterį. Gal po metų kitų kita draugė pagimdys jam sūnų. Ir tai laikoma normaliu dalyku. Neseniai vienas laikraštis papasakojo apie vieną vargstančią moterį, kuri augina net septynis vaikus, o ji vargsta todėl, kad nė vienas iš keturių tų vaikų tėvų jai niekuo nepadeda – nesirūpina savo vaikais.

Gausios šeimos kadaise buvo ir mokslo bei meno talentų, valstybės ir Bažnyčios veikėjų ugdytojos. Pasižvalgę po žymiųjų žmonių gyvenimo aprašymus, rasime, kad pirmasis Lietuvos prezidentas Antanas Smetona buvo neturtingų ūkininkų šeimoje šeštas iš septynių; antrasis – Aleksandras Stulginskis buvo šešioliktas iš dvidešimt vieno; profesorius Kazys Pakštas buvo taip pat šešioliktas iš septyniolikos kaimo siuvėjo šeimoje; Kristijonas Donelaitis – septintas vaikas; dailininkas Vytautas Kazimieras Jonynas – tryliktas paskutinis; kanauninkas Juozas Tumas Vaižgantas – dešimtas paskutinis; palaimintasis Jurgis Matulaitis – jauniausias aštuonių vaikų šeimoje; lakūnas Stasys Girėnas – šešioliktas paskutinis šeimoje; arkivyskupas Mečislovas Reinys – vienuoliktas jauniausias šeimoje; poetas Jurgis Baltrušaitis – šeštas jauniausias; Rabindranatas Tagorė – keturioliktas…

Tą sąrašą galima tęsti labai ilgai. Visais senesniais laikais daug labai žymių pasaulio žmonių buvo kaip tik iš gausių šeimų ir dažniausiai ne pirmieji. Ką šiandien šeima, auginanti tik vieną vaiką, išaugins Lietuvai ir pasauliui? Žinoma, ir vienintelė atžala, turėdama visą tėvų aprūpinimą, pasieks ir daktaro mokslo laipsnį, bus menininkas, sportininkas ar šokėjas. Tik ar gera jam bus pasaulyje, kai šalia jo nebus nė vieno brolio ar sesutės?

O ir tauta, kur porą keičia vienas, eina išmirimo keliu. Apie tai jau senokai kalba anglai, vokiečiai. Sovietinėje Rusijoje šeima buvo ypač palaida, todėl šiandien ir rusai jau mato, kaip sparčiai mažėja rusų tauta. Priežastis ne tik civilizacijos laimėjimai, bet ir pažiūrų pokyčiai. Juk dar prieš karą vokiečiai leido knygeles "Kind oder Hund", "Kind oder Auto" ir pan., kur svarstė, kas geriau: vaikas ar šuo, auto… Tokia civilizuoto pasaulio dabartis ir ateitis…

Seinų bazilika, pasipuošusi altoriumi Devintinių procesijai

Nuotr. G. Kurpio

LAISVOJE TĖVYNĖJE

PAREIŠKIMAS DĖL ČEČĖNIJOS

Rugpjūčio pabaigoje Popiežiui Jonui Pauliui, Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, JAV, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos, Vokietijos, Rusijos, Čečėnijos bei Lietuvos vadovams, Europos organizacijoms bei užsienio ambasadoms Lietuvoje buvo paskelbtas pareiškimas "Dėl Rusijos vykdomo kolonijinio karo ir genocido Čečėnijos respublikoje Ičkerijoje". Viešo susirinkimo-protesto dalyvių vardu, pareiškimą pasirašė Monsinjoras Alfonsas Svarinskas, buvę tremtiniai Nijolė Sadūnaitė ir Antanas Terleckas, Lietuvos Sąjūdžio tarybos pirmininkas Rytas Kupčinskas, Lietuvos Piliečių chartijos tarybos narys Žybartas Simonaitis, ir Čečėnijos respublikos Ičkerijos Nepriklausomybės rėmimo Vilniaus komiteto narys Leonas Kerosierius. Jame reikalaujama, kad Rusija nedelsiant nutrauktų karo veiksmus ir atlygintų padarytą žalą Čečėnijai, o JT ir pasaulio valstybės Ičkerijai užtikrintų taikos palaikymo pajėgas, humanitarinę pagalbą, pripažinimą de jure, o Rusiją už nusikaltimus perduotų Tarptautiniam Baudžiamajam Teismui.

BUS EBPO NARĖ

Lietuva – pirmoji iš trijų Baltijos valstybių - pateikė oficialų kreipimąsi dėl narystės Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijoje – EBPO (angl. OECD). Ji vienija 30 labiausiai išsivysčiusių pasaulio valstybių. Vyriausybės nuomone, narystė EBPO būtų svarbi tiek ekonomine, tiek politine prasme, rašo ELTA/LGTIC. Jai būtų suteikta galimybė naudotis sukaupta analitine medžiaga ir susipažinti su nauja technologija, stiprinti ekonominę plėtrą. Lietuvos metinis įnašas šioje organizacijoje sudarytų apie 600,000 litų.

MAŽIAU SANTUOKŲ

Lietuvos rytas praneša, kad praėjusiais metais Lietuvoje įregistruota dukart mažiau santuokų negu prieš dešimt metų. Santuokoje gyvenančių vyrų yra daugiau negu moterų. Ištuokų skaičius lieka pastovus – per metus išsituokia apie 11,000 porų. Statistikos departamento duomenimis, išleistomis rinkinyje *Moterys ir vyrai Lietuvoje 2001*, pernai moterų buvo 227,000 daugiau negu vyrų. Šimtui vyrų teko 114 moterų. Ištekėjusios moterys sudaro 52%, vyrai - 61% gyventojų. Visą dešimtmetį mažėja gimstamumas, tačiau vis daugiau vaikų gimsta ne santuokoje. Vyrų vidutinė gyvenimo trukmė – 66 metai, moterų – 77. Aukštosiose mokyklose mokosi daugiau merginų (60%) negu vyrukų (40%). Moterų nedarbo lygis yra žemesnis negu vyrų (14% – moterų, 20% - vyrų). Moterų vidutinis darbo užmokestis mažesnis – jis sudaro 81% vyrų vidutinio darbo užmokesčio.

KOMPENSUOS NUOSTOLIUS

Lietuvos vyriausybė rugsėjo 18 d. nutarė sausros padarytiems nuostoliams kompensuoti žemdirbiams iš valstybės biudžeto skirti 40 mln litų. Kaip rašo *Lietuvos rytas*, didesnė paramos dalis bus skirta karvių savininkams. Ketinama mokėti apie 80-85 litų dydžio išmoka už karvę. Maždaug pusė lėšų bus skirta iš Specialiosios kaimo rėmimo programos, kita dalis bus pasiskolinta iš Europos sąjungos žemės ūkio ir kaimo plėtros programos SAPARD. Nors ūkininkų nuomone, lėšos padengs gamtos padarytus nuostolius, pieno gamyba lieka krizėje. Žemės ūkio ministerio Jeronimo Kraujelio teigimu, dabar vykdoma žaliavinio pieno kainų stabilizavimo programa duoda rezultatų – vidutinė litro superkamo pieno kaina pakilo nuo 29 centų liepos mėnesį iki 35 centų rugsėjį. Vyriausybė skyrė 11 mln. litų šiai programai, kuri bus vykdoma iki spalio.

APTARĖ GAISRUS

Lietuvos ministeris pirmininkas A. Brazauskas rugsėjo 13 d. sušaukė antrą Krizių valdymo komiteto posėdį aptarti sausros sukeltai padėčiai žemės ūkyje. Vyriausybė iš atsargų planuoja skirti beveik pusę milijono litų gaisrų gesinimo technikai įsigyti. Gaisringumas durpynuose aukščiausią ribą buvo pasiekęs rugsėjo 7-8 dienomis, kai degė apie 600 hektarų durpynų. Rugsėjo viduryje dar degė apie 292 hektarai, ELTOS/LGTIC žiniomis. Didžiausi degantys plotai buvo prie Vilniaus. Padėtis sukontroliuota, gaisrų plotai sumažinti pasitelkus Vidaus reikalų, Krašto apsaugos ir Susisiekimo ministerijų pajėgas. Pagrindinė priemonė išvengti durpynų gaisrams ateityje – pakelti vandens lygį.

DANIJOS GINKLUOTĖ

Danijos Karalystė rugsėjo 25 d. Klaipėdoje perdavė Lietuvos kariuomenei 27 milijonų litų vertės naudotą ginkluotę ir techniką, praneša ELTA/LGTIC. Šia ginkluote bus visiškai aprūpintas kuriamas pirmasis Artilerijos batalionas Rukoje, o likusi dalis padalinta Rytų ir Vakarų karinių apygardų padaliniams. Gautais ginklais bus galima naudotis mažiausiai 10 metų, Lauko pajėgų vado brigados generolo Valdo Tutkaus teigimu. Danijos parama svarbi Lietuvai siekiant narystės ŠAS, nes naujasis batalionas nuo šiol atitiks visus jos standartus. Lietuvos kariams iš viso perduota apie 130 transporto priemonių.

NEHIGIENIŠKOS SĄLYGOS

Valstybinės maisto ir veterinerijos tarnybos (VMVT) specialistai, patikrinę 161 mokyklas Šiaulių apskrityje rado daug sanitarinių higieninių pažeidimų, praneša ETLA/LGTIC. Po patikrinimo teko sustabdyti Šiaulių Santarvės vidurinės mokyklos ir Ragainės pagrindinės mokyklų valgyklų darbą. Jose neįrengtos indų ir inventoriaus plovyklos, nėra karšto vandens, netvarkinga kanalizacijos sistema. Prasta būklė ir kai kuriose Kelmės, Akmenės rajonų mokyklose – jų valgyklose įrengimai yra pasenę, susidėvėję, reikalinga remonto įvairiose vietovėse. **RSJ**

***TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ* interneto tinklapis www.tzib.com laukia jūsų apsilankymo. Skaitytojai kviečiami susipažinti su juo ir siųsti savo pastabas elektroniniu paštu –**

tevzib@pathcom.com

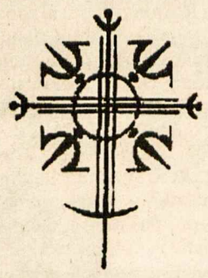

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

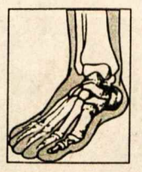

- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

ZIGMAS ir MARIJA KALVAIČIAI savo 50 metų vedybinės sukakties proga š.m. birželio 8 d. Hamiltono Aušros Vartų šventovėje, apsupti vaikų ir vaikaičių, atnaujina tarpusavio ištikimybę

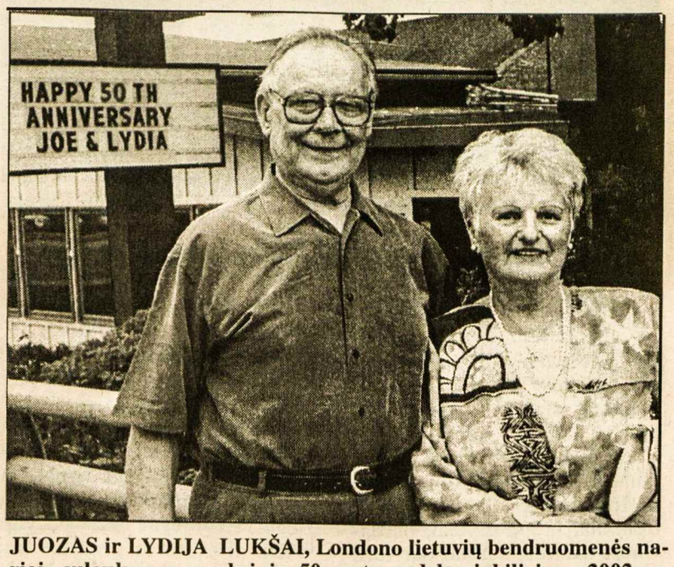

JUOZAS ir LYDIJA LUKŠAI, Londono lietuvių bendruomenės nariai, sulaukę savo auksinio 50 metų vedybų jubiliejaus 2002 m. rugsėjo 27 d. Pagerbdami tėvelius šia proga, vaikai suruošė staigmeną – šeimyniską šventę vietiniame restorane.

SVEIKINAME brangius tėvelius ir mielus senelius šia proga, linkėdami Dievo palaimos ir sveikatos. Bučiuojame!

Vaikai: Leonardas (žmona Karin), Loreta (vyras Donaldas), Bernardas ir vaikaičiai – Andrius ir Antanas

Didžiausias turtas - viltis

Kunigo Alfonso Babono 75-tas gimtadienis

Šv. Antano mažos lietuviškos parapijos Detroite klebonu jau 23 metai yra kun. Alfonsas Babonas, prieš 40 metų įšventintas kunigu Romoje.

Jaunystėje vokiečių buvo paimtas darbams į Norvegiją iš gimtų Raseinių; po karo dirbo amerikiečių darbo kuopose ir emigravo Anglijon. Iš ten išvyko seminarijon Romoje, kur gyveno ir mokėsi Šv. Kazimiero kolegijoje, vėliau atvyko į Ameriką darbuotis Pensilvanijos lietuvių parapijose. Ilgiausias jo darbas – Detroite, kur veikia ir BALFe, ir yra Šaulių sąjungos išeivijoje kapelionas.

Tai nebuvo lengvas darbas. Žmonės anuomet paliko Detroitą ir kėlėsi į užmiesčius. Ankstyvesnis kardinolas uždarė šventoves dėl žmonių stokos. Kun. Babonui teko smarkiai kovoti, kad šventovė būtų neuždaryta. Įvyko gaisras šventovėje, reikėjo didelio remonto. Kun. Babonas buvo apdegintas ir atsidūrė ligoninėje. Ir vis dėlto laimėjo prieš visas negandas. Savo žodyje per jo pagerbimo pietus rugsėjo 15 d. kun. Babonas sakė, jog vienintelis turtas išsaugotas Pandoros skrynioje buvo viltis. Savo 60 metų sukakties proga jis parapijiečiams prižadėjo dirbti dar 5 metus. Dabar jis prižada dirbti, kol jėgos leis.

Iškilmingos Mišios buvo aukojamos kunigų Babono, Viktoro Kriščiūnevičiaus, Valterio Stanevičiaus ir prelato Jono Staškevičiaus (sukaktuvininko bendraklasio Šv. Kazimiero kolegijoje). Įspūdingai giedojo muziko Stasio Sližio vedamas choras jo paties sukurtas Mišias, kur jis atliko solo vokalines dalis kartu su choro palyda.

Pagerbtuvių pietums vadovavo iškilmės organizatorius Šaulių sąjungos išeivijoje vadas Mykolas Abarius. Sukaktuvininkui įteiktas sveikinimų albumas. Sveikino Lietuvos prezidentas

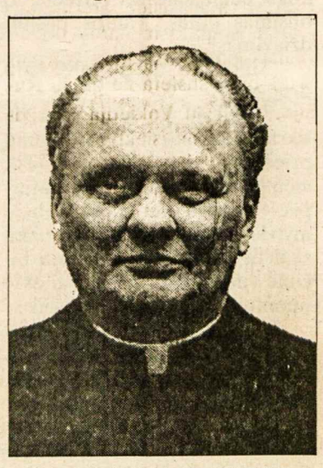

Kun. ANTANAS BABONAS

Valdas Adamkus, Detroito arkivyskupas kardinolas Adam Maida, Šv. Kazimiero kolegijos auklėtinis bendraklasis Vilniaus arkivyskupas kardinolas A. J. Bačkis, šiltai prisiminęs studijų laikus, vyskupas Eug. Bartulis, šaulių vadas Širvinskas, daug lietuviškų organizacijų ir veikėjų. Atsilankė 150 svečių.

Į pagerbimą iš Lietuvos atvyko jaunesnis brolis Rimas su žmona Monika. Vyresnė sesuo negalėjo atvykti dėl ligos. Brolis labai jautriai papasakojo apie išsiskyrimą. Tėvai žinojo, jog sūnus Alfonsas tapo kunigu ir labai tuo didžiavosi. Per šventes susirinkusi šeima visuomet padėdavo lėkštutę ant stalo iškeliavusiam sūnui. Tėvai nesulaukė laisvės dienos. Brolio balsas pradėjo drebėti, bet jis pensijon išėjęs kūno kultūros mokytojas priėjo prie brolio kunigo ir jį apkabino.

Prelatas Jonas Staškevičius sakė, jog išeivijos lietuviai kunigai lieka savo pareigose, kiek jie tik gali. Iš tikrųjų, tai ir yra jų nuostabi dovana žmonėms. Užtat rengėjai programoje įrašė: "Didžiai gerbiamas klebone, nepalikite mūsų".

Saulius Šimoliūnas

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

LĖKTUVU arba LAIVU

905 • 271 • 8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Hamilton, Ont,

VEDYBINĖ SUKAKTIS. Birželio 8 d. buvo atšvęsta **Marijos ir Zigmo Kalvaičių** 50-ties metų vedybinio gyvenimo sukaktis. Tai buvo ir gausaus būrio giminių bei draugų šventė. Aušros Vartų parapijos šventovėje Marija ir Zigmas trečią kartą Dievo ir žmonių akivaizdoje atnaujino vedybinę ištikimybę. Šv. Mišias aukojo klebonas kun. J. Žukauskas, OFM, ir kun. A. Šarka, OFM. Šv. Rašto skaitinius skaitė sūnus Kęstutis ir vaikaitis Markus. Aukas nešė vaikai – Loreta ir Ričardas. Gėles prie Marijos altoriaus ir seneliams žiedus atnešė vaikaitės Lauren ir Gena.

Pasibaigus apeigoms, rinkomės į Jaunimo centro salę, kuri buvo šventiškai išpuošta. Čia laukė oficialioji dalis ir vaišės. Jubiliatai buvo sutikti su dūdmaišio muzika, kurią pagrojo vaikaitis Kenneth, ir gausiais plojimais. Po maldos, kurią sukalbėjo kun. Juozapas, OFM, prasidėjo oficialioji dalis. Ją vedė sūnus Raimundas. Vaikų pasisakymai buvo labai jaudinantys, parodė, kokia stipri meilė ir draugystė sieja šios šeimos narius. O šeima tikrai gausi. Marija ir Zigmas, 50 metų eidami gyvenimo kelių, išaugino keturis sūnus ir dukrą, sulaukė aštuonių vaikaičių. Vaikai baigė aukštuosius mokslus, jų pėdomis seka ir jų vaikai.

Marija, kad ir labai užimta gausios šeimos rūpesčiais, rado galimybių įsijungti į lietuviškos ir anglėiškos kultūros veiklą, yra ilgametė Hamiltono teatro "Aukuras" ir Burlingtono teatro aktorė, KLKM Hamiltono skyriaus v-bos narė, dirba su skautėmis, vadovauja moterų gimnastikos grupei. Zigmui atiteko šeimos maitintojo pareiga. Jo pastangų dėka šeima gyvena patogiame name su gražia aplinka. Sveikinimus ir linksmus nuotykius iš jubiliatų gyvenimo galėjo išsakyti atstovas nuo kiekvieno stalo, todėl nuotaikingų pasisakymų buvo daug. Visi linkėjo sveikatos, sėkmės, ilgų gyvenimo metų. Įspūdingą meninę programą atliko šeimos nariai. Vaikaičiai Paulius ir Lea grojo gitara ir saksofonu, Jessė ir Kenneth – dūdmaišiu. Sūnus Raimondas padainavo (ir pats akompanavo gitara) savo kūrybos dainą "Ačiū mama, ačiū tėte" ir "Mažas berniukas išaugęs į vyrą". Buvo rodomos 50-ties metų bendro gyvenimo nuotraukos, kurias sūnus Raimundas linksmai komentavo. Svečiai, kurių buvo tikrai daug, sugiedojo *Ilgiausių metų.*

Marija ir Zigmas dėkojo visiems už šią šventę. Ypač sesutei. Laimai, atvykusiai iš Edmontono, dukterėčiai Mišelei iš Prancūzijos ir Renatai iš Brooks. Išsiskirstėme vis dar mintyse linkėdami Marijai ir Zigmui eiti kartu dar daug gražių, pilnų meilės ir pagarbos vienas kitam metų.

Svečias

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Member Broker, 67 First Street Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovę.

Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. 705-445-8500

Namų tel. 705-429-6428

Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com

Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 905 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

St. Petersburgo, FL, Lietuvių klubas rugpjūčio 11, sekmadienį, surengė popietę, kurioje pranešimą padarė apie savo kelionės įspūdžius dr. Pr. Budininkas, neseniai grįžęs iš Lietuvos. Įspūdžiai susidarė iš susitikimų su pensininkais, ūkininkais, darbininkais ir valdžios tarnautojais... Vilnius žymiai pasikeitęs, vyksta daug naujų statybų ir senų namų pertvarkymas. Baigiamas statyti stiklo dangoraižis, taipgi baigiama statyba ir pramogų centro, pradėtas statyti savivaldybės pastatas. Naujausia Vilniaus pažiba – prekybos centras "Akropolis" su daugybe parduotuvių, didele automobilių aikšte ir nemaža ledo čiuožimo aikštele. Skelbiami prekių išpardavimai su 30-50 nuošimčių nuolaida. Kituose miestuose veikia netokios puošnios "Maxima" ir "Iki" parduotuvės. Pvz. Šakių apylinkėje du kartus per savaitę į kaimus atvažiuoja vadinamoji parduotuvė ant ratų.

Kaime pirmu žvilgsniu nematyti pasikeitimų. Mažieji ūkininkai laiko po karvę, vieną ar dvi kiaules, vištų. Didieji ūkininkai – jei jauni, ūkininkauja patys, o pensininkų amžiaus – žemę išnuomoja. Vienas pagrindinių pajamų šaltinių yra pienas. Esą sunku suvokti pensijų mokėjimą. Kurie nedirbo, gauna 140 Lt. per mėnesį, dirbantys 300 Lt. Bet yra visokių priedų. Pvz. tremtiniai gauna 125 Lt. papildomas pensijas. Našlėms mokama tam tikrą nuošimtį nuo vyro pensijos. Esą taipgi sunku nustatyti darbininkų uždarbius. Prie pagrindinės algos galima gauti švenčių priedus, gero darbo ir kitus. Privačios bendrovės skriaudžiančios darbininkus, versdamos dirbti daugiau kaip 8 valandas be antvalandinių priedų. Esančios neveiklios darbininkų unijos. Geriausiai apmokami yra valdininkai. Valdas Adamkus esąs neblogas prezidentas, gal per daug nuolaidus, turėtų daugiau kištis į valdžios reikalus. Aplamai visi skundžiasi. Savo algas lygina su uždarbiu JAV-se. Bet lyginant dabartinę Lietuvą, matytą prieš 4-rius metus yra žymi pažanga. (*Lietuvių žinios*, 315 nr.).

Urugvajus

Urugvajaus lietuvių bendruomenės biuletenyje *Žinios* 2002 m. 32 nr. rašoma apie dabartinę šio krašto būklę. Esą išgyvenamos didelės krizės dienos. Visą savaitę iki rugpjūčio 5 d. buvo uždaryti bankai, ir žmonės baiminosi, ar bus leista išsiimti santaupas. Visų džiaugsmui bankai pradėjo veikti. Finansinė krizė atsiradusi dėl Urugvajaus valdžios kaltės ir dėl kaimynų, kur taipgi siaučia didelė finansinė suirutė. Urugvajus esąs lyg veidrodis, kuriame atsispindi kaimynų įvykiai. Kita rykštė – kraštą pasiekė gyvulių snukio ir nagų liga. Gyventojams tenka išgyventi ir plėšikavimo protrūkius. Jie vyksta plačiu mastu, atrodo, kad kas nors juos organizuoja. Valdžia vargingose vietovėse atidaro valgyklas, kur maistas tiekiamas nemokamai. Didelis yra darbų trūkumas, o dirbantiems neišmokamos algos.

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI

Petras Brasas

(905) 383-1650

Argentina

Argentinos lietuvių jaunimo sąjunga (ALJS) informuoja apie savo veiklą. Dabartinę valdybą sudaro: pirm. J. P. Pupelis, vicepirm. S. Butkus, sekr. G. Miškinis, ižd. D. Butkienė, nariai – K. Naya, E. Dulkė, C. M. Zavickas Buenos Aires miesto lietuvių jaunimo koordinatorius, F. Zavickas, užsienio reikalams sekretorius. Pasak pranešimo, ALJS valdybos nariai palaiko glaudžius ryšius su visomis Argentinos lietuvių organizacijomis. Lietuvių bendruomenei mažėjant, ALJS pagrindinis tikslas sulaikyti trečiosios ir ketvirtosios lietuvių kartos nutautėjimą šiame krašte. Nors Argentinos lietuvių jaunimas beveik nekalba lietuviškai, bet stengiasi neprarasti savo tautinės tapatybės. 2002 m. sausio mėn. įvyko Argentinos bei Pietų Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimas. Jo pagrindinė tema – "Lietuvių Chartos" nagrinėjimas. Suvažiavime pripažinta, kad svarbiausias lietuvybės darbas yra lietuvių kalbos mokymasis. Pastaraisiais metais raginama, kad lietuviškas jaunimas išvažiuotų į užsienį mokytis lietuvių kalbos, į Vasario 16-tosios gimnaziją Vokietijoje ir Lietuvos universitetų vasaros kursus. Šiais metais Lietuvių fondui (Amerikoje) stipendijų prašymus išsiuntė 6 kandidatai, o kitais metais tokių stipendijų prašytojų numatyta 10. Argentinos lietuvių jaunimas supranta, kad neužtenka šokti tautinius šokius, bet reikia mokytis ir lietuvių kalbos. (Iš Argentinos lietuvių jaunimo sąjungos pranešimo).

Lenkija

Lenkijos lietuvių draugija liepos 13-14 d.d. suorganizavo Dariaus ir Girėno, kaip jau įprasta kiekvienais metais, 69-tąjį žūties metinių minėjimą Pščelniko vietovėje. Buvo atvykusių tautiečių iš Suvalkų, Seinų ir Punsko. Darius ir Girėnas savo testamente rašė: "Lietuvių tauta laukia iš savo sūnų ir dršesnių žygių. Būtinai reikia ir jos sūnums prisidėti prie bendrojo darbo – tirti dvi mažai žinomas Žiemių Atlantikos vandenyno oro sroves... 'Lituanicos' laimėjimas tegu sustiprina Lietuvos sūnų dvasią ir įkvėpia juos naujiems žygiams." Seinijos ir vietiniai Ščecino, Slupsko, Vroclavo lietuviai šiame minėjime jautėsi tarytum viena šeima, vieni su kitais sveikinosi ir po iškilmių ilgai bendravo vakaronėje. Su ašaromis skirstėsi atsisveikindami. Vietiniai lietuviai nuolat tvarko lakūnų paminklo aplinką. Pastatytoje klėtelėje sukaupta istorinė medžiaga. *Aušros* 2002 m. 14 nr. rašo jauna korespondentė Zita Pakutkaitė, pažymėdama, kad mokyklose per pamokas mokiniai turėtų išgirsti apie Dariaus ir Girėno žygį. Jaunimas turėtų žinoti ir suprasti šio garbingo skrydžio reikšmę.

Nuspręsta kur bus nutiestas "Via Baltica" kelias Lenkijoje – rašė *Gazeta Wspolczesna* liepos 2 d. laidoje. Palenkės vaivadijos vaivada M. Strzelinski pranešė, kad Lenkijos valdžia sutiko, kad kelias "Via Baltica" būtų nutiestas per Augustavą ir Balstogę. Prieš kelis mėnesius buvo ginčytasi. Dalis savivaldybių norėjo, kad kelias eitų ne pro Balstogę, bet pro Lomžo miestą. Pavyko gamtosaugininkams suderinti būsimo kelio nutiesimo vietoves. Tikimasi, kad projektavimo darbai bus užbaigti 2004 m. ir tada prasidės kelio tiesimo darbai. (*Aušra*, 2002 m. 13 nr.). **J. Andr.**

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 43 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%
santaupas	1.00%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius	1.25%
180 dienų indėlius	1.25%
1 m. term. indėlius	2.00%
2 m. term. indėlius	3.10%
3 m. term. indėlius	3.35%
4 m. term. indėlius	4.10%
5 m. term. indėlius	4.60%
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%
1 m. ind.	2.35%
2 m. ind.	3.35%
3 m. ind.	3.60%
4 m. ind.	4.35%
5 m. ind.	4.85%

PASKOLAS	
Asmenines nuo	6.50%
nekiln. turto 1 m.	5.40%

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ

TINKLALAPIS: www.talka.net

Prelato Rubšio laidotuvės

Rugsėjo 4 d. vidurdienį Vilniaus oro uoste giminės ir bičiuliai sutiko į Lietuvą atgabentus rugpjūčio 27 d. Niujorke mirusio prelato Antano Rubšio palaikus.

14 val. velionis pašarvotas Vilniaus arkikatedroje. Atėjusieji pagerbti velionio ir už jį pasimelsti klausėsi ištraukų iš jo versto Šventojo Rašto, skaitinius keitė giesmės. 18 val. už prelatą Antaną Rubšį buvo aukojamos šv. Mišios. Mišių koncelebracijai vadovavo Vilniaus arkivyskupas kardinolas Audrys Bačkis, drauge su juo koncelebravo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, SJ, vyskupai Juozas Tunaitis ir Juozas Preikšas, per dvidešimt kunigų iš įvairių Lietuvos vyskupijų. Šv. Mišiose dalyvavo daug žmonių: velionio giminių, artimųjų, mokslo draugų, studentų, bičiulių. Artimai velionį prelatą A. Rubšį pažinojęs kardinolas Audrys Juozas Bačkis pasakė pamokslą (tekstas išspausdintas *TŽ* 38 nr.).

Rugsėjo 5 d., 9 v.r. Vilniaus arkikatedroje šv. Mišias už prelatą A. Rubšį aukojo kardinolas A. J. Bačkis, drauge su juo koncelebravo vyskupai Eugenijus Bartulis, Juozas Tunaitis, Juozas Žemaitis, MIC, ir kelios dešimtys kunigų. Pamokslą sakęs Vytauto Didžiojo universiteto Katalikų teologijos fakulteto dekanas mons. Vytautas S. Vaičiūnas susirinkusiesiems priminė svarbiausius kun. Antano Rubšio gyvenimo įvykius ir darbus. "Jis buvo, – pabrėžė mons. V. S. Vaičiūnas, – aukštos dvasinės kultūros kunigas, maldos žmogus, tikras dvasios tėvas, mokėjęs mylėti, paguosti, sustiprinti ir atleisti". Anot pamokslininko, kun. Antano Rubšio gyvenimo kelias – tai Dievo dovana mums, pavyzdys, kaip panaudoti Viešpaties patikėtus talentus. Kiekvienas sutikęs prelatą A. Rubšį galėjo jame įžvelgti Gyvojo Dievo paveikslą. Mons. V. S. Vaičiūnas pažymėjo, kad Šventojo Rašto vertėjo prelato Antano Rubšio darbai daugelį paskatins tobulėti, dirbti, būti gerais katalikais. Pamokslą baigė linkėdamas mirusiajam amžinosios ramybės ir dieviškosios šviesos. Po šv. Mišių prelato Antano Rubšio palaikai buvo išlydėti į jo gimtąją Laukuvos parapiją.

Rugsėjo 5 d. vakare į Laukuvos bažnyčią atsisveikinti su iškiliuoju žemaičiu, prelatu, profesoriumi, Lietuvos nacionalinės premijos laureatu Antanu Rubšiu rinkosi šio krašto žmonės. Nemažas būrys kunigų aukojo šv. Mišias. Vakare prie mirusiojo karsto pasimelsti ir pabudėti atvyko Telšių vyskupas Jonas Boruta, SJ, generalvikaras kan. dr. Juozas Šiurys, kurijos darbuotojai, Telšių kunigų seminarijos vadovybė bei klierikai, parapijiečiai. Buvo giedami tradiciniai "Kalvarijų kalnai".

Rugsėjo 6-ąją, laidotuvių dieną, į Laukuvos bažnyčią iš visos Lietuvos rinkosi prelato A. Rubšio giminės, bičiuliai, mokslo draugai, krštiečiai, studentai. Vidurdienį, 12 val., Telšių vyskupas J. Boruta, SJ, drauge su vyskupu emeritu Antanu Vaičiumi ir 54 įvairių vyskupijų kunigais koncelebravo gedulines šv. Mišias už prel. A. Rubšį. Šv. Mišiose dalyvavo 4 diakonai, giedojo Telšių kunigų seminarijos choras.

Pamokslą sakęs Telšių vyskupas Jonas Boruta, SJ, susirinkusiesiems priminė kun. Antano Rubšio raginimą būti vilties žmonėmis. "Trūksta mums drąsos. O viltis yra tokia jausena, kuriai reikia drąsos", – sakydavo prof. A. Rubšys. Anot vysk. J. Borutos, SJ, prelatas teigęs, kad reikia kantriai ieškoti atsakymų į širdį varginančius klausimus, su meile bandyti juos giliau pažinti, nors visapusiška jų įžvalga visuomet lieka antgamtiška. "Svarbiausia žmogaus savipratos ištaka ir jėga yra mokymasis gyventi galynėjantis su klausimais, varginančiais širdį", – viename interviu tvirtinęs prel. A. Rubšys. Baigdamas pamokslą Telšių ganytojas ragino imti į rankas prel. A. Rubšio ir kun. Č. Kavaliausko išverstą Šventąjį Raštą ir irtis į gilumą. Būtent "Šventojo Rašto mintys galėtų būti atrama ne vienam mūsų laikų žmogui, draskomam abejonių dėl neišsipildžiusių vilčių, nepasiektos laimės, ieškančiam ir vis dar nesurandamčiam tikrosios žmogiškojo gyvenimo prasmės", – tvirtino vysk. J. Boruta, SJ.

Po šv. Mišių savo prisiminimais apie prelatą pasidalijo vyskupas Antanas Vaičius, A. Rubšį apibūdinęs kaip "auksinės širdies žmogų". Prie kapo duobės žodį taręs Vytauto Didžiojo universiteto rektorius prof. Vytautas Kaminskas pažymėjo, kad prof. A. Rubšys daug prisidėjo prie šio universiteto stiprinimo. Jis buvo ilgametis VDU senato kolegijos narys ir didelis patarėjas įvairiais klausimais. "Labai trūks šitos šviesios asmenybės ne tik Teologijos fakultetui, bet ir visam universitetui", – teigė V. Kaminskas.

Šiltai apie a. a. prelatą atsiliepė Lietuvos Biblijos draugijos atstovas M. Mikalajūnas. Nuo 1995 m. prof. A. Rubšys buvo šios draugijos pirmininkas ir daug nuveikė, kad Šventasis Raštas pasiektų kiekvieną lietuvį gimtaja kalba. M. Mikalajūnas akcentavo A. Rubšio šventumą – išsiskyrus nuomonėms ar netgi būdamas įskaudintas jis širdyje nenešiojo pykčio.

Prelato bendramokslių iš Šilalės gimnazijos vardu kalbėjo kun. jubil. Antanas Jurgaitis, priminęs velionies nueitą gyvenimo kelią ir jo žygius siekiant kunigystės. Kun. A. Jurgaitis išsakė prelatą gerai pažinojusių žmonių nuomonę, kad vertėtų pradėti jo skelbimo Dievo tarnu bylą.

Prelatas Antanas Rubšys buvo kukliai palaidotas gimtosios Laukuvos parapijos bažnyčios šventoriuje. (*Bažnyčios žinios,* 2002 m., 17 nr.).

Mikrobai ir žmogaus organizmas

DR. VYTAUTAS MEŠKA

Mikrobų yra ne tik aplinkoje, bet ir mūsų organizme. Dažniausiai jie ne tik nekenksmingi, bet dar ir reikalingi, nes, pavyzdžiui, padeda virškinimui. Tokie mikrobai (kartais ir grybeliai) vadinami saprofitais. Tačiau taip esti toli gražu ne visada. Dauguma mikrobų sukelia infekcinius susirgimus, kurie perduodami dažniausiai per nešvarias rankas, nevirintą vandenį, pieną, žalią žuvį ar mėsą, neplautas daržoves, vaisius, taip pat per seiles, kraują, kitus biologinius skysčius, pagaliau net per orą. Infekcine liga sergantis asmuo gali sukelti epidemiją (didžiulį žmonių užkrečiamos ligos paplitimą).

Patys mažiausi mikroorganizmai (neląstelinės sandaros mikrobai) yra virusai. Jie paplitę visur, kur yra gyvybė, bet dauginasi tik gyvoje ląstelėje. Virusai neturi savo medžiagų apykaitos, tačiau, būdami ypatingai agresyvūs, sugeba įsibrauti į gyvą organizmo ląstelę (kiti mikrobai to padaryti negali). Patekę į normalią ląstelę virusai pajungia (perjungia) savo tikslams tos ląstelės fermentacinę sistemą, kurios patys taip pat neturi. Po to virusai įsibrauna ir į kitas ląsteles. Prasideda virusų prototipų – virionų gamyba. Įdomu tai, jog virusai išlieka gyvybingi ir pavojingi net ir po 30 min. virinimo vandenyje. Taip pat kai kurie jų sugeba išgyventi kunkuliuojančioje vulkanų magmoje, išlieka atsparūs daugumai dezinfekuojančių medžiagų.

Atsparūs yra ir kiti mikrobai bei jų sporos, pvz. tokios anaerobinės (apsieinančios be deguonies) bakterijos, kurios sukelia dujinę gangreną. Tas pats ir su juodligės sukėlėju. Šios bakterijų sporos gerai išsilaiko esant 100°C maždaug 30 min., o žemės ūkio laukuose, kuriose yra užkasti nuo juodligės kritę gyvūnai, šių bakterijų sporos išsilaiko dešimtmečius.

Esama duomenų, kad da-

(Nukelta į 6-tą psl.)

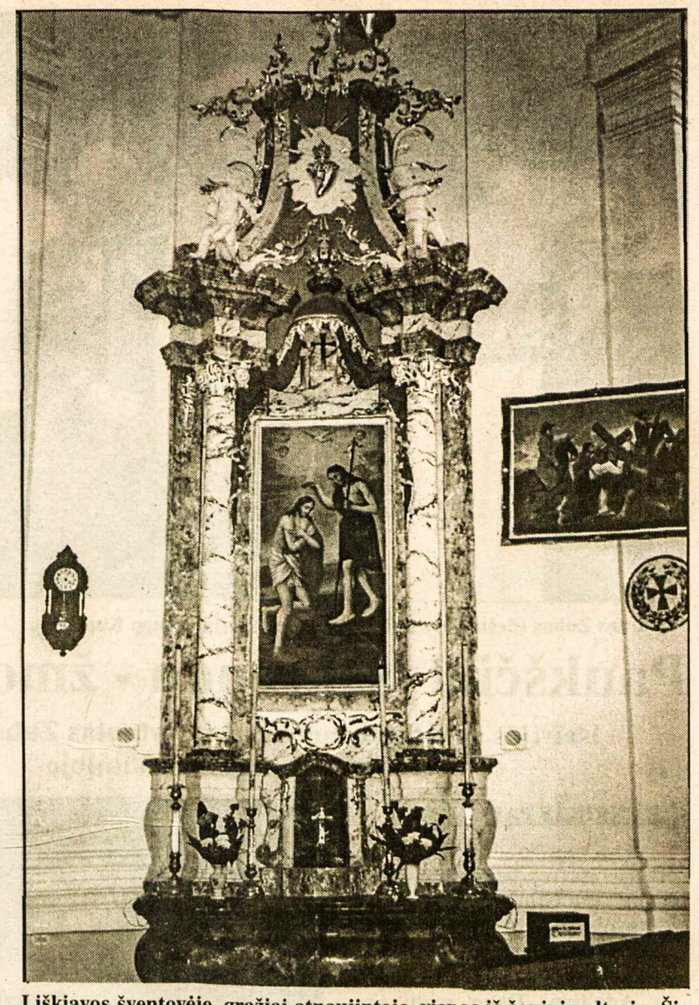

Liškiavos šventovėje, gražiai atnaujintoje, vienas iš šoninių altorių. Šią 300 metų senumo šventovę lanko daugybė turistų Nuotr. I. Ross

Rusijos ryšiai su Karaliaučiumi

JUOZAS VITĖNAS

Europos sąjungos ir Rusijos parlamentarams bei tariamų žinovų grupėms rūpinantis, kaip išspręsti susisiekimo tarp Karaliaučiaus srities ir Rusijos problemas, ES plečiantis į rytus, Rusijos vyriausybė svarsto savo sprendimų galimybes, rašoma *Ostpreussenblatt* laikraštyje (VIII.26).

Vienas tokių klausimų yra transportas jūra. Pasak laikraščio, prieš kelerius metus buvo parengtas susisiekimo keltais tarp Petrapilio ir Karaliaučiaus planas, pagal kurį Karaliaučiaus sritis būtų susieta ne tik su Rusija, bet ir su Vokietija. Yra žinoma, kad susisiekimas keltais tarp šių dviejų miestų turėtų prasidėti 2004 m. Jį aptarnautų, kaip jau nutarta, "Rus" ir "Baltijsk" laivai, pastatyti 1986 m. Jie gali paimti po 412 keleivių. Jų kelionė truktų apie 32 valandas. Yra planuojama Piliavoje įrengti naują gilaus vandens uostą.

Pasak Rusijos susisiekimo ministerio pavaduotojo W. Jakunin, susisiekimas keltais galėtų bevizinį koridorių per Lietuvą paversti antraeiliu klausimu. Jis užtikrino, kad Rusijos vyriausybė šiam klausimui teiks pirmaeilę svarbą. Tuo tarpu susisiekimo ministerija tiesia geležinkelio ruožą į būsimą Ust-Luga uostą už maždaug 130 km nuo Petrapilio.

Gandai sklinda, rašoma toliau laikraštyje, kad Baltų respublikonų partijos vadovaujantis narys Sergiejus Pasko pareikalavęs Karaliaučiaus sričiai suteikti valstybinį suverenumą. Pasak jo, šią problemą gana lengvai būtų galima išspresti, jei būtų laikomasi Rusijos konstitucijos, pagal kurią Rusija yra federacija, o ne vientisinė valstybė, ir šį principą logiškai galima pritaikyti Karaliaučiaus sričiai.

Prezidento Putin igaliotinis Karaliaučiaus srities reikalams D. Rogosin laikosi Rusijos oficialaus nusistatymo, kuris numato bevizį tranzitą per Lietuvą. Jis taip pat nustebino Lietuvos užsienio reikalų ministerį A. Valionį pareiškimu, kad ateity Rusija norėtų vesti derybas tik su Šengeno sutarties signatarėmis valstybėmis, pirmiausia su Prancūzija ir Vokietija, dėl Europos vizų nuostatų pritaikymo Rusijos poreikiams. O kadangi Lietuva vizų reikalavimą per jos teritoriją ne pati sprendžia, bet paklūsta ES valiai, Rusija laikosi nuomonės, jog Lietuva ateityje turėtų būti išjungta iš derybų dėl Karaliaučiaus srities.

Rogosin, pasak laikraščio, atmetė Lietuvos pasiūlymą Karaliaučiaus srities gyventojams išduoti vizas magnetinėmis kortelėmis 3-5 metams ir vėl pagrasino Valioniui, kad sutarties dėl sienos su Lietuva Rusija neratifikuos, kol "Karaliaučiaus klausimas" nebus išspręstas.

Dabartines sienas su kraštais, kurie anksčiau priklausė Sovietų Sąjungai, Rusijos komunistų partija seniai kritikuoja, reikalaudama Klaipėdos kraštą grąžinti Rusijai ir jį prijungti prie Karaliaučiaus srities.

Rogosin apkaltino Vakarus už blogą Karaliaučiaus srities įvaizdį, nes apie ją Vakaruose pranešinėjama tik kaip apie "Aids", narkotikų, džiovos ir nusikaltimų židinį. Pasak jo, visa tai yra tik pasakos, žeminančios šią sritį Vakarų akyse.

(Vokiškąjį straipsnį atsiuntė LeKro)

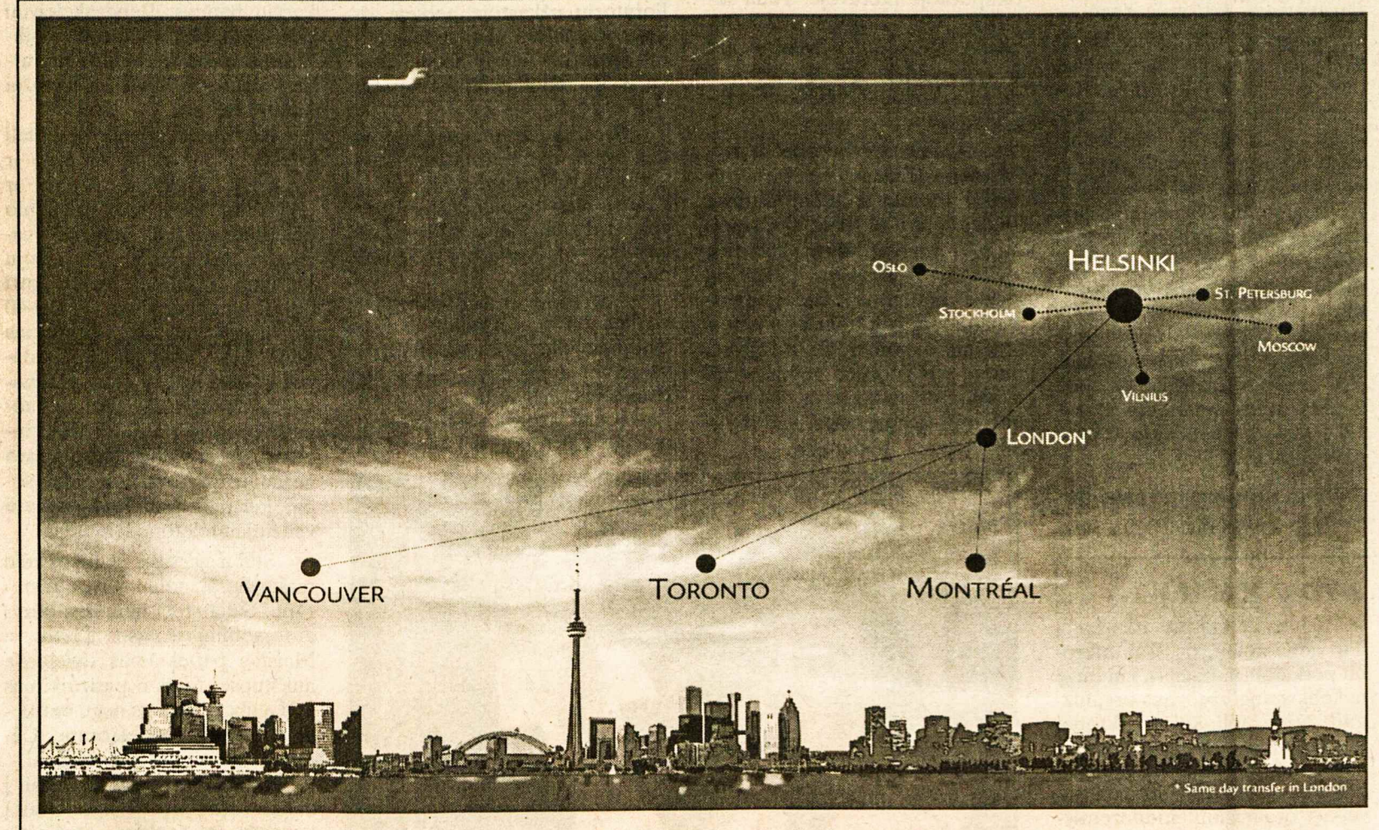

THE EXPRESS ROUTE TO THE COOLEST PLACES ON EARTH

Finnair's new codeshare flights with British Airways deliver you quickly to the coolest places on earth. Daily Departures from Montréal, Toronto and Vancouver. Getting to Finland, Scandinavia, Russia and The Baltics has never been easier. Fast and convenient connections from Finnair's Helsinki hub mean that you'll get to your destination relaxed and on-time. Contact your consolidator ortravel agent about Finnair's extensive network, or Finnair at:

416 222 0740 or 1 800 461 8651
www.finnair.com

FINNAIR

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

SKAITYTOJAI PASISAKO

NETIKSLUMAI STRAIPSNYJE

J. P. Kedžio str. *Prezidentūros laikysena* (*TŽ*, 2002.IX.3) ir nenorint verčia atsiliepti.

Rašoma, kad J.P.K. 1948 m. Miunchene pirmininkavo liet. studentų suvažiavimui, kurį "rengė naujai Vokietijoje įsisteigęs studentų 'Šviesos sambūris'. Faktas: *Akademinio jaunimo sambūris "Šviesa"* (toks jo pavadinimas) buvo įsteigtas Tiubingene, 1946.III.13. Taigi tarp įsteigimo ir minimo suvažiavimo buvo bent dvejų metų tarpas, arba "akademinė amžinybė". Po 54-rių metų, turbūt išsilikusiuose savo užrašuose, J.P.K. ieško pasyvaus Valdo Adamkaus ir be žodžių, mum, būsimiem balsuotojam, primena, kad būti prezidentu jis netinka. Faktas: mano reportaže apie 1964.III.1 mirusio Juliaus Kaupo laidotuves, pažymėta, kad kalbėtojų prie kapo tarpe buvo ir Valdas Adamkavičius, tad veltui studentų suvažiavime prieš 16 metų J.P.K. ieškojo Adamkaus.

J.P.K. vadina V. Adamkų "Šviesos" steigėju. Faktas: "Šviesą" įsteigė Tiubingeno studentų grupė, o iš ten sambūris išplito į keletą universitetinių miestų Vokietijoje, gi kaip *Santaros-Šviesos federacija* – ir kituose žemynuose. V. Adamkus labai aktyviai įsijungė į sambūrio veiklą tik Amerikoje.

Tarp *Sandaros-Šviesos* ir Adamkaus nuodėmių J.P.K. randa ir "bauginantį" šūkį *Veidu į Lietuvą*. Faktas, kurio nė patys santariečiai nebeišsiaiškina, yra šis. Garbingas socialdemokratų vadas, Lietuvos nepriklausomybės akto signataras Steponas Kairys, su keliais pagalbininkais, tarp 1958-60 leido žurnalą *Darbas* (žiūr. *LE* 35-tame papildymų tome). Tai tame žurnale gimė paties Stepono Kairio, ar kurio kito, jo bendradarbio, šūkis *Veidu į Lietuvą*. Tiesa, tuo šūkiu buvo susižavėjęs *Metmenų* red. ir *Santaros-Šviesos* "dvasios vadas" Vytautas Kavolis, tad daugelis patikėjo, kad tai jo produktas. Kai V. Kavolis 1996.VI.24 staiga mirė, nekrologuose, prie kitų V. Kavolio nuopelnų, buvo minimas ir šio šūkio sukūrimas. *Draugo* kultūr. priedo red. Aušrelei Liulevičienei buvau laišku apie šūkio gimimą paaiškinęs, bet, turbūt vengdama menkinti velionies atminimą, laiško neįdėjo. Vėliau, nepamenu kur, apie tikrąjį šūkio autorių paaiškino Saulius Šimoliūnas. Šūkio vertė pareina nuo jo interpretavimo. Ir pats geriausias lietuviškas žodis *draugas*, žvėriško komunizmo pasigrobtas, mum tapo keiksmažodžiu.

Gal pats rimčiausias J.P.K. kaltinimas prez. V. Adamkui yra dėl pasitaikiusių ordinų suteikimo jų nevertiems. Bet, ak, ir pats popiežius kartais atsiunčia palaiminimą jo nevertiems žmonėms, nežinodamas, kokius vietiniai prelatai, ir kodėl, jam rekomenduoja.

Alfonsas Nakas, Sunny Hills, FL

INVALIDŲ RĖMĖJAMS

Prisimename tuos lietuvius išeivijoje, kurie nuoširdžiai finansiškai parėmė Garliavos invalidų draugiją, invalidus tais nelaimingais metais ir anksčiau. Norime palinkėti sveikatos, stiprybės ir Aukščiausiojo palaimos visuose darbuose ir sumanymuose mūsų rėmėjams: Toronto Prisikėlimo parapijos tarybai, Labdaros sekcijai, Lietuvos dukterų draugijai, Ronaldui Tumpai Toronte, Aldonai Gailius Hamiltone, Birutei Liškauskienei Burlingtone, B. Vidugiriui iš Dundas, Janinai ir Zigmui Saurazams iš Floridos, tremtinių rėmėjui Stanislovui Sulai iš Santa Monikos. Būkite laimingi, nes jūs teikiate laimės kitiems!

Aldona Grikietienė,
Lietuvos invalidų draugijos
Garliavos skyriaus pirmininkė

MOTERŲ PAVARDĖS

Neseniai Lietuvos spaudoje buvo rašoma apie lietuviškų pavardžių moteriškas galūnes. Buvo klausiama, ar pavardės priesaga nepažeidžia moters privatumo. Ar tai nėra moterų teisių pažeidimai? Buvo ta tema įvairių pasisakymų.

Vieni sakė, lietuviška pavardė riboja moters teisę į privatumą. Kiti sakė, kad po santuokos pasikeičia moters pavardės pabaiga, yra labai gražus paprotys. O treti sakė, kad lietuvių moterų pavardės, yra vaikščiojimas su atverstu pasu ir t.t.

Man pvz. patinka, kad pas mus pavardė pasako ar tai vyras, ponia ar panelė. Tai labai praktiška. Pvz. kartą esu gavęs laišką iš Niujorko pasirašytą Taylor. Ir nebuvo prie pavardės pridėta *Mr.*, *Mrs.* ar *Miss*. Ir žinok dabar žmogau, kaip tam žmogui atsakyti. Būna kartais ir kitokių keblumų. Pvz. prieš karą viešbučiuose neleisdavo į vieną kambarį vyro su svetima moterimi. Kartą vienas lietuvis diplomatas su žmona atvažiavo į Šveicariją ir viešbutyje paprašė kambario. Jam nenorėjo jo duoti kartu su žmona, nes jo pavardės galūnė baigėsi su "is", o žmonos "ienė". Taigi dvi skirtingos pavardės ir nėra kaip įrodyti, kad tai tavo žmona.

Paryžiuje poniai Janušauskienei ligoninėje gimė sūnus. Jinai jam davė vardą Algis. Pagal jos dokumentus jos pavardė buvo Janušauskienė. Ligoninėje naujagimiui užrašė Algis Janušauskienė.

L. Stankevičius, Montreal, Que.

ĮSIDĖMĖTINA CITATA

Stebiuos ir negaliu suprasti, kodėl lietuviai, tarp savęs kalbėdami, arba mūsų intelektualai, rašydami įvairiuose straipsniuose, niekada necituoja Mozės 1: 12-3: *I will bless those who bless you, but I will curse those who curse you. And through you I will bless all nations.*

Pasaulio ir žydų tautos daugiatūkstantinė istorija yra įrodymas, jog šitie Senojo Testamento žodžiai, pasakyti prieš 3½ tūkstančio metų, yra ir išsipildę.

Aš manau, jog apie tai reikėtų labai rimtai pagalvoti ir padaryti atitinkamas išvadas. Tada pasireikštų ne vien lietuvių, bet ir viso pasaulio galvosena pozityvia kryptimi.

Dr. St. Sereika, Vokietija

MOKYKLOS RĖMĖJAMS

GERBIAMI RĖMĖJAI,

Jūs ir vėl pradžiuginote tremtinių vaikaičių mokyklą "Lietuvių Namai" Vilniuje. Tai nuostabi dovana naujų mokslo metų proga. Ačiū.

Prabėgo karšta ir sausa vasara. Seniai tokios nebuvo. Vieniems (atostogaujantiems) ji atnešė džiaugsmą, kitiems rūpestį dėl blogo derliaus. O šiuo metu Lietuva skęsta dūmuose, nes daug gaisrų – dega miškai, durpynai. Bet mes tikime, kad mūsų žmonės įveiks visas negandas ir gamtos išdaigas.

Noriu pasidalinti džiaugsmu, kad iš 30 abiturientų, kuriems liepos 10 d. įteikėme brandos atestatus, 27 šį rugsėjį atvers Lietuvos aukštųjų mokyklų duris. Tikiu, kad jie bus geri studentai.

Ačiū Jums už rūpestį ir paramą. Teatlygina Jums Aukščiausias.

Pagarbiai –

A. Rudys, direktorius

POILSIO IEŠKANTIEMS

Pas mus Lietuvoje jau kai kurie lietuviai surusėję, sulenkėję, o kai atvyksta žmonės iš Kanados, JAV ar Anglijos, šviesiau pasidaro, nes tai šviesūs žmonės, atrodo, iš kitos planetos, kalba nebijodami nesivaržydami, tegu ir su akcentu, bet teisingai be baimės, be melo.

Man pasitaikė skaityti Jūsų įdomų laikraštį ir nutariau parašyti ir paprašyti, kad išspausdintumėt dėl žmonių slaugymo ar laikinos viešnagės. Turime galimybę: yra žemės 16 ha prie miško, upė, šaltiniai, gamta labai graži, būna įvairių uogų ir grybų įvairiausių. Kviečiu atvykti, kas nori gyvenimo saulėlydį sutikti Lietuvoje.

Marija Bartkutė-Katkauskienė,
Baltų pr. 121-63 LT-3040
Kaunas, Lithuania

Š.m. balandžio mėn. Vilniuje pradėjo veikti pats pirmas "Shopping centre" – didžioji parduotuvė "Akropolis" Jame dekoratyvinis malūnas puošia restoranų, užkandinių plotą Nuotr. I. Ross

Eutanazija - beskausmė mirtis

KUN. DR. EUGENIUS GERULIS

(Tesinys iš praėjusio nr.)

Mirties samprata

Ne vien apie skausmą, bet ir apie mirtį ne visi turi vienodą požiūrį. Štai tikintiems žydams "mirties diena yra vertesnė, negu gimimo diena" (Eccl.7,1). Žydams gimimas ir mirtis – tai lyg du laivai uoste; gimimu laivas pradeda gyvenimo kelionę ir nėra ko džiaugtis, nes nežinia kaip ši kelionė baigsis. Tačiau mirties dieną, sako žydai, galime džiaugtis, nes laivas saugiai grįžo į uostą!

Šv. Rašte pirmą kartą apie mirtį rašoma Mozės pirmoje knygoje (Gen.2,16, 17). Čia mirtis yra pristatoma kaip Dievo bausmė nepaklusniam žmogui (Gen.3,19; Jas. 1,14, 15, Rom. 5,12; 6,23). Todėl mums mirtis yra baisi ir karti (1 Kor.15,26; 1 Sa.15,32; Ps.55,4; Eccl.7,26).

Mirtis – tai žmogaus paskutinis didysis priešas (1 Kor. 15,26), todėl kalbėti apie "mirties orumą – dignity", arba apie "gailestingą išlaisvinimą" mediciniškomis priemonėmis, tam tikra prasme, tėra gražbylystė, nešventa retorika. Mirties valandą pagalba lauktina tik iš Kristaus.

Mirtis kaip bausmė – mus baugina. Mirtis kaip slenkstis amžinybėn Kristuje – mus džiugina. Todėl nenuostabu, kad mirties kartu ir bijoma, ir nebijoma.

Dr. C. Barnard, išdirbęs klinikose daugiau kaip 35 metus, pastebėjo, jog mirties daugiau bijo gyvieji, negu mirštantieji. Jis taipgi primena, kad "mirtis ne visada yra žmogaus priešas". Kristaus mirtis atkelia mums vartus išganyman!

Senojo Testamento laikais žmogui mirtis buvo tarytum šešėlio išgąstis, lyg tamsioji dauba, lyg tamsybės vartai, kurie sielą veda į amžinąją tamsą (Job. 24, 17; Ps.23,4; Job.38,17; 30,26; 10, 21; 22; Ps.107,l0).

Šią nevilties tamsą sugriovė Kristus savąja šviesa (Rom.9,16; Lk.1,78, 79; Mt.4,16; Isa.9,2; Rom.10,9; Jn.12,36; 5,24; Rom. 8,38, 39)! Todėl mirties nebijojo apaštalai Povilas, Petras, Tomas (Rom.14,8; Phil.1,20, 21, 23; 3,10; Jn.13,37; 11,16). Mirties nebijojo žvėrių draskomi pirmieji krikščionys, nes tvirtas tikėjimas rauna mirties baimės šaknis! Kad mirtis laukiama – rašoma ne vien naujajame, bet ir Senajame Testamente (Rev. 9,6; Job.3,21, 22; Jonah 4,8). Bent prie fizinės mirties baimės mažinimo prisideda ir eutanazija.

Eutanazija – beskausmė mirtis

Eutanazija nėra naujas dalykas. Ją jau žinojo senovės egiptiečiai, graikai, romėnai. Etimologija nurodo, kad senovėje žodis *eutanazija* reiškė lengvą, beskausmę mirtį. Tai gyvybės užbaigimas arba nutraukimas neskausmingomis priemonėmis. Kai kas žodį *eutanazija* verčia, grubiai tariant, į "mercy killing", į nužudymą iš gailesčio.

Dėl suprantamų priežasčių yra žmonių, kurie, nors pritaria eutanazijai, tačiau tą žodį viešai vartoti vengia. Eutanazijos žodžio vietoje jie sako "terminal therapy", arba "pasyvioji mediciniška priežiūra" ir t.t. Priešingais atvejais, kai norima eutanaziją pasmerkti, niekas tada nesivaržo tą žodį vartoti.

Kaip jau žinome, eutanazija yra beskausmis numarinimas arba nusimarinimas. Ji gali būti dvejopa: *aktyvi* – tiesioginė ir *pasyvi* – netiesioginė. Šalia to yra ir daugiau būdvardžių eutanazijai apibūdinti: pvz. savanoriška, nesavanoriška, priverstinė "compulsory euthanasia" ir t.t.

Eutanazijos pritaikymas medicinos praktikoje yra gana sudėtingas dalykas. Į tai atsižvelgiant, etikos žinovai Vokietijoje, ypač katalikai, bando išryškinti skirtumą tarp "Hilfe **in** sterben" ir "Hilfe **zum** sterben". Ką tai reiškią? "Hilfe in sterben" reiškia "pagalbą mirštant". "Hilfe zum sterben" reiškia "pagalbą numirti". Pirmuoju atveju pagelbstima merdinčiam nenumirti, antruoju atveju pagelbstima numirti.

Čia etikai svarbu žinoti: ar turime teisę *neleisti* žmogui numirti, ir ar turime teisę *pagelbėti* žmogui numirti? Gyvybė yra Tvėrėjo šventa dovana (Ps.36, 91), ją turime branginti. Niekam nebūkime mirties priežastimi (Ex.20,13; Rom.13,1, 5). Tačiau dvasios-sielos gyvybe turime rūpintis stropiau, negu kūno gyvybe (Rom.8,6). Gyvybės ir mirties tvarkymo teisė priklauso tik vienam Dievui.

Eutanazijos šalininkai teigia, jog beviltiškas ligonis turi teisę numirti; jei tą teisę turi, kodėl jis negalėtų prašyti kitų padėti jam ta teise pasinaudoti?

Tenka priminti, jog Šv. Rašte įmanoma rasti istorijų, kur "mercy killing" principui buvo parodytas nepritarimas (1 Sam. 31,4; 2 Sam.1,9, 10, 15).

Tąipgi primintina, kad Šv. Raštas beviltiškiems ligoniams neperša dirbtinomis priemonėmis mirimo procesą tęsti. Sprendžiant problemas, natūralu patarimų ir išminties ieškoti Šv. Rašte. Tačiau modernieji laikai atnešė tokių situacijų, kurių bibliniai laikai neturėjo. Daugelį tūkstančių metų – nuo pirmojo žmogaus Adomo iki mūsų dienų – mirtis žmogų pasiekdavo natūraliai per senatvę ir ligas, per susižeidimus arba badmečiui užėjus, retais atvejais per savižudybę arba per mirties bausmę.

Modernioji medicina

Anais laikais, kai nebuvo moderniosios medicinos, kai nebuvo šių dienų gydymo technikos, žmonės, atėjus laikui, mirdavo natūralia mirtimi savo namuose. Mūsų dienomis medicinos mokslas ir gydymo technika padarė fantastinę pažangą! Anksčiau užtekdavo vieno gydytojo visam kūnui gydyti, o dabar kiekvienai kūno daliai turime atskirus gydytojus ir gausybę technikų. Bibliniais laikais buvo ne žmogaus galioje sulaikyti gyvybę (Eccl.8,8), o mūsų dienomis įmanoma mašinų pagalba neleisti žmogui numirti, tęsiant jo merdėjimą kad ir "daržovės" pavidalu.

Tokia sparti ir nuostabi medicinos pažanga mumyse kelia ne vien džiaugsmą, bet ir susirūpinimą. Kyla religinių, moralinių, etinių klausimų. Visi žinome, kad ką nužudyti iš *pykčio,* neapykantos ar keršto Dievas draudžia (2 Moz.20,13-17; 3 Moz.19,18; Mt.5,21), bet ar galime legaliai gyvybę nutraukti iš *meilės,* iš gailesčio (Rom.13,9, 10)?

Arba – ar turime teisę ligonio gyvybę tęsti "daržovės" pavidalu? Ar turime teisę "daržovės" gyvybę nutraukti?

Žinome, kad dėl moralinių ir net dėl finansinių reikalų atsiranda nuomonių skirtumų tarp ligoninės personalo, advokato, kunigo ir giminių. Šiandieną dešimtims tūkstančių amerikiečių, kurie beviltiškai merdi komoje, neleidžiama numirti. Kuo tai pateisinama?! Tokius kankinius profesorė dr. Judith Ahronheim teisingai vadina "hostage to institution" (*A Limited Right to Die* by Otto Friedrich, *Time* žurnalo "Law" skyriuje, 59 psl., 1990 m. liepos mėn.).

Tenka apgailestauti, kad su sparčiąja medicina nespėja kartu žengti lėtoji etika. Amerikos ligoninių sąjunga praneša, kad 1985 m. vos 30% Amerikos ligoninių turėjo komitetus etikos reikalais patarti. Eutanaziniams reikalams tvarkyti neužteks etikos komitetų patariamojo balso; reikės bendro įstatymo visoms Amerikos valstijoms.

Atkeliant vartus eutanazijai, kyla svarbus rūpestis – kaip toli bus leista jai žengti? Ar bus jai suteikta teisė "rūpintis" Alzheimerio ligos aukomis, išsigimėliais kūdikėliais, bepročiais, iš prigimties psichiškai atsilikusiais mongoloidais, beviltiškai luošais, chroniškais nusikaltėliais ir net politiniais "ligoniais", uždarytais psichiatrinėse ligoninėse...

Atrodo, kad ryžtantis spręsti, kuri gyvybė verta gyvenimo, kuri verta mirties, – reikia aukštesnės išminties, negu kad žmogus turi.

Žinodami savo ribotumą ir problemos didumą, būtų nesąžininga, jei eutanaziniam klausimui atsuktume nugarą.

Sekančio straipsnio punktas – tai klausimas: kurios šalys ir kada pradėjo senąją eutanaziją atgaivinti, kaip įvairios Bažnyčios į šį sąjūdį žvelgia?

SPAUSTUVĖ
PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

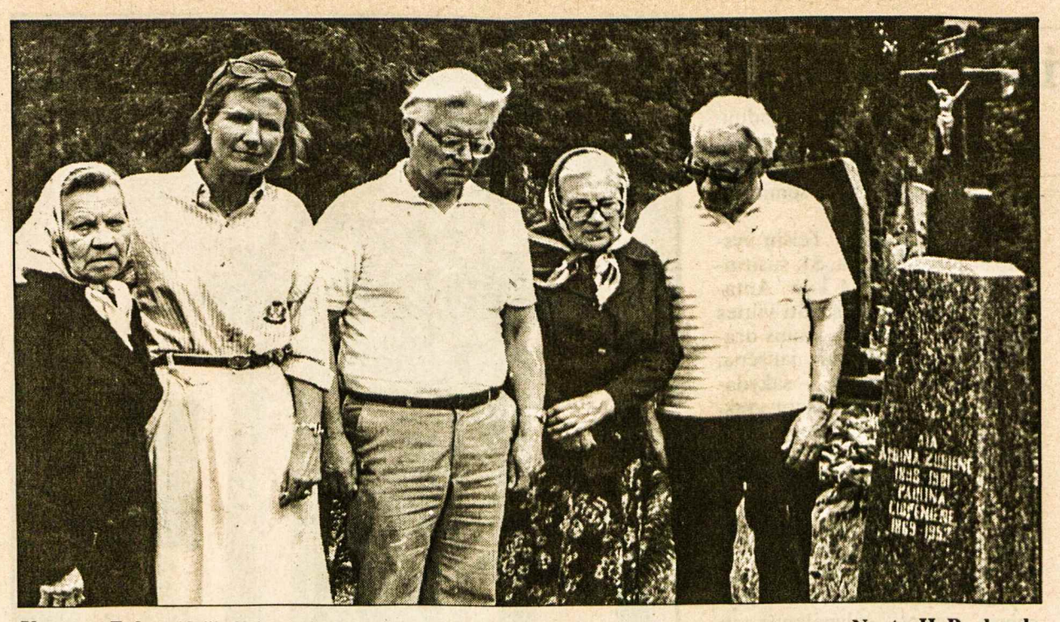

Vytautas Zubas (dešinėje) su giminėmis prie motinos kapo Kupiškyje — Nuotr. H. Paulausko

Paukščiai išskrenda - žmonės sugrįžta

Išeivijos spaudos bendradarbis Vytautas Zubas grįžo Lietuvon ir apsigyveno Vilniuje

HENRIKAS PAULAUSKAS

Š.m. rugsėjo viduryje, priešpriešais išskrendantiems paukščiams, nuolatiniam gyvenimui Lietuvoje sugrįžo ilgus dešimtmečius Kanadoje gyvenęs architektas Vytautas Zubas su žmona Adolfina. Daug metų jis bendradarbiavo lietuvių spaudoje, ypač *Tėviškės žiburiuose,* rašydamas aktualiais visuomeninio gyvenimo klausimais, paruošdamas kondensuotas didžiųjų pasaulio dienraščių apžvalgas. Bet nelengva metų našta ir susilpnėjusi sveikata viskam privertė padėti tašką. Palikęs St. Catharines, Ont., jis su žmona apsigyveno Vilniuje "Gerontologijos ir reabilitacijos centro" pensionate, dviejų kambarių bute. Šio žmogaus gyvenimo odisėjos labai charakteringos praėjusio amžiaus lietuvių kartai.

Vytautas Zubas su mamos seserimi teta Ona — Nuotr. H. Paulausko

Jaunystė Lietuvoje

Zubų giminė kilusi iš Šiaurės Lietuvos, Biržų krašto. Vytauto tėvelis Teofilis Zubas atėjo užkuriom į Geidžiūnų kaimą, kur žmonos Albinos šeimos šaknys siejosi su sena ir iškilia Žitkevičių pavarde – jie yra tiesioginiai giminės poetams kun. Kazimierui Žitkui-Vincui Stoniui ir Leonardui Žitkevičiui.

Teofiliui Zubui teko nelengva ūkininko dalia – žemės buvo 28 hektarai, bet didelė šešių vaikų šeima, nuostoliai kuriant vietos pieninę vertė įtempti visas galias. Visiems vaikams jis siekė duoti išsimokslinimą.

Vyt. Zubas mokėsi Biržų gimnazijoje, labai domėjosi aviacija ir sklandymu, jau tada pradėjo bendradarbiauti Lietuvos spaudoje, rašydamas į *Jaunąją kartą, Lietuvos sparnus,* ir kitus prieškario leidinius. Kada Biržuose vyko pirmoji aviacijos šventė, smalsus jaunuolis nepagailėjo taip brangių tetos padovanotų litų ir pirmą kartą lėktuvu pakilo į erdvę. Sekančiais metais jis jau buvo vasaros metu Nidoje, įstojo į sklandymo mokyklą, skraidė kopose, patyrė pirmą nedidelę avariją. Tačiau B piloto laipsnį Vytautas tada pelnytai gavo. Tik silpnokos akys nežadėjo, kad galės visą gyvenimą paskirti aviacijai. Gyvenimas atrodė toks džiugus ir patrauklus. Deja, 1938 m. rudenį mirė staiga tėvelis. Ūkyje liko skolų. Du jaunesni broliai nebegalėjo toliau tęsti mokslų gimnazijoje, bet Vytautas, 1939 m. baigęs Biržų gimnaziją, įstojo į Kauno Vytauto Didžiojo universiteto inžinerijos fakultetą, pasirinkdamas statybininko profesiją. 1940 m. bolševikų okupacija jokios paramos negaunančiam studentui buvo ypač negailestinga – Zubui, kaip "buožės" vaikui, buvo atimta stipendija, pareikalauta mokėti už mokslą. Teko viską mesti ir grįžti į gimtinę, ieškoti atsitiktinių darbų.

Karo audrose ir emigracijoje

Nelaimės šeimą persekiojo toliau – atėjus vokiečiams, 1943 m. rudenį baudžiamasis dalinys prie pat namų, be jokios priežasties, nušovė jaunesnį brolį Vladą. Sugrįžę sovietiniai okupantai buvo tolygūs – visa Zubų šeima buvo ištremta į Sibirą, nes vyresnysis sūnus Vytautas pasitraukė į Vakarus. Graži Zubų sodyba Geidžiūnų kaime, kaip ir dar aštuonios, buvo beatodairiškai sunaikintos.

Vakarų Vokietijos perkeltųjų pabėgėlių stovyklose Pietų Bavarijoje Vyt. Zubas su žmona sulaukė karo pabaigos. 1949 m. jie emigravo į Kanadą ir iki 1971 m. gyveno Montrealyje. 1960 m. Vyt. Zubas išlaikė Krališkojo britų architektūros instituto egzaminus ir gavo architekto teises. Dirbo valstybinėse ir tarptautinėse organizacijose, projektuodamas pramoninius statinius nuo amžino įšalo Kanados šiaurėje iki Sacharos dykumos Alžerijoje. Parengė projektus Montrealio seserų vienuolynui, "Baltijos" stovyklavietei, koplyčią Neringos stovyklai JAV, kelis lietuviškus kryžius. Trejetą metų architektu dirbo Fidži salose, kur Suvoje suprojektavo mokyklą.

Publicistinis darbas spaudoje

Vyt. Zubas pirmuosius savo rašinius išspausdino prieškario dienraščiuose *Vakarai Klaipėdoje, XX amžius, Lietuvos žiniose,* o *Kario* žurnale paskelbtame moksleivių rašinių konkurse laimėjo antrąją vietą. Jau būdamas pensijoje anglų kalba parašė memuarus *River East – River West (Upė į Rytus – upė į Vakarus).* Deja, 495 puslapių rankraštis dar nesurado leidėjo. Jis taip pat išvertė prancūzų kanadietės rašytojos Gabrielle Roy keturių novelių rinkinį *Garden in the Wind* (*Gėlynas vėjyje*).

Labai didelį kultūrinį darbą Vyt. Zubas atliko dar 1967 m. kartu su montrealiečiais lietuviais Pėteraičiais, Andriuškevičiais, Jonynais, išleisdamas iš Lietuvos gautas *Senovinių kupiškėnų vestuvių* garso įrašų plokšteles, o vėliau ir pirmąsias mūsų įžymių solistų Virgilijaus Noreikos ir Vaclovo Daunoro plokšteles, kokių jie neturėjo okupuotoje Lietuvoje. Tada susikūrė net leidybinė plokštelių grupė "Krivulė", išleidusi ir plačiai pasaulyje paskleidusi ne vieną vertingą lietuviškojo meno kūrinį.

Eidamas 83-čiuosius metus, Vytautas Zubas džiaugiasi sugrįžęs į gimtą ir laisvą Lietuvą. Gaila, kad tiek daug metų prabėgo tolimose šalyse, kad tiek netekčių ir skausmo patyrė jų eilinė lietuviška giminė, neišvengusi smūgių tragiškais tautos gyvenimo momentais. Nei gyvenimo, nei istorijos nebepasuksi atgal. Bet nieko nėra malonesnio būti savųjų tarpe, kad ir rudenėjančioje padangėje.

Mikrobai ir žmogaus...

(Atkelta iš 5-to psl.)

bartiniu metu pasaulyje virusais arba jų specifinėmis dalelėmis (virionais) yra užsikrėtę per 200 mln. gyventojų, kurie, net patys to nežinodami, gali šiuos užkratus perduoti kitiems, sveikiems asmenims. Panašiai yra ir su ŽIV užkrėstaisiais.

Apskritai, mikrobai yra labai paplitę. Mokslininkai teigia, kad mūsų organizme mikrobų yra daugiau negu fizinių kūnų begalinėje, net mintimis neaprėpiamoje visatoje. Ore, vandenyje, maisto produktuose, dirvoje puikiausiai tarpsta patys įvairiausi mikrobai (saprofitai) – sąlyginai žmogaus organizmui nekenksmingi, ir patogeniniai – sukeliantys infekcines ligas.

Tenka atkreipti dėmesį į dar vieną aplinkybę. Tai mikrobų perkaita (mutacija), kai buvę nekenksmingi žmogaus organizmui arba aplinkoje mikrobai pasikeičia ir gali tapti patogeniški. Tokios perkaitos gali būti sukeltos dirbtiniu būdu, pvz. paveikus organizmui indiferentiškus mikrobus kai kuriomis cheminėmis medžiagomis (jų mūsų žemės ūkyje pakanka), ultravioletine, radioaktyvia spinduliuote ir kt. Šia prasme biologams įdomios augalų sėklų ir taip vadinamo sunkiojo vandens sąveika bei jos genetiški padariniai.

Šiandien taip pat dar negalima tiksliai atsakyti apie genetiškai pakeistų maistinių augalų naudą ar žalą.

Automobiliu Lietuvos keliais I

HENRIKAS KUDREIKIS

Vakaronės rengėjai negalėjo surasti romantiškesnės vietos. Iš Ugionių jau beveik galima pėsčiam nueiti iki Maironio gimtinės.

Iš Raseinių laikraščio *Naujas rytas* sužinojau, kad netoliese, mažame bažnytkaimy Ugionyse, rengiamas poezijos vakaras. Pakalbinu savo šoferį studentę Astą. Pasirodo, kad ir ji poezijos mėgėja. Tad sėdam ir žvyruotu kaimo keliu pasileidžiame Dubysos link. Prie garsiojo Dubysos tilto yra šaltinis. Palaukę, kol kiti ištroškę keleiviai prisipildys savo didžiulius butelius, semiame ir mes. Vanduo šaltas ir skaidrus.

Aukštais Dubysos krantais vingiuotu keliu pasiekiame Ugionis. Smarkiai apžėlusiuose krūmuose surandame mažytę šventovę, statytą XIX š. pirmoje pusėje. Sustoju prie jos. Nuo kalniuko didingas vaizdas: aukšti šlaitai ir labai gilus slėnis, Dubysa visame savo grožyje. Vaikas būdamas ateidavau į Žolinių atlaidus, bet tuomet patirdavau, kaip sunku buvo įkopti į Dubysos statų šlaitą.

Besigrožėdami gamtos vaizdu, truputį pavėlavome į atidarymo iškilmę. Šventovės suoluose visos vietos užimtos. Sėdame ant pristatomo suolo. Jaunas vyras jau buvo pradėjęs atidaromąją kalbą. Vėliau sužinojau, kad tai Betygalos klebonas kun. Viktoras Aukštakalnis.

Poetai D. Kajokas ir V. Rudzianskas nebuvo panašūs į spaudoje aprašomus poetus: su plevenančiais plaukais ir su akyse keista liepsna. Paprasti žmogeliai. Jų skaitomą poeziją publika sutiko su entuziazmu. Jie ir pora moterų paskaitė ir kitų poetų kūrinius. Jų pavardžių nesugriebiau. Po poezijos skaitymų mažai senutei įteikė gėlių puokštę ir knygą. Iš kun. Aukštakalnio sužinojau, kad tai Ugionių parapijos siela – Kazytė Dvezdauskaitė. Daug svečių buvo atvykę iš Kauno ir Raseinių, o taip pat artimi betygališkiai ir ariogališkiai.

Javų laukai

Ankstyvas rytas. Ir mes pradedame kelionę tėviškės vieškeliais. Kaimyno gandras jau varlinėja pamiškėje. Jis šiemet sugrįžo vienas, nėra mažiukų gandriukų, kuriuos kitais metais mielai stebėdavau.

Šiemet negailestinga saulė svilina Lietuvos laukus. Šiandien kažkodėl būriai kregždžių supasi ant telefono laidų. Sakau: "Gal bus lietaus?", bet mano namiškiai mano padrąsinančiais žodžiais netiki, nes šulinys jau beveik tuščias, o karvėms vandenį atveža iš buvusioje melioratorių užkastoje pelkėje iškasto tvenkinio. Tai didelė laimė apylinkės ūkininkams. Mituva ir jos intakas Liogė apžėlę aukšta žole.

Iš vieškelio matau apsėtus laukus. Žemaitijoje vaizdai kitokie negu važiuojant iš Vilniaus į Kauną. Ten tik nususius pievos, šipšynai, viena kita suvargusi karvutė, graužianti saulės nudegintą žolę.

Apsėtuose laukuose tarp javų matosi ir piktžolių. Privažiuojame didžiulius žieminių ir vasarinių javų laukus, puikiai atrodančius, nė vienos piktožės. Juo toliau važiavau juo daugiau mačiau tokių gražių laukų. Kas tų laukų savininkai? Atsakymas – kanadiečiai. Matau kai kur jau būrius kombainų, besisukančių laukuose, stovi sunkvežimių voros. Prie Raseinių, Kalnujuose, man parodė jų centrinę įstaigą. Plevėsavo Kanados ir Lietuvos vėliavos. Tai mano pirmas susitikimas su užsieniečiais, kurių vėliau Lietuvoje rasiu ant kiekvieno kampo.

Raseinių Žemės ūkio banke išsikeičiau pirmuosius dolerius. Už 1 dolerį gavau tik 3 litus ir 34 ct. Sužinoję, kad aš amerikietis, mane apspito susirūpinę tautiečiai. Klausinėjo, kokia dolerio ateitis. Bandžiau juos padrąsinti. Pasirodo, nemažai jų turi dolerines sąskaitas bankuose.

Į Tytuvėnus

Vieškelyje į Tytuvėnus, prie mažo kaimelio, vardu Vičai, pamatėme ant kalnelio grupę statulų, iškaltų iš akmens. Pats didžiausias, išsiskėtęs vidury – nelabasis, plius keletas mažesnių velniukų, taip pat moterų galvos. Jokių parašų. Nesimatė arti jokio žmogelio, iš kurio galėtume ką nors apie tas statulas sužinoti.

Privažiuojame Kelmės rajoną. Man ir šiandien – Kelmė, Jurbarkas, tai Raseinių apskritis. Nors į Šiluvą važiuodavome daug kartų, bet tai nuo Raseinių, tai nuo Betygalos pusės. Taip ir nesu buvęs Tytuvėnuose, kur minios maldininkų suplaukdavo į Parciunkulių atlaidus. Prieiname prie Tytuvėnų šventovės, vienos iš žymiausių Lietuvos architektūrinių paminklų. Pirmiausia sustojame prie vienintelio tokio Kryžiaus kelio Lietuvoje, įrengto prie dengtos mūro sienos. Nors užrakinta, bet per stiklą matome koplyčioje įrengtus maldos laiptus su relikvijomis. Į šventovės vidų galėjome žiūrėti per virbus. Žvelgiau į altorių ir buvau sujaudintas altoriaus grožiu. Lankiau daug katedrų ir žymių šventovių Romoje, bet galiu tarti, Tytuvėnų altorius gražiausias. Meniniu atžvilgiu altorius laikomas vertingiausiu paminklu Lietuvoje. Ir todėl Tytuvėnai yra viena iš žymiausių Lietuvoje lankomų vietų.

Aplankome ir vienuolyną – taip pat architektūrinį paminklą. Mažais autobusiukais atvyko didelis būrys svetimtaučių, kurie kalbėjo latviškai ir vokiškai. Iš klebonijos išėjo kunigas, matyt, atidaryti šventovės.

Radviliškio link

Važiuojant Radviliškio link mažiau gražiai apsėtų laukų. Pirmą kartą pamatėme dideles karvių bandas. Bendrakeleiviai paaiškino, kad čia dar yra užsilikusių žemės ūkio bendrovių (arba kolchozų). Ypač jų nemažai Šiaulių rajone.

Radviliškis išaugo į didelį miestą. Gaila, kad čia, kaip ir daugelyje Lietuvos miestų ar miestelių, riogso bolševikinio palikimo apgriuvę pastatai (vadinami "reliktais"). Pravažiuoju Dariaus ir Girėno gatvę, kuri beveik nepasikeitusi. 1939-40 m. įgulos orkestre pūsdamas dūdą, kas sekmadienį žygiuodavau į šventovę. 1940 m. bolševikai dūdas atėmė ir mus iš Radviliškio išvijo į Vilnių. Geležinkelių kuopos medinio pastato neradau. Šeduvos link dideli sodai. Per juos mobilizacijos metu vedžiojau telefono laidus.

Štai ir garsusis Šeduvos vėjo malūnas, šiandien virtęs restoranu. Šalia stovi nemažas būrys automobilių iš visos Lietuvos. Maistas patiekiamas dviejuose aukštuose. Maisto pasirinkimas keliagubai didesnis negu bet kokiame Amerikos restorane. Užsienietiški ir lietuviški gėrimai.

Belaukdamas pietų, įlipau į malūno viršūnę. Žvilgterėjau į tamsius ir tankius apylinkės miškus. Juose prieš 50 metų vyko žūtbūtinės Žaliosios (vėliau Prisikėlimo) rinktinės kovos. Apie tai skaičiau neseniai skrisdamas lėktuvu naujausioje Romo Kauniečio knygoje.

Už penkių asmenų pietus sumokėjau 46 litus. Labai pigu. Šį kartą mokėjau be didelių ginčų, nes bendrakeleiviai paprastai neleidžia man mokėti.

Po pasitarimų kultūros reikalais p.p. Kudabų namuose Hamiltone. Nuotraukoje – kairėje režisierė Elena Dauguvietytė-Kudabienė, dešinėje – Irena Ross, KLB vicepirmininkė kultūros reikalams. Fone E. Kudabienės portretas, nupieštas dailininkės Lietuvoje (iš nuotraukos) ir jai padovanotas Šiaulių teatro kolektyvo narių — Nuotr. E. Kudabos

Lietuviškieji psalmynai liturgijai

KUN. VACLOVAS ALIULIS, MIC

Čia spausdinamas rašinys yra dalis ilgesnio straipsnio, kuris bus išplėstas į studiją ir išspausdintas mėnraščio "Naujojo židinio Aidų" priede "Knygų aiduose" RED.

Puikių psalmynų derlius

Lietuviai katalikai susigyveno su poetišku kun. Antano Liesio, MIC, vertimu, per 20 metų girdėdami jo tekstus bažnytinėse apeigose[1]. Pastaraisiais metais visa skaitančioji visuomenė su dideliu susidomėjimu pasitiko prel. prof. Antano Rubšio vertimą, išspausdintą *Šventojo Rašto* knygoje (*TŽ* apie tai rašė), pelnytai laikomą tiksliu ir patikimu. Užtikrina Vertėjo kompetencija bei įdėtas triūsas, taip pat literatų talka.

Manyčiau, tarp kelių kitų Psalmyno vertimų, paskelbtų XX š. antroje pusėje, turėjo daugiau dėmesio susilaukti kun. Domininko Valenčio vertimas[2] iš hebrajų kalbos, taigi tikslesnis už Liesio vertimą, nenusileidžiantis jam poetiškumu bei kalbos ritmingumu (tikrino ir patarimų teikė stilistė Albina Pribušauskaitė).

Prieš pusmetį Vyskupų konferencijos leidykla "Katalikų pasaulis" padovanojo bažnytinei publikai gražiai išleistą naują prel. Antano Rubšio *Psalmyno* variantą, teikiamą vartoti liturgijoje[3]. Kardinolas Audrys Juozas Bačkis įžanginiame žodyje, iškalbingai aptaręs psalmių svarbą liturgijai ir asmeniniam maldos gyvenimui, rašo:

Lig šiol turėjome kunigo A. Liesio psalmių vertimą iš lotyniškosios Neovulgatos. Su džiaugsmu pristatome atskiru leidiniu išleistą Šventojo Rašto vertėjo prelato Antano Rubšio vertimą iš hebrajų kalbos, kurį Lietuvos Vyskupų konferencija nusprendė naudoti kaip liturginį tekstą. Kadangi psalmėms būtinas ne tik tikslumas, bet ir skambumas, poetiškumas, ritmas, į pagalbą buvo pasitelkta poetė Aldona Puišytė. Psalmyno pritaikymu liturginiam naudojimui rūpinosi kunigas Artūras Kazlauskas.

Naujasis Psalmynas – dovana visai Dievo tautai. Tikimės, kad krikščionys mielai ją naudos ir asmeniškai melsdamiesi, ir rūpindamiesi liturgija sielovadoje. Muzikos kūrėjai galės šiuolaikiškai prakalbinti lietuviškus psalmių žodžius, pritaikydami juos giedojimui.

Atidžiai lyginant naująjį liturgijai skiriamą tekstą su įprastuoju, kyla pagunda mėginti pasverti jų sklandumą, skambumą, poetiškumą, pažiūrėti, kaip bus pasisekęs mokslininko ir poetės bendradarbiavimas. Rodos, šito laukia ir *TŽ* redakcija, paraginusi mane aptarti naująjį leidinį.

Svajodami apie poetinių Biblijos tekstų vertėją, vaizduojamės mokslininką ir poetą viename asmenyje, bet ne kiekvienoje kartoje abi šios dovanos vienam žmogui tenka. Velionis Česlovas Kavaliauskas buvo apdovanotas plačiašakiais genialiais gebėjimais ir didžiule Šventojo Rašto meile. Pikti laikai padarė tai, kad vietoj Romos "Biblicum" instituto tinkamiausius studijoms metus jis praleido Sibire, Norilsko "akademijoje".

A. a. Antanas Liesis turėjo tobulą gimtosios kalbos jausmą. Nežinau Lietuvoje nė vieno kunigo, kuris būtų jį šiuo atžvilgiu pranokęs. Deja, mes, visa apie 1940-1990 m. Lietuvoje teologiją studijavusi kunigų karta, biblinių mokslų požiūriu esame pradžiokai, ir entuziazmas negalėjo užpildyti specifinio biblinio išsilavinimo spragų. Taip buvo ir kun. Liesiui. Be to, jam kartais kliudydavo subjektyvaus interpretavimo pavojus. Jis mat kuo labiausiai vertino suprantamumą. Sakydavo: "Geram vertimui nereikia komentaro", o šiuo dėsniu besivadovaujantis vertėjas neišvengiamai įtraukia savo komentarą į patį vertimą. Kun. Kavaliauskas priimdavo redaktoriaus pagalbą dėl kalbos dalykų, o kun. Liesį redaktoriai gelbėjo nuo subjektyvaus kai kurių Biblijos vietų aiškinimo.

Profesoriaus A. Rubšio ir poetės A. Puišytės bendro triūso vaisius patirsime, naujuosius tekstus recituodami ir giedodami (nežinome, kokiu mastu Vertėjui buvo priimtina *licentia poetica*). Šiuo kartu galime sau leisti akimis ir balsu jų "paragauti", sugretindami vienos kitos populiarios, dažnai vartojamos liturgijoje psalmės ar jos dalies senąjį ir naująjį variantą.

Šiek tiek analizės

Kun. A. Liesis, 1973
Ps 1

1) Laimingas, kuris neklauso
piktų patarimų,
nestoja ant paklydėlių kelio,
nesėdi su nepraustaburniais.

2) Viešpaties mėgsta Teisyną,
mąsto jį dieną ir naktį.

3) Jis – kaip tas medis, prie
upelio sodintas,
duos gerą derlių, metui atėjus,
nevysta jo lapai;
visi darbai jo sėkmingi.

4) Ne taip su bedieviais, ne
taip!
Jie kaip pelai, sklaidomi vėjo.

5) Todėl ir teisme netvirti
bus bedieviai,
nusikaltėliai tarpe teisiųjų.

6) Į teisiųjų gyvenimo kelią
Viešpats žiūri maloniai,
o kelias bedievių į pražūtį veda.

Prel. A. Rubšys, 2002
Ps 1

1) Laimingas, kas atmeta nedorėlių patarimą,
kas vengia nusidėjėlių kelio
ir nebendrauja su pašaipūnais,

2) bet VIEŠPATIES Įstatymu džiaugias
ir šnabžda jo Mokymą dieną ir
naktį.

3) Jis yra lyg medis,
prie sraunių vandenų pasodintas,
duodantis vaisių laikui atėjus;
jo lapai nevysta.
(Ką jis bedarytų, jam sekas.)

4) Ne tokie nedorėliai, ne
tokie, –
jie lyg pelai, blaškomi vėjo!

5) Todėl neatsilaikys Teisme
nedorieji
nei nusidėjėliai sueigoj teisiųjų,

6) nes VIEŠPATS globoja
teisiųjų kelią,
o nedorėlių kelias į pražūtį veda.

Pirmoji psalmė – įvadas į visą Psalmyną, jo svarbiausių idėjų santrauka. Kaip įvadams įprasta, ji parašyta artėjant rinkinio kaupimo pabaigai. Ką rodo dviejų variantų sugretinimas? Pirmasis skamba truputį ritmingiau, bet antrasis vietomis sustiprina reikšmę: *sraunūs vandenys* yra daugiau negu *upelis,* o *sueiga* bei *šnabžda Mokymą* tiksliau atspindi biblines realijas. Daugiau prasmės skirtumų nematyti.

Prisimenu linksmą istorijėlę. Kai 1972 m. įteikėme Religijų reikalų tarybos įgaliotiniui Psalmyno vertimą, jo akys tuojau užkliuvo už *bedievių:* "Jūs žeminate ateistus, – negalima", – "Gerbiamas ministre, liaudies kalboje *bedievis* reiškia ne ateistą, o išvis nedorą žmogų, nors jis Dievą ir pripažintų. Taip ir puslapio apačioje paaiškinta". Įgaliotinis nusiramino, o mums buvo smagu, kas ir jis pripažįsta, jog *bedievis* yra *nedorėlio* sinonimas.

Žiupsnis nedrąsių išvadų

Niekada du atskiri vertėjai neišverčia visiškai vienodai. Ypač tai tinka poetiniams tekstams. Palyginę ir panagrinėję jau prigijusius liturgijoje kun. Antano Liesio, MIC, išverstus tekstus ir Aldonos Puišytės supoetintą prel. Antano Rubšio tų pačių tekstų vertimą, kurį Vyskupų konferencija nutarė dėti į naujus liturginių knygų leidimus, įsitikinome, kad skirtumai retai liečia psalmės mintį. Dažniausiai skiriasi poetinės priemonės ir teksto skambumas. Naujasis Psalmyno vertimo variantas vietomis tiksliau išreiškia originale vartojamus žodžius bei posakius, o lig šiol liturgijoje vartojamasis dažnai pralenkia naująjį ritmingumu, skambumu, kartais ir vaizdingumu.

Galima klausti, ar, dedant naujuosius tekstus į liturgines knygas, nevertėtų dar pašlifuoti jų ritmą, kad ir pasinaudojant kun. Liesio ir kun. Valenčio vertimų pavyzdžiais, nes jie tikrai yra poetiškesni ir skambesni. Šventojo Rašto tekstas, ypač liturgijai skirtasis, yra visos tautos nuosavybė, ir kas tik gražaus yra kartą laimėta, gali toliau būti naudojama (iš mandagumo paminint, jog taip buvo daryta).

Norint įsitikinti, kurie lietuviškieji psalmių tekstai (kai jau neabejojama vertimo tikslumu) geriau tinka viešai skaityti, giedoti, muzikai komponuoti, galėtų padėti ekspertai: poezijos kritikai, aktoriai skaitovai, kompozitoriai. Prieš 30 metų tai nebuvo įmanoma, o dabar – puikiausiai. Nebūtina kunigams ir hierarchams būti visų sričių mokovais.

Straipsnio apimtis neleidžia užsiimti naujojo Psalmyno vertimo tekstų lyginti su tais, kuriuos turime prieš porą trejetą metų išėjusiuose Vyskupų konferencijos ir Biblijos draugijos Šventojo Rašto leidiniuose. Trumpai pasakysiu tiek: naująjį tekstą daug maloniau skaityti negu anuos. Mąstau, ar kartais ir broliai protestantai nepanorės maldos susirinkimuose vartoti šį naująjį leidinį. Įsigyti jį pravartu ir dėl gausių mokslingų teksto paaiškinimų.

P.S. Mano bičiuliai kartais paklausia: "Dar yra gyvas vienas iš dviejų kun. A. Liesio vertimo redaktorių. Ar jis šiuo kartu netalkino?" Galiu už tą gyvąjį atsakyti: ne. Apie prel. Rubšio vertimo dailinimą liturginiam vartojimui jis išgirdo tik *post factum,* kai knyga jau buvo baigiama spausdinti. Mat jis Vyresnybei buvo siūlęs palikti liturgijoje įprastąjį kun. Liesio vertimą, o nusvėrė kryptis tolyn nuo "liesiškos" poetikos. Tebus pagal Ganytojų valią.

---

1) *PSALMYNAS. Penkios knygos. Vertimas iš Neovulgatos.* Vertė kun. A. Liesis. Redagavo kun. V. Aliulis, kun. Č. Kavaliauskas. Lietuvos TSR Vyskupijų Ordinarų Kolegijos leidinys. Vilnius-Kaunas 1973, p. 264. Iš šio vertimo yra paimti atsakomųjų psalmių tekstai tekstai Romos mišiolo Skaitinių ABC, Š, E1, E2, KV ir G tomuose, taip pat psalminiai priegiesmiai pačiame Romos mišiole, I ir II tomuose.

2) *PSALMYNAS.* Vertė kun. Domininkas Valentis. Išleido "Spindulys". Kaunas 1994, p. 222.

3) *PSALMYNAS.* Vertė, įvadą ir paaiškinimus parašė prel. prof. Antanas Rubšys. Poetinę psalmyno kalbą tikslino poetė Aldona Puišytė. Leidykla "Katalikų pasaulis". Vilnius 2002, p. 284.

Toronto tautinių šokių grupė "Atžalynas" su Vankuverio grupės "Vėjas" vadovais š.m. birželio 28 d. apsilankymo metu Vankuveryje **Nuotr. M. Sharkey**

Dianos Podomanskaitės tapyba

Dailieji menai dar gyvuos?

Telkiami jaunieji lietuviai menininkai Los Angeles mieste

KĘSTUTIS ŠALAVĖJUS

Per paskutinius 50 metų Los Angeles Dailiųjų menų klubo vardas ne kartą yra mirgėjęs išeivijos spaudos puslapiuose. Klubo 50 metų veiklą metraštininkas Algirdas Gustaitis "sudėjo" į šešių tomų metraštį. Jo lėšomis jis spausdinamas Lietuvoje. Šio leidinio spausdinimu labai rūpinosi ir jo žmona Danguolė, kuri vyko į Lietuvą tvarkyti leidybos reikalų. Lietuvoje daug triūso prie leidinio ruošimo įdėjo dr. Algimantas Liekis.

Prieš keletą metų, į amžinybę išėjus daugeliui žymių klubo narių, Algirdas Gustaitis sugalvojo pagyvinti klubo veiklą – suburti jaunimą. Taip gimė Naujasis dailiųjų menų klubas, kurį sudaro kelių bangų lietuvių išeivijos atstovai.

Jaunųjų menininkų susitikimui postūmį davė Los Angeles dar tik 9 mėnesius gyvenanti ir dirbanti jauna lietuvaitė Diana Podomanskaitė, kuri š.m. liepos 28 d. surengė savo keramikos ir tapybos darbų parodą. Diana yra atvykusi pagal "Au-pair" programą, dirba, prižiūri vaikus. Ji visą laisvalaikį skyrė kūrybai. Be to, ji lankė Los Angeles "City College" keramikos klasę. Semestro pabaigoje studentai pristatė savo keramikos darbus. Jau tada galima buvo pastebėti, kiek daug ji yra pasiekusi keramikos srityje, bet dar labiau nustebau pamatęs kelias dešimtis jos tapybos darbų. Kai kurių kūrinių dažai dar ne visiškai buvo išdžiūvę – tai darbai, baigti paskutinę savaitę prieš parodą.

Malonu pabrėžti, kad Dianą globojanti šeima visą laiką skatino kurti ir daug prisidėjo ruošiant parodą. Jie net pasidžiaugė, kad savo globoje turi tokią talentingą menininkę. Apie tai tardamas įžanginį žodį užsiminė ir Edmundas Atkočiūnas. Jis stebėjosi, kad per devynis mėnesius gabi lietuvaitė tiek sugebėjo sukurti. Sekmadienio popietę po Mišių susirinkusiam būreliui žmonių paroda paliko malonų įspūdį, didžioji dalis kūrinių buvo išpirkta. Diana pakviesta skaityti Los Angeles Lietuvių dienose paskaitą apie kryžius, koplytėles bei dirbinius iš šiaudų.

Aptarti pavykusios parodos ir pasidalinti naujausiais kūrybiniais pasiekimais be didelių raginimų liepos 30 d. susibūrėme Edmundo Atkočiūno namuose. Visi palankiai įvertino menininkės Dianos Podomanskaitės kūrybą, pažymėjo, kad parodoje apsilankė ne tik lietuviai, bet ir būrelis Dianos bendraklasių amerikiečių.

Vakaro dalis buvo skirta literatūrai. UCLA doktorantūroje indoeuropiečių prokalbę studijuojantis Aurelijus Vijūnas paskaitė vertimų iš senosios islandų kalbos – *Giesmę apie Volundą* – iš jo spaudai ruošiamos vertimų knygos. Be to, Aurelijus dėsto UCLA lietuvių kalbą. Mokytis lietuviškai norinčių vis daugėja. Edmundas Atkočiūnas deklamavo keletą jo eilėraščių iš Vilniuje išleisto rinkinio *Einu jums vietos paruošti.*

Susitikimas vyko labai jaukioje aplinkoje. Visi dėkojo Edmundui ir jo žmonai Gerimantai už svetingumą, vieni kitiems linkėjo kūrybinės sėkmės. Algirdas Gustaitis ragino visus kuo daugiau jėgų skirti lietuvybės labui.

Budintis žibintas

Melsva šviesa pro lango stiklą lipo.
Žibintą virkdė nerami naktis.
Sustojo žingsniai po šakota liepa, –
Šešėlis tįso, kopė tošimi.

Staiga po liepa žlegtelėjo kūnas…
Naktis vėjuota purtė drabužius.
Slogi mintis man trenkė it perkūnas:
– Ar šis žmogus šią naktį nepražus?

Skubiu žingsniu į gūdžią naktį bėgau,
Nebodama nei baimės, nei vaidų…
Balsu mąsčiau, kodėl širdis palėgo?
Ar spėsiu jai pagelbėti laiku?..

Pati dusau. – Juk mano – plikos rankos!.. –
Kuo pasibaigs šita naktis, žmogau?..
Retėjo pulsas, bet širdis vis trankės… –
Kaipmat prie jo krūtinės palinkau.

– Kas jums? – Kažką negarsiai lūpos švokštė…
Aš savo ranką dėjau ant peties,
O veidą – it mažučio vaiko – glostčiau… –
Jis palengva panoro prakalbėt:

– Viskas gerai. Jau priepuolis praėjo.
– Kas tu, vaikeli? Kaip nakty radais?
– Tai tavo žodis, rankos man padėjo…
Ačiū, žmogau, kad šįkart išlikai!

Namo lydėjo mūsų sunkūs žingsniai –
Jis ranką man uždėjo ant peties…
Dėkoju Dievui. Šiąnakt nenumirs jis –
Melsva šviesa žibinto pabudės…

Irena Vaičiulytė-Bradaitienė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Valstybinis simfoninis orkestras, rugpjūčio 30 iškilmingai atidaręs savo naująjį sezoną Gustav Mahler simfonija *Daina apie Žemę*, žada 11 simfoninės muzikos koncertų, 3 kamerinės muzikos vakarus, 4 dieninius koncertus vaikams. Planuojamas ir tradicinis Naujųjų metų koncertas, šį sykį skirtas vokalinei muzikai, todėl pavadintas *La bella voce*. Jame dainuos tenorai Badri Maisuradze (Gruzija), Edgaras Montvidas-Prudkauskas bei sopranai Irena Milkevičiūtė ir Kristina Gailite (Latvija). Taip pat šį sezoną koncertuos ir daug kviestinių svečių: violončelininkas Davidas Geringas (IX.27), pianistai – britas Peter Donohue (X.11) ir vokietis Kalle Randalu (XI.22), trimitininkai – škotas John Wallace (X.1), suomis Jouko Harjanne (X.5), kanadietis Paul Merkelo (XI.22), dainininkės – italė Anna Maria Castelli (X.25), latvė Antra Bigača (XI.22), dirigentai – suomis Hannu Lintu, italas Giuseppe Bruno, rusas Dmitrij Lissa, mušamųjų ansamblis iš Švedijos "Kroumata" ir kt.

Iš planuojamų atlikti kūrinių paminėtini S. Prokofjev *Simfonija Nr. 5*, J. Macmillen *Epiclesis*, G. Gershwin *Rhapsody in Blue*, M. Ravel, A. Webern ir N. Nyman Styginiai kvartetai, Leo Ferre *Vargšų opera,* W. A. Mozart ir M. Durufle *Requiem*; bus ir šiuolaikinės muzikos, kaip I. Stravinski *Suite*, E. Sven Tuuro *Koncertas elektroninei violončelei ir orkestrui.* Įdomūs žada būti ir kamerinės muzikos koncertai: orkestro solistų rengiamas *Galantiškasis reveransas*, taip pat *Balaganas atvažiuoja* su S. Prokofjev, E. Satie, M. Kagel muzika bei *Penkių juslių šokis* su "Chordos" kvartetu ir mimu (pantomimikos aktoriumi) A. Mažonu.

Jacques Lipchitz (1891-1973), Lietuvoje gimusio pasaulinio garso dailininko, litografijų parodą rugpjūčio pabaigoje atidarė Valstybinis žydų Gaono muziejus Prancūzų kultūros centro salėje. Dailininko 111 gimimo metinių paminėjimui litografijų rinkinį sudarė jo dukra. J. Lipchitz gimė 1891 metų rugpjūčio 22 dieną Druskininkuose. Jo tėvas buvo Gardino statybos rangovas, motina – Druskininkų viešbučio savininko dukra. 1909 metais, vos sulaukęs 18 metų, dailininkas išvyko į Paryžių, tuometinę menų sostinę, studijavo *Ecole des Beaux Arts* pas skulptorių Jean Antione Ingalbert. Ten susidraugavo su Picasso ir kitais žymiais to meto dailininkais, ėmė garsėti savo kubistinėmis skulptūromis. Po kurio laiko atitolo nuo kubizmo ir pradėjo savitą *transparentinę* skulptūrą. Ši skulptūrinė technika jį išpopuliarino dailės pasaulyje. 1927 metais prasidėjo labai sėkmingas jo monumentaliosios skulptūros tarpsnis, tačiau Antrasis pasaulinis karas privertė jį pasitraukti iš Prancūzijos. Po metų portugalų laivu J. Lipchitz atvyko į JAV. Jo darbų yra Niujorko Moderniojo meno muziejuje (MOMA), Filadelfijoje, Paryžiuje, Jeruzalėje ir kituose garsiuose pasaulio meno rinkiniuose.

Režisierius Eimuntas Nekrošius laimėjo dar vieną premiją. Tarptautiniame Shakespeare festivalyje, vykusiame nuo rugpjūčio 3 iki rugsėjo 16 dienos, Lenkijos Gdansko mieste jo *Makbetas* pagal W. Shakespeare tragediją *Macbeth* buvo įvertintas kaip geriausias spektaklis. Premiją skyrė tarptautinis lenkų-amerikiečių kultūros rėmimo fondas "Arcadia". Baigiamąjį festivalio vakarą buvo parodytas vieno žymiausių anglų režisierių Peter Brook spektaklis pagal W. Shakespeare tragediją *Hamlet*. E. Nekrošiaus režisuotas spektaklis *Makbetas* jau 1999 metais buvo apdovanotas geriausio spektaklio premija Tarptautiniame Maskvos *Auksinės kaukės* festivalyje, 2000 metais pirma premija pakartota Lenkijos Torun teatro festivalyje.

Birutė Marcinkevičiūtė, Lietuvos valstybinio dramos teatro aktorė, buvo pripažinta geriausia aktore Tarptautiniame alternatyvių teatrų festivalyje *Tempus Art 2002.* Jame aktorė vaidino savo monospektaklį *Žodžiai smėlyje* pagal dramaturgo Samuel Beckett pjesę *Laimingos dienos*. Šis buvo pirmasis Tarptautinis alternatyvių teatrų festivalis, įvykęs rugsėjo 7-15 dienomis Slovakijos Rožnava mieste. Festivalyje dalyvavo teatro menininkai iš Slovakijos, Lenkijos, Vengrijos, Čekijos, Olandijos, D. Britanijos, Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Spektaklis *Žodžiai smėlyje* buvo įvertintas pirmosiomis vietomis ir anksčiau Minsko (1998 m.), Sankt Peterburgo (1999 m.) ir Kišiniovo (1999 m.) tarptautiniuose monospektaklių festivaliuose, be to, sėkmingai vaidintas Danijoje, Meksikoje, Šveicarijoje ir įvairiuose Rusijos miestuose.

Panevėžio katedroje atnaujinama lubų skliaute esanti freska *Stebuklas ties Polocku*. Restauravimo darbus atlieka keturi bendrovės "Vilniaus restauratorius" specialistai. Prieš 70 metų lietuvio dailininko Jono Mackevičiaus, kilusio iš Raguvos, nutapyta freska simbolizuoja Lietuvos globėjo šventojo Kazimiero pasirodymą lietuvių mūšio su rusais lauke. Anot legendos, šis šventojo pasirodymas išgelbėjo lietuvius nuo pralaimėjimo: kovos įkarštyje, kai lietuviai jau buvo išsekę, staiga apsireiškęs šv. Kazimieras išgąsdino rusus, o Lietuvos kariuomenė, sėkmingai persikėlusi per Dauguvos upę, išsigelbėjo. Freskai tapyti buvo pasirinkta tempera, tapyta ant sauso tinko. Klijine medžiaga buvo naudotas kiaušinis, kuris pritraukė aibę musyčių, kenkiančių freskai. Pati katedra, išskyrus šią freską, buvo restauruota prieš dešimtį metų. Freska taip pat nukentėjo nuo pelėsių, todėl restauratoriai pirmiausia nuvalys dulkes, skalpeliu pašalins pelėsius, dezinfekuos freską antiseptikais ir tik tuomet paryškins laiko ir pelėsių išblukintas vietas. Darbus finansuoja per pusę Kultūros ministerija ir Panevėžio miesto savivaldybė bei katedra. Restauravimas galutinai turėtų būti baigtas kitais metais, kai bus minimas Panevėžio miesto 500 metų jubiliejus. **G.K.**

(ELTOS, *Lietuvos ryto,* BNS, *7 meno dienos,* LGTIC informacija)

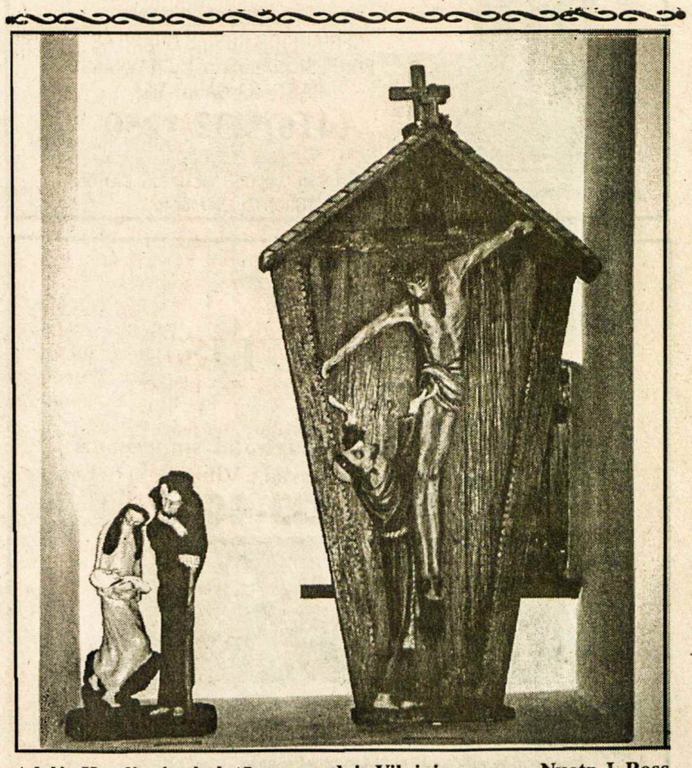

Adelės Katelienės skulptūros parodoje Vilniuje **Nuotr. I. Ross**

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.25%
180-364 d. term.ind.	1.55%
1 metų term. indėlius	2.00%
2 metų term. indėlius	2.60%
3 metų term. indėlius	3.00%
4 metų term. indėlius	3.60%
5 metų term. indėlius	4.05%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.60%
1 metų GIC-met. palūk.	2.25%
2 metų GIC-met. palūk.	2.85%
3 metų GIC-met. palūk.	3.25%
4 metų GIC-met. palūk.	3.85%
5 metų GIC-met. palūk.	4.30%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.50%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	3.10%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.50%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.10%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.55%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki.	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo 5.50%

Sutarties paskolas nuo 5.50%

Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 4.10%
2 metų 4.70%
3 metų 5.05%
4 metų 5.50%
5 metų 5.70%

Su keičiamu nuošimčiu
1, 2, 3 metų 4.50%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiami nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27 John Street, Toronto

MLS
JUMS TIK KAINUOS 3½% IŠ VISO +GST
Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594
27 John Street, Toronto, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W. ir Weston Road)

ANNETTE ir HIGH PARK AVE.: 9 kambariai, 2 virtuvės, savininko butas ir 5 kambariai išnuomojimui.
Prašo $289,000.

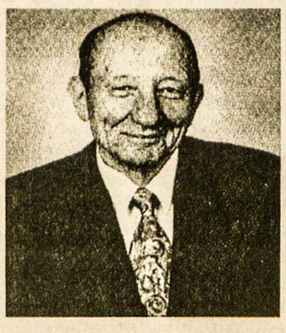

SKAMBINTI
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616; 416 879-4937 (nešiojamas)

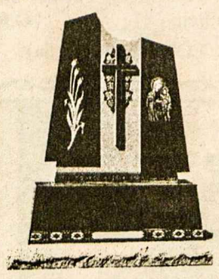

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS
4134 Dundas St. West, Toronto, ON, M8X 1X3
Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių
Tel: (416) 233-4601

$2.00* off for 1 parcel $2.00* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Hamiltono "Širvintos-Nemuno" tunto vilkiukai, stovyklavę sukaktuvinėje "Romuvos" stovykloje š.m. rugpjūčio 11-17 d.d. Ntr. G. Senkaus

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

moje buvo orkestrų mėgstama Richard Wagnerio operos *Die Meistersinger von Nuernberg* I veiksmo įžanga, Sir William Walton oratorija *Belshazzar's Feast*, de Sarasate *Carmen Fantasie,* Sir Ernest MacMillan *Cortege academique* ir daug kitų kūrinių.

Imigrantai yra sveikesni už čia gimusius kanadiečius, rodo neseniai paskelbtos dvi StatsCan studijos. Tačiau pagyvenusių daugiau kaip 30 metų Kanadoje imigrantų sveikatos būklė pradeda susilyginti su čiagimių. Bet, kaip studijoje pabrėžiama, tai įvyksta ne dėlto, kad imigrantai persiimtų čiagimių gyvenimo būdą ir jų papročius: imigrantai mažiau rūko, valgo daugiau daržovių ir vaisių ir dažniau išlaiko normalų svorį. Taip pat turi mažiau alkoholizmo problemų ir depresijos atvejų, nežiūrint kad dažnai pasilieka kalbos, darbo kliūtys ir nepritampama prie vietinės bendruomenės (kita vertus, daugelis imigrantų įsikuria savo tautinių grupių bendruomenėse, kur dingsta kalbos bei pritapimo kliūtys). Chroniškomis ligomis skundžiasi 65.2% čiagimių ir 59.6% imigrantų. Imigrantų chroniškų ligų būklė keičiasi nuo 37.4% naujų imigrantų tarpe, 50.8% tarp pagyvenusių Kanadoje 10-14 metų, 65.2% pagyvenusių 20-29 metus ir 78.2% išbuvusių Kanadoje daugiau negu 30 metų. Imigrantai iš Azijos ir Afrikos yra sveikesni už Europos imigrantus. StatsCan analitikas C. Perez nenori aiškinti šių sveikatos skirtumų priežasčių, nes duomenys išryškino visą eilę netikėtumų, kurie dar nagrinėjami. Studija buvo vykdyta 2000/01 metais apklausinėjant per 131.5 tūkstančio gyventojų daugiau kaip 12 metų amžiaus.

Toronto policijos specialus dalinys, sudarytas 15-kos savaičių kovai prieš agresyvius, eismo taisyklių nesilaikančius vairuotojus, per pirmas tris savaites išdalino 21,000 baudų. Ir kiekvieną savaitę baudų skaičius didėjo. Po pirmos savaitės 5,646 baudų, antrą savaitę buvo išdalinta 7,499 – 4,639 už viršijimą leistino greičio, 412 už raudonos šviesoforo šviesos nepaisymą, 277 už saugos diržų nenaudojimą, 217 už nelegalius posūkius, 23 už vairavimą neblaivioje būklėje, 6 už pavojingą vairavimą. Trečią savaitę baudų skaičius pakilo iki 8,628 – 5,345 per greitai važiuojantiems, 426 raudonos šviesos pažeidėjams, 396 be saugos diržų važiuojantiems, 341 nelegaliai sukantiems, 31 neblaiviems vairuotojams ir 5 neatsargiai vairuojantiems. Taip pat tą savaitę baudas gavo ir 41 pėsčias bei 49 dviratininkai. Specialaus dalinio vadovas pastebėjo, kad "jei baudų skaičius ir toliau vis didės per 15 savaičių, manysiu, kad mūsų vajus nepasisekęs."

Buvusi vokiečių karo belaisvių stovykla North Bowmanville, kurioje paskutiniu metu buvo įsikūrusi *Great Lakes College*, gali būti sunaikinta. Jos vietoje planuojamas gyvenamųjų namų rajonas. Belaisvių stovykla (40 hektarų plotas), kurioje II Pasaulinio karo metu buvo laikomi apie 600 vokiečių karininkų, SS, laivyno, aviacijos bei garsiojo Afrikos legiono, jų tarpe ir vienas generolas, buvo žinoma kaip *Camp 30*. Stovyklos pastatai, įskaitant ir gana didelę elegantišką auditoriją, yra gerai išsilaikę, ir dedamos pastangos stovyklą paskelbti istorine vietove. Karo metu ten laikomi vokiečių karo belaisviai galėjo dėvėti savo uniformas su visais vyresniškumo ženklais, net ir išeigines uniformas specialioms progoms; pusryčiams gaudavo šviežių kiaušinių bei braškių, auditorijoje galėdavo rengti koncertus ir šventinius subūvimus. Sakoma, kad jie būdavo kartais išleidžiami ir į miestelio kino teatrą. Buvo manoma, kad tokie patogumai atgrąsins juos nuo mėginimų pabėgti. Tačiau vienam povandeninio laivo kapitonui, Otto Kretschmer, beveik pasisekė pabėgti – jis buvo sugautas, kai už stovyklos ribų ūkininko darže į jo kastą tunelį kitas belaisvis įkišo kastuvą sodindamas pomidorų kelmą. Jei kapitonui būtų pasisekę pabėgti, jo laukė vokiečių povandeninis laivas St. Lawrence upėje, kad sugrąžintų į aktyvią reicho tarnybą.

Christopher Plummer, vienas žinomiausių ir produktyviausių kanadiečių kino ir teatro aktorių, šiuo metu Stratfordo festivalyje vaidina karalių Lear to paties vardo Šekspyro dramoje. Jo puiki vaidyba atkreipė dėmesį net ir įtakingo JAV dienraščio *New York Times* dramos kritiko Ben Brantley, kuris pastebi, kad C. Plummer sugeba subtiliai perduoti karaliaus Lear didžiulius temperamentinius lūžius ir parodo karalių tokioj plotmėj, kad žiūrovai galėtų jį suprasti ir atjausti. "Aš niekur nesu matęs, – tęsė jis, – kur tiek daug žiūrovų ašarų būtų išlieta *King Lear* dramos pabaigoje, kaip šiame pastatyme." Aktoriui C. Plummer neseniai Toronto Ryerson universitetas suteikė garbės daktaratą.

Kanados muitų ir imigracijos tarnautojams bus iš anksto pranešama apie lėktuvų keleivius prieš jų lėktuvams nusileidžiant Kanados oro uostuose. Tuo būdu tarnautojai turės daugiau laiko rūpestingai peržiūrėti savo turimus duomenis apie atvykstančiuosius. Informacija apie keleivius – vardas, pavardė, gimimo metai, adresas, pilietybė, kur ir kada kelionės bilietas pirktas – bus surenkama skanuojant keleivių pasus išskridimo vietoje ir persiunčiama į Kanadą nauja sistema vardu API/PRN (Advance Passenger Information/Passenger Name Record). Ši sistema yra dalis sustiprinto saugumo procesų, kurie buvo pasiūlyti, aptarti ir palaipsniui įgyvendinami po 2001.IX.11 dienos teroristų antpuolio JAV. Panašios sistemos jau veikia JAV, Australijoje ir D. Britanijoje. G.K.

• **Neatlikta pareiga tai tas pat, kaip negrąžinta skola. Vienąsyk ji sugrįš ir vis viena reikės su ja atsiskaityti.** (J.F.Newton)

OVER A CENTURY OF SERVICE 18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 15 metų

MARGIS PHARMACY
Aptarnauja Toronto gyventojus daugiau kaip 50 metų!
"IR TAI NE TAS, KĄ MES MOKAM, BET KAIP JUMIS RŪPINAMĖS!"
♦ sąžiningas ir profesionalus aptarnavimas
♦ nemokamas vaistų pristatymas į namus
PRISIJUNKITE PRIE MŪSŲ KLIENTŲ ŠEIMOS!
Tel.: (416) 535-1944 Faksas: (416) 536-6268

Sportas

Plaukimo pirmenybės

ŠALFASS-gos centro valdybos pranešimu, Šiaurės Amerikos baltiečių plaukimo pirmenybės įvyks š.m. spalio 26, šeštadienį Bramptone, ON. Varžybos prasidės tuoj po registracijos 3 v.p.p. McMurchy baseine, 247 McMurchy Ave. Šuolių į vandenį nebus. Dalyvauti kviečiami vyrai, moterys, jaunuoliai ir vaikai. Išankstinė registracija iki spalio 13 d. imtinai, adresu: Modris K. Lorbergs, 73 North Heights Rd., Etobicoke, Ont. M9B 2T7, tel. 416 626-7262; E-paštas: Modris KL@AOL.com

Lietuvių dalyvavimą koordinuoja Catherine Jotautas, 35 Cumberland, Brampton, Ont., tel. 905 457-7664; faksas 905 457-5932. Papildomi ryšiai lietuviams: Algirdas Bielskus, tel. 215 486-0889; Algis Norkus, tel. 630 466-4661; Arvydas Barzdukas, tel. 703 560-1410. **Inf.**

Krepšinio varžybos

ŠALFASS-gos Kanados sporto apygarda, vadovaujama Rimo Kuliavo, š.m. lapkričio 9-10 d.d. Toronte, ON, rengia moterų ir vyrų B krepšinio pirmenybes. Registruotis iki spalio 15 d. šiuo adresu: Rimas Kuliavas, 297 Kennedy Ave., Toronto, ON M6P 3O4; tel. 416 766-2996; faksas 416 766-5537; E-paštas: Rimas@Kulavas.com Dalyvauti kvečiami visi Kanados ir JAV lietuvių sporto klubai.

ŠALFASS inf.

* * *

Lietuvis **Juozas Stankevičius,** Vidos ir Juozo Stankevičių sūnus iš Dundas, Ontario, Ispanjoje vykusiose pasaulinėse irklavimo pirmenybėse š.m. rugsėjo 22 d., atstovavęs Kanadai valties aštuntuke, laimėjo aukso medalį. Kanada įveikė Vokietijos bei JAV komandas ir iš viso laimėjo keturis medalius Sevilijoje.

Skautų veikla

• "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai po vasaros atostogų ir "Romuvos" stovyklos rugsėjo 21 d. pradėjo žiemos sezono veiklą. Po Maironio mokyklos pamokų salėje vyko sueiga. Komendantas ps. P. Petrauskas išrikiavo 56 seses ir 45 brolius pirmai sueigai. Tuntininkai visus pasveikino ir pranešė, kad sueigos vyks kas antrą šeštadienį po mokyklos pamokų. Sesių įsakymais "Dainos" d-vės dr-kė Rasa Šaulėnaitė, jai pačiai prašant, iš pareigų atleista; jos vieton paskirta ps. Indrė Paškauskienė, pavaduotoja vyr. sk. sl. Vaida Simonavičiūtė. Paukštyčių "Rūtos" d-vės dr-kei paskirtos pavaduotojos vyr. skautės V. Narušytė, R. Saulėnaitė ir A. Rusinaitė. Prityrusių sk-čių "Mirgos" d-vės pavaduotoja paskirta pl. A. Radžiūnaitė, o vyr. sk-čių Gintarių-Vaidilučių dr-kės pavad. pl. V. Pečiulytė. "Rambyno" tunto įsakymus perskaitė j. sk. budys Punkris, Skautų dr-vėje buvo 2 pakėlimai ir du nauji įstoję giliukai. Sueigoje dalyvavo rajono įgaliotinis s. fil. A. Simonavičius, v.s. fil. dr. A. Dailydė, ps. M. Leknickas, D. Sonda ir kt. Tunt. s. M. Rusinas ir ps. R. Baltaduonytė-Lemon visiems padėkojo ir palinkėjo geros veiklos. Sueiga baigta su *Ateina naktis.* **F.M.**

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA
AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d.	term. indėlius
1.25% už 90-179 d.	term. indėlius
1.55% už 180-364 d.	term. indėlius
2.00% už 1 m. term.	indėlius
2.60% už 2 m. term.	indėlius
3.00% už 3 m. term.	indėlius
3.60% už 4 m. term.	indėlius
4.05% už 5 m. term.	indėlius
1.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
2.25% už 1 m. GIC invest.	pažym.
2.85% už 2 m. GIC invest.	pažym.
3.25% už 3 m. GIC invest.	pažym.
3.85% už 4 m. GIC invest.	pažym.
4.30% už 5 m. GIC invest.	pažym.
1.00% už RRSP ind.	(var. rate)
2.50% už RRSP 1 m. term.	ind.
3.10% už RRSP 2 m. term.	ind.
3.50% už RRSP 3 m. term.	ind.
4.10% už RRSP 4 m. term.	ind.
4.55% už RRSP 5 m. term.	ind.
1.00% už OHOSP	(variable rate)
1.00% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
1.35% už JAV dolerių 1 metų	GIC
1.00% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

IMAME

už asmenines paskolas nuo 5.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)
1 metų 4.10%
2 metų 4.70%
3 metų 5.05%
4 metų 5.50%
5 metų 5.70%
– su keičiamu nuošimčiu 4.50%

DUODAME

- *asmenines paskolas*
- *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
- *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
- *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktadieniais nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.
SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard Interac Cirrus
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:
* Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) * Dokumentų vertimą * Iškvietimų sutvarkymą ir išsiuntimą * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas.
Tel: 416 538-1748 1-866-566-1366 (nemokamas) FAX: 416 538-4390

TŽ BENDRADARBIŲ IR SKELBĖJŲ DĖMESIUI!
Siunčiantys pranešimus ir žinias faksu yra prašomi įsidėmėti, kad NAUJAS *TŽ* FAKSO NUMERIS YRA 905 290-9802.

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!
Į LIETUVĄ – pigieji bilietai pasibaigė!
Čia šiuo metu geriausios rudens ir žiemos kainos:
visas spalio mėnuo ir 14-23 gruodžio – $955+mokesčiai
lapkritis ir iki 13 gruodžio ir nuo 24 gruodžio iki 31 kovo – $835+mokesčiai
Pensininkam pritaikom 10 nuošimčių nuolaidą!
Užsisakykite dabar – kaip matote pigieji bilietai greitai išperkami!
Skambinkite Algiui Medeliui asmeniškai!
TURIU DAR VIETŲ TURISTINĖSE/MALDININKŲ KELIONĖSE:
~~27 rugsėjo, 13 dienų~~ .. išparduota
20 spalio – 12 dienų Italija ir Vatikanas
28 spalio, 15 dienų – Italija, Prancūzija, Ispanija, Portugalija-Liurdas, Fatima
Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, tik paskambinkit – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.
ALGIS MEDELIS @ Queen Syrena Travel
133 Roncesvalles Ave.
TORONTO, Ont. M6R 2L2
Tel. 416 531-4800

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ *MEDELIS CONSULTING*
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086
Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Tony Genys
Sutton GROUP
PATYRĘS NUOSAVYBIŲ PARDAVĖJAS
netoli naujos PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais
ANTANAS GENYS
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

Lietuvių šeimų šventėje Bronte Creek Conservation parke (tarp Oakville ir Burlington) rugsėjo 15 d. Visi dalyvavo žaidimuose Nuotr. A. Vaičiūno

Visuomeninėje veikloje ir ligoninėje

PLB valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas Lietuvoje ir amerikiečių ligoninėje

EDVARDAS ŠULAITIS

Tie, kurie seka Pasaulio lietuvių bendruomenės veiklą, gerai žino Vytauto Kamanto pavardę. Šis vyras kurį laiką (nuo 1958) yra buvęs JAV LB centro valdybos nariu, o nuo 1963 m. pirmą kartą pateko į PLB valdybą – buvo jos vicepirmininku. Dabar jis yra PLB valdybos pirmininkas, vienas iš PLB fondo steigėjų, aktyvus Lietuvių fondo darbuotojas, daugelio kitų organizacijų veikėjas.

V. Kamantas (g. 1930 m.) šiandien dar tvirtai pasiryžęs neapleisti ilgalaikės veiklos lietuviškuose baruose, nors neseniai turėjo pergyventi gana rimtą nugaros operaciją.

V. Kamantas rugpjūčio 27 d. kartu su savo žmona Gražina sugrįžo iš Lietuvos, į kurią buvo išskridęs rugpjūčio 6 d. Lietuvoje per tą laikotarpį turėjo du PLB valdybos posėdžius (rugpjūčio 10 ir 12), įvairių kraštų LB ir Lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkų suvažiavimas Druskininkuose (rugpjūčio 11 – 15).

Nemažai bendravo su PLB atstovu Lietuvoje Gabrieliumi Žemkalniu. Su juo arba vienas aplankė Lietuvos valstybės ir Katalikų Bendrijos vadovus, įvairias ministerijas, įstaigas. Aišku, laiko paskyrė ir savo giminių bei pažįstamų lankymui.

Susitikime su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi (jame dalyvavo ir jo patarėjas Remigijus Gaška) buvo plačiai paliesti ir lietuviškojo sporto klausimai išeivijoje. Pats prezidentas pageidavo, kad PLB imtųsi aktyvesnio vaidmens šioje srityje.

Sugrįžęs į namus Grand Rapids, MI, V. Kamantas nusprendė, žinoma, patariant gydytojams, gulti ligoninėn nugaros kaulų operacijai, kuri vadinasi "Decompressive lumbar laminesctomy".

Kaip iš telefoninio pasikalbėjimo su V. Kamantu paaiškėjo, operacija, chirurgo teigimu, gerai pavyko. Išbuvęs ligoninėje (joje jis anksčiau dirbo) tris dienas, buvo išvarytas į namus, nes dabar gydymo įstaigos stengiasi ilgai pacientų neužlaikyti. Todėl šiuo metu jis sveiksta namuose, savo žmonos Gražinos priežiūroje.

V. Kamantas teigia, kad prasidėjus operacijai, buvo rasta daugiau problemų negu prieš ją daryti tyrimai rodė, todėl procedūra užtruko dvigubai ilgiau. Namuose reikia daugumą laiko praleisti gulint lovoje ir tik retkarčiais pavaikščioti. Dar vis reikia imti vaistus skausmui sumažinti.

PLB valdybos pirmininkas labai džiaugėsi, kai rugsėjo 17 d. pirmą kartą po operacijos galėjo atsisėsti prie kompiuterio ir parašyti elektroninį laišką.

Štai to laiško ištrauka: "Jaučiuosiu kaip kelis gerus stiklus vyno išgėręs: mintys skraido aplink, tai turėsiu būti atsargus, kad niekų neprirašyčiau. Kasdien stiprėsiu ir daugiau judėsiu, mažiau vaistų imsiu. Mano daktaro teigimu, taip bus apie keturias savaites. Po 4 – 6 mėnesių žinosime, ar apsimokėjo operaciją daryti, ar sutvarkė virš 10 metų mane nugaroje kamavusį "Spinal stenosis"...

Čia norisi palinkėti šiam nuoširdžiam PLB bei kitų organizacijų veikėjui kuo greičiau atsigauti, sutvirtėti ir toliau tęsti savo aktyvią veiklą išeivijoje, kurioje jis reiškiasi daugiau kaip pusšimtį metų!

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West į staigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel. 416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų į vertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Important Message for Permanent Residents

Canada's Permanent Resident Card

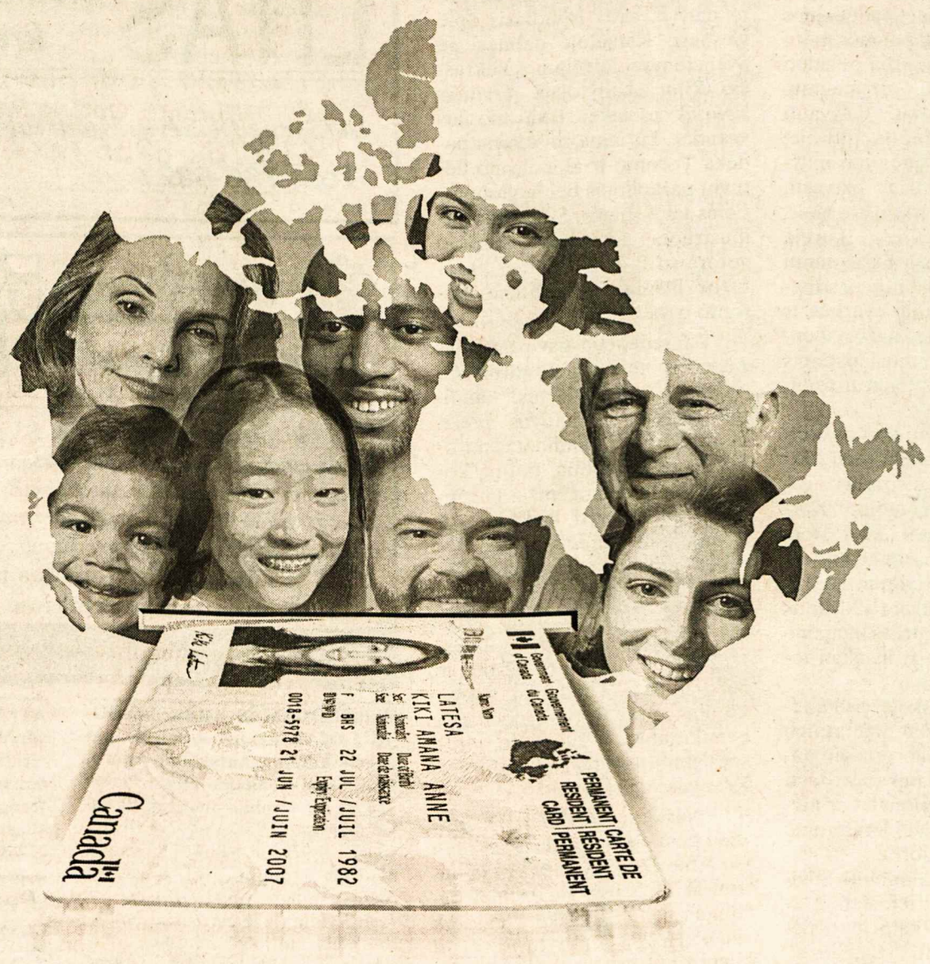

For information or application kits:
1 800 255-4541
TTY / TDD: 1 888 576-8502
www.cic.gc.ca

Canada

What You Should Know

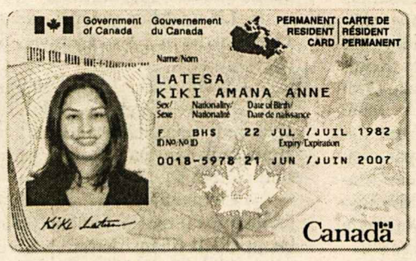

A New Permanent Resident Card: A more secure and durable proof of residency card for permanent residents (landed immigrants) living in Canada is one feature of Canada's new *Immigration and Refugee Protection Act*. This tamper-resistant card replaces the paper document (IMM 1000) for travel purposes.

Who will need the new Permanent Resident Card: "Permanent residents" are people who have applied and been accepted to live in Canada. Permanent residents travelling outside of Canada as of December 31, 2003 will need this card to re-enter Canada. Canadian citizens do not need a Permanent Resident Card, and will not be issued this Card.

Becoming Canadian: Permanent residents who can become Canadian citizens are encouraged to apply for their citizenship.

When To Apply For Your Permanent Resident Card: Applications are now available. They will be processed based on the year you became a permanent resident of Canada. Check the chart below to see in which month you should apply. For example, if your year of landing as a permanent resident was 1998, you should submit your application in May 2003. There is no need to apply earlier.

YEAR OF LANDING	WHEN TO SUBMIT YOUR APPLICATION
2002	October 15 to November 30, 2002
2001	December to February 2003
2000	March & April 2003
1996 - 1999	May 2003
1992 - 1995	June 2003
1988 - 1991	July 2003
1980 - 1987	August 2003
1973 - 1979	September 2003
Before 1973	ANYTIME after October 2002

Canada

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Spalio 4 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną Lietuvos kankinių šventovėje Mišios bus vakare 7 val., o po Mišių – Šventoji Valanda prie išstatyto Švenčiausiojo.

– Spalio 6, ateinantį sekmadienį, Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje Mišios jau bus aukojamos žiemos tvarka – 2 val. po pietų.

– KLK moterų draugijos skyriaus visuotinis susirinkimas įvyks spalio 6, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių Anapilio parodų salėje. Kviečiami dalyvauti ir svečiai.

– Netrukus bus pradedamos Pirmajai Komunijai pasiruošimo pamokos. Pamokoms vadovaus Janina Dzemionienė. Prašome vaikučius registruoti klebonijoje, tel. 905 277-1270 arba sekmadieniais po Mišių zakristijoje.

– Anapilio knygyne gauta nauja garsaplokštė ir garsajuostė *Kanados lietuviai* bei kitos lietuviškos muzikos. Taip pat galima įsigyti: naują numerį žurnalo *Lithuanian Heritage,* knygą *Poetas Bernardas Brazdžionis grįžta į Lietuvą,* S. Vaitiekaus knygą *Tuskulėnai; egzekucijų aukos ir budeliai,* Arvydo Vilkaičio knygą *Gyvensim,* Jono Rudoko knygą *Prarastieji Lietuvos talentai,* Nijolės Gaškaitės-Žemaitienės knygą *Dabar ir visados* ir naujų lietuviškos muzikos garsaplokščių (CD).

– Panevėžio vyskupija prašo paramos vysk. K. Paltaroko vidurinei mokyklai Panevėžyje. Aukos priimamos per mūsų parapiją.

– Mišios spalio 6, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Juozą Ališauską; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už a.a. Stepą Ulbiną; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje spalio 5, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. ses. Valeriją Gailevičiūtę.

Išganytojo parapijos žinios

– Šį sekmadienį pamaldos su Šv. Komunija, 9.30 v.ryto.

– Tradicinė Moterų draugijos Padėkos šventės puota įvyks sekmadienį, spalio 20, po pamaldų Lietuvių Namų patalpose. Bilietai platinami prieš ir po pamaldų kas sekmadienį. Šiuo reikalu rūpinasi A. Langienė, tel. 416 233-0511.

– Praeitą sekmadienį pamaldų metu Toronte ir Kaune maldomis buvo prisiminti mirusieji Bleizgių šeimos nariai: a.a. Jonas Bleizgys, palaidotas Šv. Jono Kapinėse, Mississaugoje; o a.a. Bleizgiai – Bronius, Kęstutis, senelíai Vladė ir Jonas ir proseneliai Ieva ir Vincas palaidoti Leipalingio kapinėse, Lietuvoje.

Muziejaus-archyvo žinios

– Muziejaus vedėja dr. R. Mažeikaitė, dalyvaudama mokslinėje konferencijoje Albertos universitete, pasimatė su vietiniais lietuviais. KLB Edmontono apyl. pirm. Kosto Žolpio dėka, ji aplankė gražius Edmontono Lietuvių namus ir tenai nuvežė mūsų muziejaus parodą *Senieji Lietuvos kryžiai.* Taip pat susitiko su Filomena Kantautiene-Masokiene, kuri muziejui padovanojo naudingų knygų apie Lietuvą anglų kalba.

Maironio mokyklos žinios

– Aukštesnieji lituanistiniai kursai pradėjo mokslo metus rugsėjo 28 d. Užsiregistravo pakankamas mokinių skaičius, kad toliau jie galėtų veikti.

– Jūra Sondaitė sutiko pagelbėti muzikos pamokose.

– Spalio 12 d. pamokų nebus, nes Padėkos savaitgalis.

– Dėmesio, tėveliai! Jeigu norite papiginta kaina užsisakyti *Eglutę,* galėsite tai padaryti šį šeštadienį, spalio 5 mokykloje, susitikę su Živile, knygyno vedėja. Šis puikus vaikų žurnalas leidžiamas jau daugiau kaip 50 metų. Jau dvi kartos išaugo beskaitydamos *Eglutę.* **Živilė**

Kauno arkivyskupijos *Vaikų dienos centrams* $200 aukojo V. Lapaitienė.

A. a. Aleksandrai Paulionienei mirus, užjausdami jos dukras Wandą, Gražiną, sūnų Algį su šeimomis, S. ir V. Gallop, J. Vitkūnienė, A. ir S. Podsadecki su šeima, G. ir D. Bonner su šeima *Tėviškės žiburiams* aukojo $40.

KATALIKŲ GIMNAZIJOS MOKYTOJAS ieško išsinuomoti kambarį Toronte. Skambinti tel. 905 385-7278.

RENKU ir geromis kainomis superku senus foto aparatus - ZEISS, IKON, LEICA ir kitus. Skambinti popiet tel. 705 429-4568.

KOSMETOLOGO PASLAUGOS: manikiūras, pedikiūras; vaškavimas (waxing), veido kaukės, valymas ir gydymas. Skambinti tel.: 905 795-7872. Nešiojamas tel. 416 817-2215

Prisikėlimo parapijos žinios

– Šis penktadienis ir šeštadienis yra mėnesio pirmieji. Pirmą penktadienį Mišios ir šv. Valanda 7 v.v., šeštadienį Gyvojo rožinio draugijos nariai renkasi Rožiniui ir Mišiom 10.30 v.r.

– Spalio 20 d. švęsime Santuokos/šeimos sekmadienį. Tą sekmadienį šeimos yra kviečiamos prisidėti prie "retkartinio" choro, kuris tą dieną giedos per 10.30 v.r. Mišias. Norintys chore dalyvauti yra prašomi pranešti L. Underienei, 416 536-8388.

– Registruojamas jaunimas parapijos raštinėje Pirmos Komunijos pasiruošimo pamokoms, kurios prasidės lapkričio 10 d. ir Sutvirtinimo Sakramentui pasiruošti pamokoms, kurios prasidės lapkričio 17 d.

– Santuokos sakramentą priėmė Joana Stungurytė ir Sandy Boettcher, Evaldas Sankūnas ir Žydrūnė Bajorėnaitė.

– Pakrikštytas Aleksandras Justinas, Dianos (Venslovaitytės) ir Ian P. Nigro sūnus.

– Rugsėjo 30 d. palaidoti: a.a. Gabrielė Chvedukienė, 85 m. (paliko sūnų Andrių su šeima) ir a.a. Charles Doherty, 58 m. (paliko žmoną Danutę (Spurgaitytę) ir sūnus Kristopą ir Daren.

– Šv. Pranciškaus Asyžiečio, Pranciškonų ordino įsteigėjo, šventė yra spalio 4 d. Šv. Pranciškaus šventę pasauliečiai pranciškonai (tretininkai) švenčia kartu su parapija šį sekmadienį, dalyvaudami 10.30 v.r. Mišiose su savo vėliava ir vaišindami visus parapijiečius kava.

– KLK moterų draugijos šios parapijos skyriaus susirinkimas vyks šį sekmadienį, spalio 6 po 12 v. Mišių. Skyriaus organizuojamos uždaros rekolekcijos vyrams ir moterims vyks lapkričio 23 d. parapijos patalpose. Rekolekcijų vedėjas kun. Algis Malakauskis, OFM. Registruotis parapijos raštinėje ar pas I. Vibrienę, 416 762-8414.

– Metinė parapijos vakarienė – spalio 19, šeštadienį. Svečiai kviečiami vakaro pradžiai 5 v.p.p., o meninei programai ir vakarienei 6 v.v. Bilietus platina V. Taseckas sekmadieniais parapijos patalpose, kitu laiku iš namų, 905 824-4461. Bilieto kaina $35.

– Mišios sekmadienį, spalio 6: 8 v.r. už a.a. Ramutę Grigonienę – 6 metinės; 9.15 v.r. už a.a. Vaclovą Jurevičių; 10.30 v.r. už a.a. Mariją Valiulienę, už a.a. Sofiją Skukauskienę, už Sinskių šeimos mirusius; 12 v.d. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Lietuvių Namų žinios

– Rugsėjo 29 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 217 svečių. Svečių knygoje pasirašė E. Jakubauskas iš Vilniaus, J. J. Šarūnai.

– LN valdybos posėdis – spalio 16, trečiadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų seklyčioje.

– Spalio 6 d., 1 v.p.p. šaukiamas LN vyrų būrelio posėdis. Bus aptariami einamieji reikalai bei ateities planai. Dalyviai bus pavaišinti pietumis.

– Lietuvių Namai baigia ruošti jubiliejinį 50-mečio leidinį. Galintys prisidėti finansiškai arba norintys tapti leidinio mecenatais prašomi kreiptis į LN raštinę arba skambinti tel. 416 532-3311.

– Sekmadieniais Lietuvių Namuose galima papietauti ir pasiskaityti naujausių žinių iš Lietuvos dienraščių, pasižiūrėti Lietuvos televizijos laidų, pasinaudoti interneto tiklapiu.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai $100 aukojo R. Bakevičienė. Slaugos namų komitetas dėkoja visiems už aukas. Jos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

– Slaugos namams LN kultūros komisija įsipareigojo parūpinti knygų steigiamai bibliotekai. Reikalingos ir naujos knygų lentynos bei spintos. Slaugos namams trūksta vežimėlių invalidams, šachmatų lentų bei kitų stalo žaidimų. Aukotojams, parėmusiems Slaugos namus, bus išduoti kvitai nuo mokesčių atleidimo ir pavardės įrašytos Slaugos namų bibliotekoje. Aukas priima pirmininkas V. Kulnys, tel. 416 769-1266.

Hamiltono lietuvių dramos teatras "Aukuras" rugsėjo 28, šeštadienį, 4 v.p.p. Toronto Prisikėlimo parapijoje suvaidino Anatolijaus Kairio 3 veiksmų komediją "Paskutinė valia". Režisavo žinoma aktorė-režisierė Elena Kudabienė. Susirinko apie 100 žiūrovų. Su aukuriečiais vaidino ir trys torontiečiai – Vytautas Taseckas, Lilė Nakrošienė ir Laisvis Širvinskas. (Aprašymas kitame *TŽ* numeryje).

Kanados lietuvių jaunimo choro, besiruošiančio į Lietuvos dainų šventę 2003 metais dalis. Pirmoji repeticija Toronte Nuotr. N. Benotienės

Kanados lietuvių jaunimo choro tėveliai Toronte registruoja vaikus į Kanados lietuvių jaunimo chorą, besiruošiantį vykti į Lietuvos dainų šventę 2003 metais Nuotr. N. Benotienės

Šventė Anapilyje

Sekmadienį, rugsėjo 29 įvyko Lietuvos kankinių šventė – Anapilio parapijos atlaidai. Iškilmingas Mišias 3 v.p.p koncelebravo Anapilio klebonas prel. Jonas Staškevičius, Londono Šiluvos Marijos parapijos klebonas kun. Kazimieras Kaknevičius, kun. Eugenijus Jurgutis, OFM, ir kun. Vytautas Staškevičius, apeigose dalyvavo diakonas Kazimieras Ambrozaitis. Pamokslą pasakė klebonas. Giedojo vaikų choras "Gintarėliai", vadovaujamas Deimantės Grigutienės, ir parapijos choras, vad. muz. J. Govėdo. Po Mišių vyko procesija į Šv. Jono lietuvių kapines, kur koplyčioje buvo pagarbintas Švenčiausiasis, iškilmingai neštas kun. V. Staškevičiaus.

Po pamaldų susirinkus Anapilio didžiojoje salėje, parapijos tarybos pirmininkas Rimas Paulionis visus pasveikino ir pristatė garbės svečius bei meninės programos dalyvius. Dvi dainas padainavo vaikų choras "Angeliukai", vadovaujami Lilijos Turūtaitės, akompanuojant Ilonai Beresnevičienei. Ji taip pat pianinu lydėjo vyrų choro "Aras" dainas, kurias pristatė choro pirmininkas Vytautas Pečiulis, pažymėdamas, kad šis buvo pirmasis "Aro" 25-tųjų metų veiklos pasirodymas. Choro vadovė L. Turūtaitė ne tik dirigavo, bet ir duetą padainavo su choro nariu Vytautu Mašalu. R. Paulionis užbaigė oficialią programos dalį padėkodamas visiems, prie šventės prisidėjusiems. Skanias vaišes paruošė Janina Gurklienė su padėjėjomis. Visiems bevalgant buvo grojama rekorduota lietuviška muzika. Baigę dar galėjo aplankyti KLB muziejuje-archyve šia proga naujai surengtą Ritos Bulavaitės-Forrest meno parodą, kurios oficialus atidarymas įvyko prieš Mišias, 2 val. p.p.

Tėviškės žiburiuose rugsėjo 26 d. lankėsi dr. Inesa Šeškauskienė, Vilniaus universiteto anglų filologijos katedros docentė ir vedėja, kuri stažuojasi Toronto universiteto Lingvistikos katedroje pagal "Faculty Enrichment" programą. Kartu lankėsi ir agronomas Mindaugas Rolskis iš Kauno. Juos lydėjo Vytautas Kulnys.

MOTERIS, dirbanti slaugos namuose "Labdara", laisvu laiku gali padėti šių slaugos namų ligoniams, kai slaugės yra labai užimtos. Skambinti vakarais tel. 416 993-5996.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Visa išeivijos lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir *Tėviškės žiburiams*. Kas galite, paremkite juos auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.

LATVIŲ KULTŪROS CENTRAS
kviečia Jus į "Kelionę po Lietuvą"
SKAIDRIŲ SUTIKTUVES ir VAKARIENĘ
š.m. spalio 9, trečiadienį, 6.30 v.v.
Latvių kultūros centre, 4 Credit Union Dr., North York
Įėjimas – $20 (su vakariene). Rezervuoti vietas skambinant
tel. 416 759-4900

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA
kviečia visus į
"HALLOWEEN" ŠOKIUS
Kada? 2002 m. lapkričio 2, šeštadienį, 8 v.v.
Kur? Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W.
Kiek? $7 su kauke, $10 be kaukės

"Labdaros" slaugos namuose visi tarnautojai ir padėjėjai nuolat stengiasi įnamiams sukurti kuo jaukiausią aplinką. Stengiantis tai įvykdyti, mums reikalinga jūsų pagalba – kasdieniniame jų gyvenime.

Jūs galėtumėte padėti juos maitinti 12 valandą dienos metu ar 5 val. po pietų, arba prisidėti prie suplanuotų užsiėmimų. Daugelis labai nori dalyvauti Mišiose Prisikėlimo šventovėje, – jūs galėtumėte juos ten nulydėti, pabūti kartu ir parvesti, vakarais arba sekmadieniais. Gal galėtumėte išvesti kurį/ią nors trumpam pasivaikščiojimui arba tik kartu pabūti, pasišnekučiuoti. Jiems taip svarbūs ir brangūs net tokie maži pabendravimai, kurie mums patiems labai normalūs ir lengvai prieinami.

Gal galėtumėte kartais ateiti dienos metu – nebūtinai kasdien, bet reikalui atsiradus – galėtume jums paskambinti. Kartais reikia nuvesti kurį nors įnamį svarbiam pasimatymui su specialistu arba tyrimui. Ar turėtumėte laiko vakarais? Mums reikia pagalbos priimamajame sutikti lankytojus ir atsakyti telefoną nuo 5 v.p.p. ir 8 v.v.

Mūsų lietuviškoje visuomenėje yra daugybė talentingų žmonių. Jūs labai pradžiugintumėt mus ateidami pasirodyti mums kaip profesionalai ar mėgėjai menininkai. Užrašytume jus į įvykių kalendorių.

Prašome paskambinti Silvijai Freimanienei tel. 416 232-2112 ir sužinoti, kaip jūs galėtumėte praturtinti "Labdaros" įnamių gyvenimą. Visi savanoriai turi atitikti Ontario sveikatos ministerijos ir Labdaros fondo reikalavimus.

Savanoriški darbai yra esminė veiklos dalis!

"Labdaros" administracija

"BALTIC TREE SERVICE" – Nupjaunam, genėjam ir tręšiam (fertilize) visų rūšių medžius bei krūmus. Darbas garantuotas. Skambinti Daniui Leliui: Hamiltone 905 692-9741 (iki 9 v.v.); Toronto 416 753-0790.

A. a. tėvelių Danutės ir Antano Žemaičių atminimui Audronė Žemaitytė *Tėviškės žiburiams* aukojo $100.

Kristina Lipnickaitė, Švenčionėlių gimnazijos abiturientė, Pasaulio jaunimo dienų Toronte dalyvė, savo įspūdžiais apie viešnagę Kanadoje dalinasi su Švenčionyse leidžiamo laikraščio *Rytas* skaitytojais. *Tėviškės žiburius* pasiekė straipsnio atspaudas, kuriame reiškiama padėka Toronto ir Hamiltono lietuvių parapijoms bei ją globojusiems tautiečiams. Straipsnis pailiustruotas nuotrauka, kurioje autorė su P. ir B. Sapliais "Lietuvos jaunimo gegužinėje Toronto parke".

***TŽ* redakcija** gavo laišką iš Lietuvos televizijos žurnalisto Vytauto Matulevičiaus, kandidatuojančio į Lietuvos prezidentus. Laiške kandidatas nurodo nebeatidėliotiną, būtiną kovą su tautą smaugiančia korupcija, "reikia daryti, kad Lietuvoje galų gale pradėtų keistis neįtikėtinai ydinga situacija". Prašoma moralinės ir finansinės paramos. Rinkimų štabo adresas: Palangos g. 3, Vilnius, LT2001; tel. 822-62-81-06 ir 8680-28-915. Tinklapiai www.krantas.uni.cc ir www.geocities.com/krantasyt/ El. pašto adresai: krantasvyt@centras.It ir Krantasvyt@takas.It.

Nori susirašinėti. Labas! Esu paauglė, norinti susirašinėti su Amerikoje gyvenančiu jaunimu iš Lietuvos. Beje, man patinka roko muzika. Parašyk man! Nesvarbu, ar tu *jis,* ar *ji!* Laura (14 m.), Varnių 34 – 59, Kaunas 3026, Lithuania.

Ieško darbo užsienyje. 25 m. amžiaus medicinos sesuo, katalikė, prižiūrėjusi ligonius, vaikus, dirbusi Vilniaus Santariškių klinikose kardiologijos skyriuje. Kalba lietuviškai, rusiškai, supranta lenkiškai, angliškai. Rašyti Ninai Uzun, Ateities g.1-42, Vilnius, Lithuania. Telefonas 69-73-83, mob. 86-10-86-475. El.paštas lechovec@centras.lt

IEŠKOME auklės dviem mažiem vaikam, pilnu laiku, darbo dienomis. Skambinti tel. 416 763-8765.

MONTREAL QUE

Montrealio lituanistinės mokyklos mokytojų ir mokinių tėvų susirinkime rugsėjo 24 d. buvo užregistruoti 27 mokiniai. Tikimasi, kad jų skaičius padidės. Pamokos vyks Aušros Vartų klebonijoje bei parapijos salėje. Spalio 5 d. rengiam išvyką obuolių skinti. Spalio 12 d. pamokų nebus – ilgas savaitgalis. Spalio 19, šeštadienį, prasidės pamokos 9 val. rytą. Mokytojaus vedėja Asta Staškevičienė, Inga Giedrikienė, Aušra Geralavičiūtė-Grysgala ir Ina Domarkienė.

Aušros Vartų parapija jau pradėjo parengiamuosius savo tradicinių pietų darbus. Pietūs įvyks lapkričio 10 d. po pamaldų parapijos salėje. Dabar jau galima atsiimti didžiosios loterijos bilietus sekmadieniais po pamaldų parapijos salėje. Ten pat priimami laimikiai ir mažajai loterijai. Didesnius laimikius gali paimti iš namų parapijos tarybos nariai Alfredas Piešina, tel. 514 366-4165 arba Albinas Urbonas, tel. 450 672-3562.

Vyr. seržantas Marius Navikas su kitais kariškiais yra atvykęs mokytis svetimų kalbų į Kanados kariuomenės bazę, St. Jean, Que. Prieš kurį laiką besportuodamas įskėlė blauzdikaulį. Tris savaites turėjo nešioti gipsą.

Iš Lietuvos visai savaitei atvyksta šešių asmenų grupė į Kvebeko miestą iš arčiau susipažinti su Desjardins kredito unijų centro veikla. Tai Lietuvos seimo narys Artur Plokšto, vyriausybės patarėja finansinių institucijų klausimais Lina Liubauskaitė, Finansų ministerijos finansų rinkos departamento direktorė Audrutė Dzinskienė, Lietuvos banko kredito įstaigų priežiūros atstovė Stanislava Kybartienė, Lietuvos centrinės kredito unijos valdybos pirmininkas ir administracijos vadovas Ramonas Stankevičius ir Lietuvos centrinės kredito unijos teisininkė Jurgita Igarytė. Atlikę savo įsipareigojimus Kvebeko mieste, spalio 25, penktadienį, atvyks į Montrealį. Šeštadienį pirmieji keturi iš Dorvalio išskris namo, o likusieji du (R. Stankevičius ir J. Igarytė) spalio 27, sekmadienį, po pamaldų Aušros Vartų parapijos salėje darys viešą pranešimą apie dabartinę kredito unijų veiklą Lietuvoje. Montrealio visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti ir jų pasiklausyti. Svečiai po pranešimo skris namo. **B.S.**

Aušros Vartų parapijos salėje spalio 20, sekmadienį, 12.30 v.p.p. įvyks Montrealio lietuviškos radijo valandėlės 39 metų veiklos minėjimas. Meninę programą atliks svečias iš Paryžiaus, garsus prancūzų poetas (bardas), dainininkas, muzikas, kompozitorius iš Montmartre André Dumas. Jis atstovavo prancūzų dainoms įvairių Europos šalių scenose, o taip pat ir už Atlanto. Savo penkiais koncertais su dideliu pasisekimu André Dumas pagyvino du Vilniaus dainos festivalius 1996-tais ir 1997-tais metais. Tada jis dalyvavo *Radio Centro* laidose, ir taip pat buvo rodomas Lietuvos televizijos laidose. Didieji Lietuvos laikraščiai paskyrė jam reportažus su pokalbiais ir nuotraukomis. Grįžęs iš Lietuvos, jis pasakė: "Lietuvą galima įsimylėti". Labai gerą įspūdį jam paliko Vilnius ir jo gyventojai. Jo kelionės įspūdžiai buvo tokie stiprūs, kad jis sukūrė dainą, pavadinta *Laba diena.* Joje pasakojama, kaip žavus princas Europa pagaliau surado savo miegančią gražuolę Lietuvą. Tą dainą dainuos jis lietuviškai. André Dumas yra "Montmartre-Pays Baltes" (Montmartras-Baltijos kraštai) draugijos įkūrėjas ir pirmininkas, kurios tikslas plėsti kultūrinius ryšius tarp Prancūzijos ir Baltijos kraštų. Po meninės dalies bus kavutė su užkandžiais. **L.S.**

Atsisveikinant su Montrealyje ilgai dirbusiomis N. Pr. Marijos vienuolijos seselėmis – iškilmė AV parapijos salėje Ntr. A. J. Mickaus

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*
1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 *FAX: 766-1349*

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 tel. 416-889-5531
KLF kapitalas *siekia beveik $3.5 milijono - tai Kanados lietuvių įnašas! Metinis pelnas (viršijantis $150,000) skirstomas lietuvybės išlaikymui Kanadoje (KLB, kultūrinėms bei jaunimo organizacijoms, studentams) ir paramai Lietuvai (tremtinių reikalams, vaikų prieglaudoms, jaunimui).*
Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis
Raštinės darbo valandos pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių

PARDUODAMAS ARBA IŠNUOMOJAMAS naujas 4 miegamųjų namas Vilniuje, Antakalnio rajone, 11 km nuo Gedimino pilies. Plotas 320 kv m, 4 vonios-tualetai, darbo kambarys, svečių kambarys (living room). Svečių ir šeimininkų valgomuosius (dining & breakfast rooms) jungia didelė virtuvė su "sala" viduryje ir geriausiais vakarietiškais buitinės technikos įrengimais. 4 *padėlio* kambariai (storage rooms), *walk-in closet,* suomiška pirtis (sauna), sporto kambarys, 2 židiniai – vienas svečių kambaryje, kitas – šeimininkų miegamajame. 2 garažai, apsaugos sistema, žaliuzės, šildomos grindys, telefono linija, *deck,* 10 arų žemės sklypas. Namas pastatytas vadovaujantis pažangiausiomis Vakarų technologijomis. Labai ekonomiškas šildymas. Kaina – $220,000 JAV dol. Rimtus interesantus prašau kreiptis į Vigą Jakeliūnaitę (JAV) telefonu 310-656-1920 arba el.paštu vigajak@aol.com.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783

Punia Construction Ltd.
NAMŲ REMONTO BENDROVĖ
- **ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus**
- **ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves**
- **STATOME: verandas, tvoras**
- **DENGIAME stogus.**

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ
Skambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
tel. (905) 848-9628
nešiojamas (416) 560-0122